Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Csökmő Nagyközség Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) ... 3
Bevezetés ... 3
A település bemutatása ... 3
Értékeink, küldetésünk ... 7
Célok ... 8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) ... 9
1. Jogszabályi háttér bemutatása ... 9
2. Stratégiai környezet bemutatása ... 9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége ... 22
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység ... 46
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége ... 65
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége ... 73
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége ... 80
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása ... 85
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága ... 86
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) ... 87
1. A HEP IT részletei ... 87
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése ... 87
Jövőképünk ... 88
Az intézkedési területek részletes kifejtése *(kitöltése javasolt, opcionális)* ... 89
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) ... 110
3. Megvalósítás ... 115
3.1 A megvalósítás előkészítése ... 115
3.2 A megvalósítás folyamata ... 115
3.3 Monitoring és visszacsatolás ... 117
3.4 Nyilvánosság ... 117
3.6 Érvényesülés, módosítás ... 119
4. Elfogadás módja és dátuma ... 120

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" c. dokumentum szerint átdolgozva**, Csökmő Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Csökmő történelme, természeti adottságai, épített környezete:

A szájhagyomány szerint – amit az 1935-ös hídépítés alkalmával talált avar kori kengyeltöredék bizonyít – a honfoglalás előtt avargyűrű volt a település. Őseink, mint lakott helyet találtak itt. E vidék őslakossága az avarok mellett a szlávok voltak, de a harcoktól, csatáktól feldúltan váltogatták vagy megtűrték itt egymást gótok, hunok, rómaiak, bolgárok, khazárok. A legrégebbi írásos feljegyzés a községről Chytmen néven a Nagyváradi Regestrumban 1219-ből való. Az Erdély felől támadó Kadán Kán vezette tatár sereg 1241-ben Csökmőt is felégette.
Újratelepítéséről az 1279. évi Országgyűlés döntött. A Körös partjait, így Csökmőt is a kunok számára jelölték ki letelepedési helyül. Nevét igen sokféle változatban őrzik a középkori oklevelek: Chuklev, Chekmo, Chytmen. Hűbéri birtok volt. Első ismert birtokosai a Smaragdusok, majd a Veérek voltak. 1405-ben Zsigmond király elkobozta Chekmot Veér Miklóstól és a Maróthiaknak adományozta. A nagyváradi káptalan is részbirtokos lett a faluban. Az 1552. évi megyei összeírás is ezt bizonyítja, mert a felsorolt családok a káptalan birtokában voltak 27 és fél portával.

A hajdani – több ezer holdra tehető – nádas, lápos terület jó búvóhelyet biztosított lakóinak a törökdúlás idején. A vízi utakat kizárólag az idetartozók ismerték, a külvilággal egyetlen összekötő kapocs a csónak volt. Ennek ellenére az ősi település a magyar nép zivataros századaiban sokat szenvedett. A török korban még két ízben, az 1603 és 1605 évben a tatárok is elpusztították. A Rákóczi szabadságharc idején 1704-ben rácok dúlták fel Csökmőt. Az 1709-11 években a kolera- és pestisjárvány majdnem az egész lakosságot kiirtja. Az 1715. évi összeírás viszont új ültetvényként jelenti be Csökmőt. A hódoltság után visszajöttek régi birtokosai és őseik földjét vissza akarták szerezni. A világi birtokosok mellett az egyház is igényt tart birtokára.

Hatalmas perek, birtokviták keletkeztek, miszerint 1712-ben a váradi káptalan Szeghalom helyett Csökmőt kapta a királyi kincstártól. Többször csatolták Békés megyéhez is, ez ellen Bihar megye élénket tiltakozott. A vitát a két település között húzódó mocsár, az úgynevezett Ördögárok döntötte el, mint egy természetes határként a két megye között.

Az 1848-49-es szabadságharcban Csökmő Darvassal állított ki egy szakasz nemzetőrt, melynek tisztjei közt Nyikos János csökmei tanító hadnagy volt. Nagy jelentőségű volt a századfordulón lerakott kőút (mai 47-es főút), ami a községet bekapcsolta az ország vérkeringésébe. Ez időben épült a községháza (1908-11) és a Népház (1927) is.

Az itt élők számára közel ezer évig, az 1880-as Berettyó és Sebes-Körös folyók szabályozásáig a rideg állattartás, halászat, csíkászat, nád- és sásvágás, kosárfonás jelentette a biztos megélhetést. A lecsapolás után a mocsarak helyén megindult a növénytermesztés, a termőterület növekedésével az intenzív állattenyésztés. A

helyi ipart hosszú időn keresztül 11 kisiparos képviselte. (3 suszter, 4 borbély, 1 kerékgyártó, 2 kovács és 1 szabó)

A népi szokások legszembeötlőbb csoportját a mulatságok alkották. A falu a maga hagyományaival egy külön világ volt. Mindenki a sajátját tartotta legszebbnek. Községünkben a farsangnak, a húsvétnak, az aratóbálnak, a szüreti mulatságnak és a lakodalmaknak volt hagyománya.

Nagyon híres volt a község dalárdája, amely 1882-ben alakult Szőke Vincze reformátustanító vezetésével. A templomban énekkel, társadalmi ünnepeken hazafias dalokkal, temetéseken gyászdalokkal szerepeltek. A tagok közül is a két legkiválóbb szólista Vincze Péter és Vincze Balázs országos első helyezést értek el egy 1922-ben rendezett versenyen. A dalárda életében nem volt társadalmi tagozódás, itt együtt énekelt a napszámos a jegyzővel, a kisiparos a tanítóval.

A község kulturális életében nagy szerepet játszottak a különböző egyesületek és körök. Az iskolán kívüli népművelést szolgálta az Olvasókör, Faluszövetség, Iparos és Kereskedő Olvasókör, Földműves Egylet. Mindegyiknek saját háza volt. Volt ezen kívül önkéntes Tűzoltó Egyesület, Hadirokkantak Egyesülete, Levente Egyesület. A népkönyvtárban több száz kötetből álló könyvállomány volt.

A 30-as években a faluban volt egy úri kaszinó is. Ide általában az értelmiségi réteg járt. A kaszinónak volt könyvtára, folyóiratok, újságok álltak a tagság rendelkezésére. Volt biliárd, társasjáték, az udvaron fedett tekepálya. Ebben az időben jelentős szerepe volt az Iparos Körnek. Az épület nagytermének színpadán több alkalommal felléptek a különböző műkedvelő színjátszó csoportok. Itt rendezték meg a tánciskolát és a közvacsorákat is. Földmunkásokból szerveződve saját házzal és berendezéssel rendelkezett a Munkáskör. A gazdalányok gyülekezet volt a Református Leányegylet, melynek programja a főzőcskézés és kézimunkázás volt.

Két vonószenekar működött a községben, Balku Lajos és Kovács István prímások vezetésével. Egy fúvószenekar is volt Pipó Zsigmonddal az élen. A Népházban voltak az ún. közművelődési esték is. Ezek programja egy-egy közös ének és a magyar irodalom termékeiből való felolvasás volt.

A falu nagy C alakú, melynek utcái ennek megfelelően görbülnek. A fő útja végtelen hosszú, mellékútjai rövidek. A házai többnyire csinosak. Sajnálatosan Csökmőről is elmondható, hogy 1949 óta a lélekszáma folyamatosan csökken.

A területnek gazdag a madár- és vadvilága. Természetes környezetben él itt Európa legnagyobb madara, a túzok. Itt található a bihari sík legnagyobb túzok dürgő helye. Legjellegzetesebb lágyszárú növényfaja a ragadós müge, a mocsári aszat és az óriás csenkesz. Minden évben ide jönnek telelni Észak-Európából a rétisasok, ritkábban a szirti sasok. A halastavakon több nagyon ritka madárfaj látható, pl. a lócsér és a halászsirály. Vonuláskor rendszeresen megfigyelhető a halászsas. Természeti kincsünk a megmaradt, érintetlen, összefüggő, nagy kiterjedésű bihari puszta. Ideérkeznek téli vendégként a hósármányok.

Településünk határában van egy kihalt falu (Peterd), ahol Árpád-kor templom alapfal maradványra, sírokra, pénzérmékre találtak a régészek. A legkülönlegesebb felfedezés egy aranykarkötő volt, amiből eddig csak 36 db-ot találtak a Kárpát-medencében, amiről azt kell tudni, hogy csak királyi székhelyeken fordult elő. A 60 – as években megvalósult a villanyvilágítás, a 70-es években a vízhálózat, de Csökmőn a rendszerváltás után kezdődött meg igazán a közművesítés. Akkor lett megépítve a gázvezeték és a telefonhálózat, akkor kezdődött el a szilárd burkolatú utak építése. Az arzénmentesítéssel javult az ivóvíz minősége és Kórossziget is be lett kapcsolva a vezetékes ivóvíz és gázhálózatba.

A térség természeti adottságából adódóan Csökmőn jellemző gazdálkodási tevékenység a szántóföldi növénytermesztés, és az egyre csökkenő állattenyésztés. A földterület nagysága 6897 ha, melynek **75,24 %-**a művelés alatt áll (Forrás: Berettyóújfalu Járási Földhivatal). A falu szikes, gyengébb minőségű földterületei legeltetett, kaszált, pihentetett, illetve parlagon hagyott területek. Hagyománya volt a kertkultúrának is, de a folyamatos szőlő és gyümölcslopások miatt ennek a gazdálkodásnak vége lett. A szőlő és gyümölcsfa állományt a lakosság szinte teljesen egészében kivágta.

A település infrastrukturális ellátottságára mondható, hogy az alapvető műszaki és humánerőforrással rendelkezik, de a fiatal felsőfokú végzettségű szakemberek nem térnek vissza szülőfalujukba. A község életét nagyban meghatározza a vármegyeszékhely Debrecenhez való nagy távolsága, de hátrány a járási központ Berettyóújfalu távolsága is. Peremtelepülés, hisz a megyehatár mentén van, melynek átlépése közigazgatási szempontokból sokszor okoz nehézséget az itt élőknek. Az úthálózat hossza: önkormányzati kiépített út 6,5 km, állami közút: 3,3 km. Az úthálózat minősége 50%-os. A szélessávú internethálózat, telefonhálózat, valamint mindhárom szolgáltató mobil hálózata elérhető a településen. Ipari park nincs a településen, illetve annak vonzáskörzetében. Takarékszövetkezet, bankfiók van, de ATM automata, biztosítási iroda nem áll lakosság

rendelkezésére. Teleház és eMagyarország pont nem működik, de a Faluházban hozzá lehet férni a „digitális jólét” programhoz.
A kommunális szemétszállítás megoldott, de állati hulladéktároló nincs, közcsatorna hálózat nem lett kiépítve. Közlekedés szempontjából megközelíthetősége vasúton nem lehetséges, közúton jónak mondható, hisz a 47-es főút biztosítja a közlekedést, ugyanakkor a jelentős átmenő forgalom miatt hatalmas környezeti és zajártalomnak van kitéve. A település szolgáltatásokkal való ellátottsága nem kielégítő, a lakosság a szomszédos Békés megyei kisvárosba, Szeghalomban végezteti ezeket a szükségleteket. Kóróssziget az Önkormányzat házi segítségnyújtással, az étkeztetést kiszállítással, a nappali ellátást személyszállítással biztosítja.

Megközelíthetőség

Csökmő nagyközség Hajdú – Bihar megye délkeleti részén, a Berettyó és a Sebes Körös folyók háromszögében, a megyeszékhely Debrecentől 70 km-re, a 47-es főútvonal mentén helyezkedik el. Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett és jelentős munkanélküliséggel sújtott település. [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet alapján] Földterülete 69 km^2, 75,24 %-a művelés alatt áll. Egy külterületi lakott helye van: Kóróssziget.
Csökmőn a belterületi úthálózat hossza 6,5 km, állami út (47-es főút) 3,3 km, ennek 55 %-a szilárd burkolattal ellátott. Meg kell jegyezni, hogy a településen található utakon sok a kátyú, valamint az elöregedett aszfalt burkolat. Az utak forgalma a kiépítésük óta nagymértékben megnövekedett, miként a közlekedő járművek súlya is. Az utak ráadásul nem arra a haladási sebességre lettek tervezve - ha egyáltalán tervezettek voltak - amelyeken most közlekednek rajtuk.
A község elkerülő úttal nem rendelkezik, így az átmenő forgalom rendkívül nagy.

Népesség

Csökmő állandó lakossága: 2021. január 1-jén 1.692 fő. A lakónépesség számának változását a 2016-2021. években az 1. számú táblázat tartalmazza, amely 2016. évtől csökkenő tendenciát mutat, a 2019. évi állandó lakónépesség korcsoportok és nemek szerinti összetételét a 2. számú táblázat tartalmazza. A 3. számú táblázat adataiból látható, hogy településünk népességszerkezete elöregedő, mivel az öregedési index meghaladja a 100 %-ot. Az állandó oda-, illetve elvándorlások különbsége évente változó (4. számú táblázat, mint ahogy az élve születések és elhalálozások különbözete is (5. számú táblázat).

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	1 875	bázis év
2017	1 857	99,04%
2018	1 868	100,59%
2019	1 799	96,31%
2020	1 770	98,39%
2021	1 691	95,54%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR		

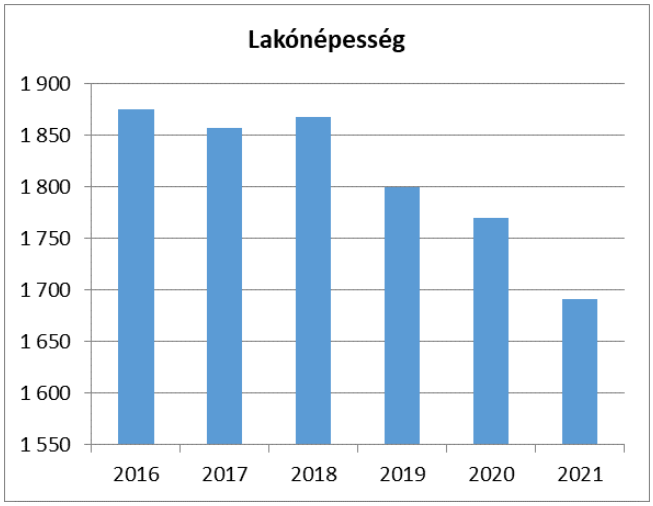

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	998	964	1962	50,87%	49,13%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			66	3,36%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	183	150	333	9,33%	7,65%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	33	36	69	1,68%	1,83%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	585	532	1117	29,82%	27,12%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	59	67	126	3,01%	3,41%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	138	179	317	7,03%	9,12%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					

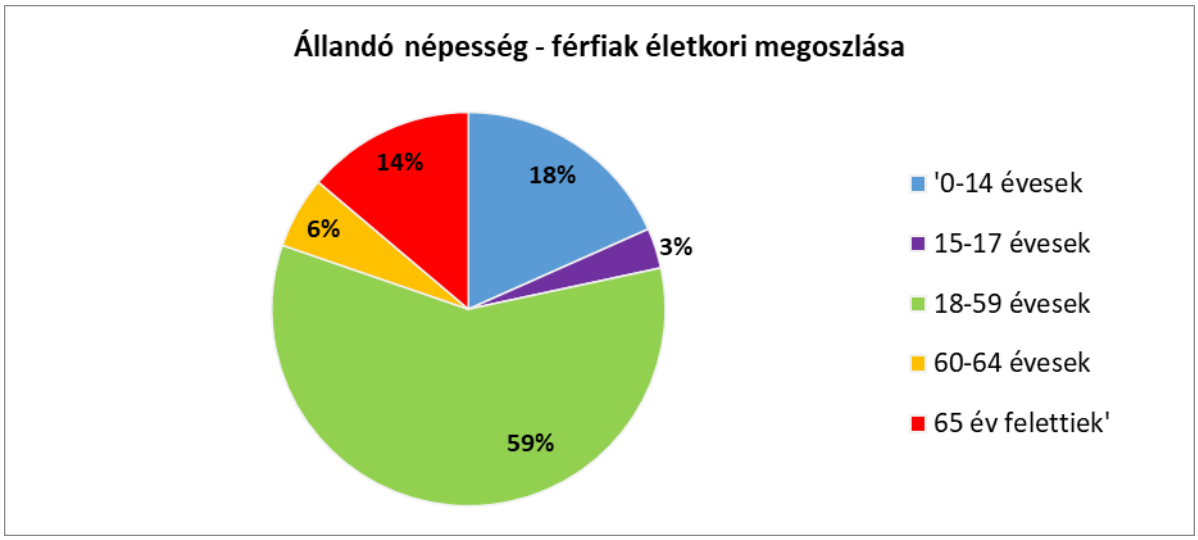

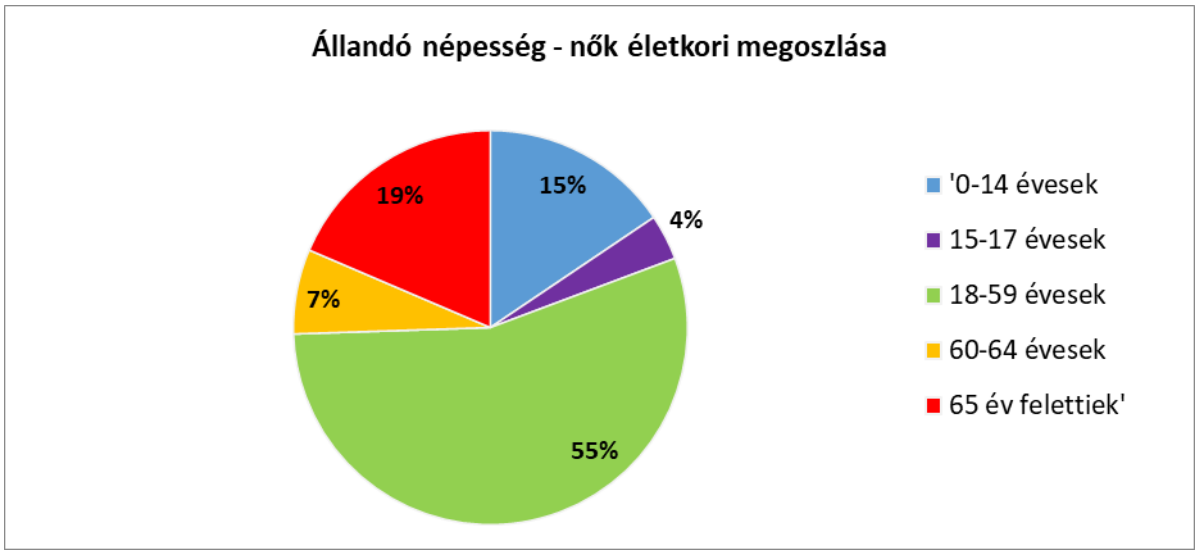

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	308	332	92,77%
2017	310	329	94,22%
2018	311	350	88,86%
2019	317	333	95,20%
2020	329	319	103,13%
2021	319	307	103,91%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

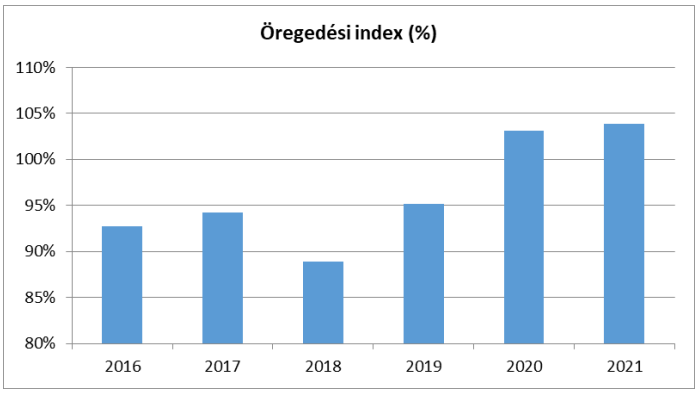

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-10,07
2017	-6,43
2018	5,37
2019	-38,72
2020	-16,25
2021	-40,45
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

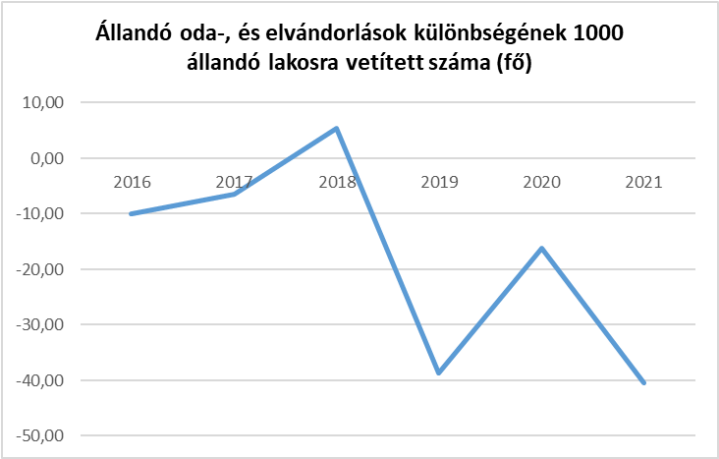

Értékeink, küldetésünk

A helyi esélyegyenlőségi program a jogszabályi előírásoknak megfelelően kiemelt figyelmet fordít célcsoportjaira, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők helyzetére.

Törekszünk arra, hogy az érintetett célcsoportok saját falujukban jussanak lehetőséghez az oktatás, a kultúra, a sport, a szociális- és egészségügyi szolgáltatás, foglalkoztatás, a lakhatás, valamint a közlekedés és kommunikáció területén a korábbi időszak gyakorlatának megfelelően.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Csökmő település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:
az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,
a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége
A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti."
A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A startégi célja, hogy megfogalmazza a Csökmő település hosszú távú jövőképét és ahhoz igazítsa középtávú fejlesztési céljait. A település hosszú távú jövőképe a nyitottság és a dinamizmus: az érték őrzés és a, megújulás középtávú stratégiai céljai:

- Fenntartható település fejlesztés a funkciók harmóniájában,
- A település, mint az élhető, értékőrző és innovatív falusi környezet,
- Példaértékű gondoskodás és egyenlő esélyek biztosítása.

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)
Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030**, **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi stratégiákkal, települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal összhangban került megalkotásra a HEP, melyek a következők:

Szociális rendelet 17/2015 (XI.26.) rendelet:

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának.

A szociális ellátások területén az Önkormányzat a következő feladatokat látja el:

- a Képviselő-testület évente legalább szükség szerint felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét, és informálódik az ellátás színvonaláról.

A következő szociális ellátásokat biztosítja:

a) Rendszeres települési támogatások:
aa) szilárdhulladék szállítás támogatás

ab) lakhatási támogatás

b) Rendkívüli települési támogatások:
ba) gyógyszerkiadások támogatása

bb) gyermekszületési támogatás

bc) elemi kár enyhítése miatti támogatás (rendkívüli)

bd) temetési támogatás

be) temetési kölcsön

bf) krízishelyzet miatti támogatás

bg) iskolakezdési támogatás

bh) természetbeni élelmiszer támogatás

Csökmő Nagyközség Gazdasági Programja 2020-2024 (38/2020. (VI.25.) számú önk. határozat):

A gazdasági program elkészítésére Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 116. §-ában megfogalmazott kötelezés alapján került sor.

A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az önkormányzat Képviselő-testülete a ciklusának időtartama alatt egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön, fejlődjön.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével - a kistérségi területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve - az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését, a lakosság érdekeit szolgálják.

A gazdasági program tartalmazza:
- a fejlesztési elképzeléseket,
- a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését,
- a településfejlesztési politika, az adópolitika célkitűzéseit,
- az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat.

Csökmő Nagyközség Önkormányzatának elsődleges célja, hogy a változó gazdasági környezetben is megőrizze működőképességét, gazdálkodásának stabilitását. Mindezt annak érdekében, hogy a település lakosságának a lehető legmagasabb szintű szolgáltatásokat tudja nyújtani. A program célja, hogy az Önkormányzat annak végrehajtásával a helyi lakosság és vállalkozások igényeinek megfelelő, magas színvonalú szolgáltatások rendszerét alakítsa ki.

A Képviselő-testület elsődleges feladatának tekinti a település és intézményeinek zavartalan, kiegyensúlyozott működtetését, fejlesztését, a lakosság életkörülményeinek javítását, a településre látogató vendégek elégedettségét, a munkanélküliség csökkentését és mindezek érdekében a gazdasági lehetőségek feltárását, a hazai és az Európai Unió forrásainak hatékony kihasználását.

A gazdasági program végrehajtása, a célkitűzések megvalósítása során a Képviselő-testület kiemelten kezeli a kötelező feladatainak ellátásához kapcsolódó célkitűzések megvalósítását, valamint a lakosság szociális helyzetének és természeti, valamint épített környezetének javítását.

A Képviselő-testület tudomásul veszi, hogy a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe kell venni minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél.

Jelen gazdasági programban megfogalmazott célok, elképzelések megvalósításához a képviselő-testületnek az alábbiakra kell koncentrálnia:

- a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására,
- a szükséges anyagi források és eszközök megteremtésére.

Az anyagi eszközök megteremtéséhez nem elegendő az évről-évre keletkező források (pl. állami támogatás, helyi bevételek) megléte, hanem szükség van:

- a pályázati lehetőségek felkutatására és kiaknázására,
- az önkormányzat sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresésére,
- a meglévő források nagyobb mértékű kihasználására.

A gazdasági program összeállítását befolyásoló tényezők:

- a kormányzat gazdaságpolitikája,
- a megyei és a járási területfejlesztési programok,
- nemzeti és EU-s pályázati források,
- a település adottságai, a lakosság összetétele, igényei,
- az önkormányzat vagyoni helyzete, jelenlegi, illetve várható pénzügyi kondíciói,
- a képviselő-testület és polgármester elképzelései, javaslatai,
- a településen működő intézmények és szervezetek javaslatai, elvárásai.

A gazdasági programban foglaltak olyan irányelv-gyűjteménynek tekinthetőek, melynek megvalósítási szándékát Csökmő Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete kinyilatkoztatta. A program végrehajtásának ütemezését az éves költségvetések tartalmazzák.

Sportfejlesztési Koncepció:

Csökmő Nagyközség Sportfejlesztési Koncepciót alkot azzal a céllal, hogy az abban rögzített irányelvekkel meghatározza a helyi önkormányzatok feladatait megalapozó, valamint a sportról szóló jogszabályokban rögzítettek szerint az önkormányzat, az egyesületek, az oktatási intézmények, és egyéb sportszervezetek sporttal kapcsolatos, egymást segítő és fejlesztő tevékenységét.

A koncepció megfogalmazza a célkitűzéseket és a célkitűzések eléréséhez azon elvégzendő feladatokat, amelyeket az Önkormányzat – aktuális költségvetése által meghatározott és megszabott lehetőségeinek függvényében – határozataiban a testnevelés és a sport területén szükségesnek tart.

A koncepció hangsúlyos célja az, hogy a testnevelés és a sport területén együttműködő szervezetek, sportcélú egyesületek számára kiszámítható környezet jöjjön létre községünkben.

A koncepció alapja az a felismerés, hogy a testkultúra az egyetemes kultúra része, emberi alapjog, az egészségvédelem, a rekreáció és szórakozás fontos eszköze, a szabadidő eltöltésének leghasznosabb módja. A sport, jelentős szerepet tölt be a felnövekvő generációk erkölcsi nevelésében, fizikai-szellemi fejlesztésében, a jellem és személyiség formálásában.

A sport feladata, helye és szerepe a község életében:

A sport kiemelt szerepe az alábbi fő tevékenységekben nyilvánul meg:

- az egészségmegőrzésben és a rehabilitáció során,
- a szabadidő hasznos és kulturált eltöltésében,
- a személyiségfejlesztésben,
- a mozgáskultúra javításában,
- a nemzeti tudat megerősítésében,
- a közösségi magatartás és ezek formáinak kialakításában,
- a nemzetközi kapcsolatok ápolása, fejlesztése során,
- a példamutatásban és szolidaritás fejlesztésében,
- a szórakozás és szórakoztatás területén.

Ezek mind olyan jellemzői a test és mozgáskultúrának, melyet az adott körülmények között, a rendelkezésre álló lehetőségeink maximálás kihasználásával támogatni szükséges településünk polgárai egészségének, fizikai állapotuk javításának, szórakozási lehetőségek biztosításának, fejlesztésének érdekében.
A testnevelés, a sport a betegségek megelőzését segíti elő, hozzájárul az élet minőségi és mennyiségi tényezőinek megőrzéséhez, javulásához.

Az önkormányzat sporttal kapcsolatos feladatai

Jogi környezet:

- A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. §-a a települési önkormányzatok feladatai közé sorolja a sport támogatását, az egészséges életmód megteremtésének feltételeit.

- A 2004. évi, a sportról szóló I. törvény 55. §-a az alábbiak szerint határozza meg a helyi önkormányzatok feladatait:

A települési önkormányzat - figyelemmel a sport hosszú távú fejlesztési koncepciójára:

a) meghatározza a helyi sportfejlesztési koncepciót, és gondoskodik annak megvalósításáról,

b) az *a)* pontban foglalt célkitűzéseivel összhangban együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel,
c) fenntartja és működteti a tulajdonát képező sportlétesítményeket,

d) megteremti az önkormányzati iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit.

(2) A települési önkormányzat a köznevelésről szóló törvényben meghatározottak szerint

- biztosítja az önkormányzati iskolai sportkörök működéséhez, vagy az ezek feladatait ellátó diáksport-egyesületek feladatainak zavartalan ellátásához szükséges feltételeket.

a) adottságainak megfelelően részt vesz a nemzetközi sportkapcsolatokban,
b) ellátja a nemzeti sportinformációs adatszolgáltatással összefüggő területi feladatokat,
c) közreműködik a sport népszerűsítésében, a mozgásban gazdag életmóddal kapcsolatos sporttudományos felvilágosító tevékenység szervezésében,
d) közreműködik a sportorvosi tevékenység feltételeinek biztosítására.

<u>A helyi közművelődési tevékenység támogatásáról szóló 1/2019. (I.24.) Önk. rendelet:</u>

A rendelet célja, hogy a Csökmő Nagyközség Önkormányzata a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével a közművelődési törvény és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján meghatározza az önkormányzat közművelődési feladatait, azok ellátási formáját, módját és mértékét.

<u>Önkormányzat Költségvetési rendelete:</u>

Az Önkormányzat minden évben költségvetési rendeletben elkülönít pénzösszeget a helyben működő civil szervezetek részére, ezzel támogatva működésüket, rendezvényeiket, amelyek összhangban vannak Csökmő helyi esélyegyenlőség programjával.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A település kapcsolatrendszere

- Társulások, amelyiknek az önkormányzat a tagja:
  - Bihari Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás
  - Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulása
  - Dél-Bihar Négycentrum Terület- és Vidékfejlesztési Társulás
  - Debreceni Agglomerációs Hulladékgazdálkodási Társulás
  - Szeghalom Kistérség Többcélú Társulás

- Tankerület által fenntartott helyi oktatási intézmények:
  - Csökmői Bocskai István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A felhasznált statisztikai adatok többnyire a TEIR adatbázisból, helyi önkormányzati adatokból, statisztikákból, a helyi nyilvántartásokból kerültek összegyűjtésre, figyelembe véve a helyi szakemberek, intézmények, civil szervezetek beszámolóit, tapasztalatait. Több helyen van adathiány, mivel a megelőző évi hivatalos statisztikai adatok több helyen még nem állnak rendelkezésre. A különböző forrásokból szerzett, ugyanazon területet érintő adatok több esetben eltérést mutatnak. Adathiány felmerülésekor esetenként becslésre és helyi ismeretekre támaszkodtunk. Felhasználásra kerültek továbbá az esélyegyenlőségi fóromon elhangzottak, valamint azok megállapításai, civil szervezetek, egyházak, intézmények képviselőinek tapasztalatai.

A település infrastruktúrájának helyzete

A település közműveinek kiépítettsége közepes, rendelkezünk ivóvíz- hálózattal. A villamos- és gázenergia szolgáltatás megoldott. Az internet elérhetőség biztosított.
Az egészségügyi – háziorvos, fogorvos, védőnő - és szociális alapszolgáltatások – étkeztetés, házi segítségnyújtás, idős korúak nappali ellátása, fogyatékos személyek nappali ellátása, családsegítés- és gyermekvédelem helyben megoldottak.
A közutak állapota – néhány kivételtől eltekintve – elfogadható.
Közintézmények akadálymentesítése részben megoldott.
Közintézmények energetikai korszerűsítése részben megoldott.
A könyvtári- és közművelődési tevékenység szervezetten működik a Faluház és Könyvtár intézmény keretében.

5. A településen működő civil szervezetek:

- Csökmői Diáksport Egyesület
- Csökmői Hagyományőrző Egyesület
- Csökmői Mozaik Egyesület
- Csökmői Nyugdíjasokért Egyesület
- Csökmői Óvodásokért Alapítvány
- Csökmői Polgárőr Egyesület
- Csökmői Sárkány Népfőiskolai Egyesület
- Csökmői Szabadidő Sportegyesület
- Csökmői Zenebarátok Egyesület
- Dózsa Horgász Egyesület
- Réti Csík Horgász Egyesület
- Csökmői Sólyom Vadásztársaság
- Sárréti Közhasznú Vadásztársaság

6. Az önkormányzat által ellátott feladatok

1. Az önkormányzat által ellátott kötelező feladatok (az Mötv. 13. § (1) bekezdése alapján):

a) településfejlesztés, településrendezés;

b) településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);

c) a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;

d) egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;

e) környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);

f) óvodai ellátás;

g) kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; előadóművészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;

h) szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;

i) lakás- és helyiséggazdálkodás;

j) a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;

k) helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;

l) honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;

m) helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;

n) a kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;

o) sport, ifjúsági ügyek;

p) nemzetiségi ügyek;

q) közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;

r) helyi közösségi közlekedés biztosítása;

s) hulladékgazdálkodás;

t) víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

2. Az önkormányzat által ellátott önként vállalt feladatok:

a) felsőoktatási intézményekben tanulók ösztöndíj támogatása (Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer működtetése),

b) fiatalkorúak egészséges életmódjának támogatása (gyermekétkeztetési támogatás),

c) idősek nappali ellátása

d) házi segítségnyújtás

e) környezettudatos szemlélet erősítése (energiatakarékossági programok támogatása, allergén növényekkel kapcsolatos feladatok, településkép javítása - közhasználatú zöldterületek fenntartása és üzemeltetése),

f) egyesületek, civil szervezetek, szerveződések tevékenységének segítése, támogatása, (közhasznú társadalmi szervezetek támogatása, időskorúak támogatása, kisebbségi jogok érvényesülésének támogatása, helyi kultúra támogatása),

7. A feladatok ellátását szolgáló intézményhálózat

- Csökmői Polgármesteri Hivatal
- Játéksziget Óvoda és Mini Bölcsőde
- Faluház és Könyvtár
- Fogorvosi rendelő
- Háziorvosi rendelő
- Védőnői szolgálat
- BSZSZK Csökmői Idősek Klubja
- BSZSZK Családsegítő Szolgálat

9.1. Az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldások:

Képviselő-testület a gazdasági elképzelései között fontosnak tartja az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó intézkedéseket.

Közigazgatás:

Az Önkormányzat közigazgatási feladatait a Csökmői Polgármesteri Hivatal látja el. A közigazgatás megfelelő színvonalának biztosítása érdekében szükséges:
- a szolgáltató jellegű közigazgatás megteremtése,
- az elektronikus ügyintézés lehetőségének megteremtése,
- az információs szolgáltatás kiterjesztése,
- a közigazgatás tárgyi feltételeinek javítása

A polgármesteri hivatallal kapcsolatos konkrét fejlesztési elképzelések:
- fűtés korszerűsítés,
- akadálymentesítés

Az épített és természeti környezet védelme

A Képviselő-testület az épített és természeti környezet védelme érdekében:
- áttekinti a védelmet igénylő, vagy védelem alá vonandó építészeti, illetve természeti értékeket.

A településkép javítása érdekében folyamatosan figyelemmel kíséri a gondozatlan ingatlanok rendbetételét, intézkedést kezdeményez az életveszélyessé vált ingatlanok bontása/felújítása érdekében.

Folyamatosan figyelemmel kíséri a megüresedett ingatlanok állapotát.

A lakás és egyéb önkormányzati helyiség gazdálkodása

Az Önkormányzat lakásgazdálkodási tevékenysége során:
- felmérést készít a helyi lakásgazdálkodási helyzetről,
- megállapítja a közszolgáltatások fenntartásához szükséges szolgálati lakás állomány biztosítását.
- anyagi helyzetétől függően ingatlanokat vásárol az egyre bővülő közfoglalkoztatás, hatékony, színvonalas ellátásához.

Az Önkormányzat az egyéb, nem lakáscélú helyiségei kihasználási lehetőségeit rendszeresen megvizsgálja. A hasznosítás során figyelembe veszi a közszolgáltatások biztosításának elsőbbségét, majd a felesleges kapacitások gazdaságos kihasználására törekszik.

A vízrendezés és csapadékvíz elvezetés

Csapadékvíz-elvezető rendszer:
- folyamatos karbantartását kell biztosítani valamennyi utcában,
- a belterületi vízrendezés pályázati úton történő megvalósítása.

Ivóvízellátás és csatornázás

Az Önkormányzat biztosítja az egészséges ivóvízellátás szolgáltatást.
Az ivóvízzel történő ellátás a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. szolgáltatón keresztül történik. Cél a színvonalas, biztonságos és költséghatékony szolgáltatás.
Csatornahálózat kiépítése a lehetséges pályázati források felhasználásával a hosszú távú célkitűzések között szerepel.

A köztemető fenntartás

Az Önkormányzat kötelező feladatként köteles ellátni a köztemető fenntartással kapcsolatos feladatokat.
A köztemető fenntartás, mint közszolgáltatás biztosítása, és színvonalának emelése érdekében az alábbi feladatok vannak:
- Gondoskodni kell a működő köztemető üzemeltetéséről.
- Az üzemeltetés során karbantartási feladatok megfelelő színvonalú ellátása, a temető kerítésének kiépítése.

A helyi közutak és közterületek fenntartása

A Képviselő-testület a helyi közutak fenntartásával kapcsolatban a közúthálózat olyan kialakítására törekszik, mely megfelel a települési és szakmai igényeknek.
I. Szükséges a belterületi utak folyamatos karbantartása, felújítása.
II. Járda felújítása a község több utcájában.

A közút fenntartását a tevékenység volumenétől függően saját erővel a közmunkaprogram keretében-, illetve külső szolgáltatóval végezzük.

A Képviselő-testület kívánatosnak tartja a közterületek megfelelő színvonalon történő fenntartását, ennek érdekében a következő feladatokat határozza meg:
- Fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztán tartására,
- Gondoskodni kell a közterületek fásításáról, az elöregedett, veszélyes fák kivágásáról és pótlásáról.
- Figyelmet kell fordítani a köztéri építmények állagának megőrzésére.

A köztisztaság és településtisztaság fenntartása

Az Önkormányzat a település tisztasági feladatok körében gondoskodik a kommunális hulladék központi elszállításáról és ártalmatlanításáról a Bihari Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás által, évente egy alkalommal a szolgáltató által szervezett lomtalanítást tart.

Az Önkormányzat elősegíti a szelektív hulladékgyűjtés elterjedését, közreműködik a szelektív hulladékgyűjtő edények lakossághoz való eljuttatásában.

Az Önkormányzat biztosítja azt, hogy a közterületekre hulladékgyűjtő edények megfelelő számban legyenek kihelyezve, illetve rendszeres időközönként ürítésre kerüljenek.

A közterületek fenntartásáról, tisztán tartásáról, a zöldfelületek gondozásáról az Önkormányzat gondoskodik. A feladatellátás a közmunkaprogramokban résztvevő személyek bevonásával történik.

A helyi tűzvédelem

Az Önkormányzat a helyi tűzvédelmi feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében:

- az Önkormányzati hivatal, illetve az önkormányzati intézmények vonatkozásában, figyelemmel kíséri a tűzvédelmi szabályzatok meglétét, naprakészségét,
- tájékoztatást kér a szabályozások évenkénti felülvizsgálatának, a tűzvédelmi oktatás megtartásának és a kapcsolódó nyilvántartások vezetésének megtörténtéről,

A közbiztonság helyi feladatainak ellátása

Az Önkormányzat a helyi közbiztonsági feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében:

- támogatja a közbiztonság növelését segítő programok, tájékoztatók szervezését, ilyen programok tartását kezdeményezi a rendvédelmi szerveknél,
- javaslatokat, észrevételeket tesz a rendőrség helyi munkájának hatékonyabbá tételére,
- felhívja a rendőrség figyelmét a tudomására jutott, közbiztonságot veszélyeztető körülményekre.
- Az önkormányzat támogatja a helyi polgárőrséget.
- Kamerák kihelyezésével és működtetésével támogatja a közterületen elkövetett szabálysértések és bűncselekmények hatékonyabb, gyorsabb felderítését.

Közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban

Az Önkormányzat a következők szerint működik közre a helyi energiaszolgáltatásban:

- lépéseket tesz az infrastrukturális szempontból a településen belül elmaradott területek energia szolgáltatási infrastruktúrájának kiépítésére,
- pályázati lehetőségeket keres az energiaellátás korszerűsítésére az egyes intézményeknél.

Óvodai, bölcsődei ellátás biztosítása

Az óvodai és bölcsődei ellátást az Önkormányzat önállóan, a Játéksziget Óvoda és Mini Bölcsőde intézmény fenntartásával biztosítja.

- pályázati lehetőséget keres igény esetében bölcsődei férőhelyek bővítése céljából.

Gondoskodás az egészségügyi ellátásról

Az Önkormányzat az egészségügyi alapellátásról saját maga vállalkozói háziorvos bevonásával gondoskodik. A fogorvosi ellátás a Csökmő-Újiráz vegyes fogászati körzetben vállalkozó fogorvos együttműködésével biztosított. Védőnői feladatokat az Önkormányzat alkalmazásában látja el a kinevezett védőnő. Az Önkormányzat az ügyeleti ellátást kistérségi együttműködésben, a Szeghalom Kistérség Többcélú Társulás útján biztosítja, a feladatot jelenleg az Országos Orvosi Ügyelet Nonprofit Kft. látja el.
Az Önkormányzat törekszik az egészségügyi szolgáltatások színvonalának emelésére, a Magyar Falu Program keretében meghirdetett Orvosi eszköz című pályázat elnyerésével 2019-ben az egészségügyi alapellátás fejlesztése keretében a háziorvosi rendelő fejlesztésére 1,9 M Ft-ot fordítottunk, 2020-ban ugyanezen felhívás keretében a védőnői szolgálat fejlesztésre benyújtott pályázatunk is kedvező elbírálásban részesült, 659 893 Ft értékben vásárolhattunk ide eszközöket. 2021-ben pedig 1,7 millió Ft-ból a fogászati rendelő eszközei újultak

meg. A jövőben az ellátások további fejlesztése érdekében továbbra is kívánunk benyújtani hasonló pályázatokat.

Gondoskodás a szociális ellátásról

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának.

A szociális ellátások területén az Önkormányzat a következő feladatokat látja el:

- a Képviselő-testület évente legalább szükség szerint felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét, és informálódik az ellátás színvonaláról.

A következő szociális ellátásokat biztosítja:

c) Rendszeres települési támogatások:
aa) szilárdhulladék szállítás támogatás

ab) lakhatási támogatás

d) Rendkívüli települési támogatások:
ba) gyógyszerkiadások támogatása

bb) gyermekszületési támogatás

bc) elemi kár enyhítése miatti támogatás (rendkívüli)

bd) temetési támogatás

be) temetési kölcsön

bf) krízishelyzet miatti támogatás

bg) iskolakezdési támogatás

bh) természetbeni élelmiszer támogatás

A Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulás keretein belül a következőket látja el:

- házi segítségnyújtás,
- szociális étkeztetés,
- idős korúak nappali ellátása,
- fogyatékos személyek nappali ellátása,
- családsegítés.

A fenti szolgáltatások körének, illetve a férőhelyek számának bővítése a működési engedély alapján történik. A lakosság jelenlegi igényeit az intézmény kielégíti.

Gyermek és ifjúságvédelmi feladatokról való gondoskodás

Az Önkormányzat Képviselő-testülete kiemelten kezeli a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat. Az Önkormányzat a következő gyermekvédelmi szolgáltatásokat, ellátásokat biztosítja:

- gyermekjóléti szolgáltatás (társulás keretein belül)

Közművelődés és sport támogatása

Az Önkormányzat a közművelődési és kulturális tevékenységekkel kapcsolatban a szolgáltatások színvonalának emelése érdekében a következő feladatok ellátásának a szükségességét fogalmazza meg:

- biztosítani kell a település lakosságának a közművelődés, a kultúra hozzáférési lehetőségét, különböző amatőr, művészeti rendezvények, kiállítások, tárlatok megrendezésével.
- A település jelenleg nyilvános könyvtárak jegyzékén szereplő könyvtárat nem tart fenn, a könyvtári szolgáltatásokat a Méliusz Juhász Péter Könyvtár Könyvtárellátási Szolgáltató rendszerétől rendeli meg. A feladatellátási szerződés alapján biztosított szolgáltatás színvonala megfelelő, ezt továbbra is fenn kívánja tartani.

A sporttevékenységgel kapcsolatban az Önkormányzat a következőket fogalmazza meg:

- Gondoskodik a települési sportpálya folyamatos karbantartásáról, működtetéséről,
- Lehetőségeihez mérten támogatja a helyi sportegyesületeket.

Egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése

A Képviselő-testület az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése érdekében a következő közszolgáltatásokat biztosítja, illetve az alábbi intézkedéseket teszi a szolgáltatás színvonalának emelése érdekében:

- A Képviselő-testület, az Önkormányzati hivatal és az egészségügyi, szociális ellátást végző intézmények, személyek folyamatosan együttműködnek egymással az egészséges életmód feltételeinek javítása érdekében.
- Támogatja azokat a kezdeményezéseket, melyek az egészséges életmóddal, az egészségmegőrzéssel, az időskorúak problémájával, a hátrányos szociális helyzetbe került személyekkel kapcsolatos felvilágosító, tájékoztató, segítő tevékenységre irányulnak.

A nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének biztosítása

Az Önkormányzat Képviselő-testülete, a hivatalán keresztül biztosítja a nemzeti kisebbségek jogainak érvényesülését. A Csökmői Roma Nemzetiségi Önkormányzat részére helyiséget biztosít, megállapodásukat évente felülvizsgálják.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségből fakadó összes probléma „cigánykérdésként" való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

Mindezek mögött az a felismerés áll, hogy a mélyszegénység az életmódot meghatározóan alakító jellemző, ami nem egyszerűsíthető le a jövedelmi szegénységre. A szegénység meghatározóan korlátozza az egyén autonómiáját, cselekvési lehetőségeit, az egyéni tehetségek kibontakoztatását – ami pedig minden esélyteremtési, esélyegyenlőségi törekvés célja. A mélyszegénységben élők tapasztalatait a szociológiai-szociálpolitikai szakirodalom leggyakrabban a társadalmi sérülékenység kifejezéssel írja le.
Nem egyszerűen a létbizonytalanságról van szó, hanem a létbiztonság egymással összefüggő rendszereinek megrendüléséről. A társadalmi sérülékenység kiterjedése összefügg a jóléti állam visszaszorulásával, az esélyegyenlőség csökkenésével, a társadalmi egyenlőtlenségek növekedésével. Ez különösen érinti az egyébként is hátrányokkal indulók fizikai és társadalmi életesélyeit.
Az életutak tervezhetetlensége, a korai iskolaelhagyás, az alacsony munkavállalói kompetenciák, a kitartás és a figyelemkoncentráció hiánya, a családi problémák, a tartozások, a szegénységgel járó pszichés terhek, a fizikai állóképesség, a szociális készségek, az alkalmazkodóképesség vagy a szabálytartás hiánya, az egymásban is erősített negatívumok mind olyan ismerős jelenségek és tulajdonságok, amelyek jellemzik a társadalmi sérülékenységben élőket. Az analfabetizmus és az alacsony képzettség, valamint a HH családok létszáma a roma lakosság körében igen magas. Sajnálatos módon a település munkanélküli aránya itt a legmagasabb, a nem közegmunkából élők aránya elenyésző. Meghatározó a családokban a nagy gyermeklétszám. Leginkább segélyből, családi pótlékból, illetve a már említett közmunkából, illetve munkanélküli segélyből élnek.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	52,01	37,85
2017	53,02	32,13
2018	51,92	28,90
2019	53,52	24,19
2020	50,39	27,24
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

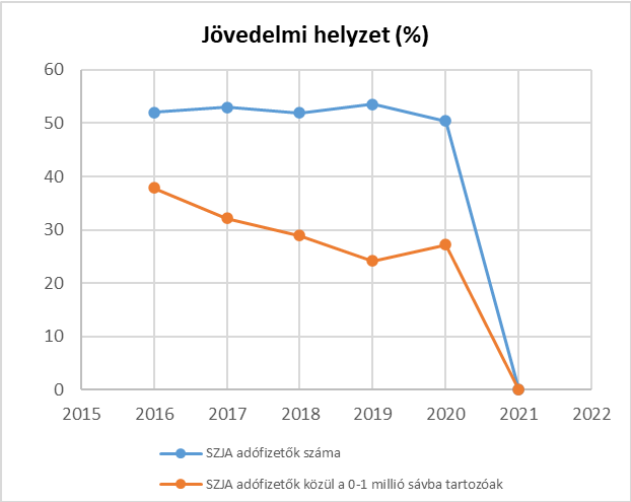

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A személyi jövedelemadót fizetők száma a vizsgált évek viszonylatában csökkenést mutat ugyan, viszont az állandó népesség arányában mégis stagnáló a kép, mivel a település állandó népessége évről-évre csökkent. A táblázatból jól látható, hogy 2016-ról 2019-re az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya csökkent az állandó népességhez viszonyítva. Megállapítható, hogy az arány csökkent ugyan, azonban a lakosság jövedelmi helyzete javult, mivel az állandó lakosok közül kevesebben tartoztak abba a kategóriába, amelyben 0-1 millió forint között volt a jövedelem.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Településünkön a legnagyobb foglalkoztató jelenleg az Önkormányzat.
Munkanélkülinek hívunk minden olyan személyt, aki egy adott időpontban képes és akar is dolgozni, mégsem talál munkát. A közgazdaságtan megfogalmazása szerint a munkanélküliek és a foglalkoztatottak, vagyis a munkaerő piacán jelen lévők együttesen alkotják a munkaerő-állományt.
Különbséget kell tenni regisztrált és a nem regisztrált munkanélküliek között. Előbbiek az illetékes állami hatóságnál – munkaügyi hivatalnál - bejelentkezve, egyrészt az állam számára is figyelemmel kísérhetőek, másrészt jogosultak az ún. munkanélküli ellátások igénybevételére.
Utóbbiak ezzel szemben nem regisztráltatják magukat sehol, így támogatást sem vehetnek igénybe és számuk sem határozható meg pontosan.
Az országos adatokat tekintve tehát, a foglalkoztatottság növekedése és a munkanélküliség csökkenése jelenik meg. A foglalkoztatás növekedését a központilag meghirdetett Gazdaságvédelmi Akcióterv számos intézkedése szolgálta. A legfontosabb kormányzati lépések közé tartoztak a különböző bértámogatások, a hitelmoratórium, az ingyenes képzések, a beruházások ösztönzése, az átmeneti és tartós adócsökkentések.

A 3.2.1. táblázatból látható, hogy a 15-64 éves korú álláskeresők aránya az állandó lakónépességben 2016-ról 2019-re csökkenő tendenciát mutat. Az aktív korú lakónépesség csökkenése problémaként merül fel országos szinten is, mivel a munkaképes korú lakosságnak kellene „eltartania” az időseket, fiatalokat, gyermekeket. Az aktív korú népességen belül nyilvántartott álláskeresők aránya a 2016-2019-es időszakban csökkenő mértékben mutatkozik meg. A nemek szerinti megoszlást tekintve, a férfiak 2017-ben és 2020-ban magasabb arányban jelennek meg, mint a női álláskeresők. A női nyilvántartott álláskeresők aránya 2020-ról 2021-re csökkenést mutat. Összességében elmondható, hogy az aktív korú lakosságon belül az álláskeresők aránya csökkenő tendenciát mutat.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	5,08	4,40	4,74%
2017	6,03	5,25	5,64%
2018	5,08	4,42	4,75%
2019	4,73	3,46	4,10%
2020	6,40	6,22	6,31%
2021	5,50	3,38	4,44%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

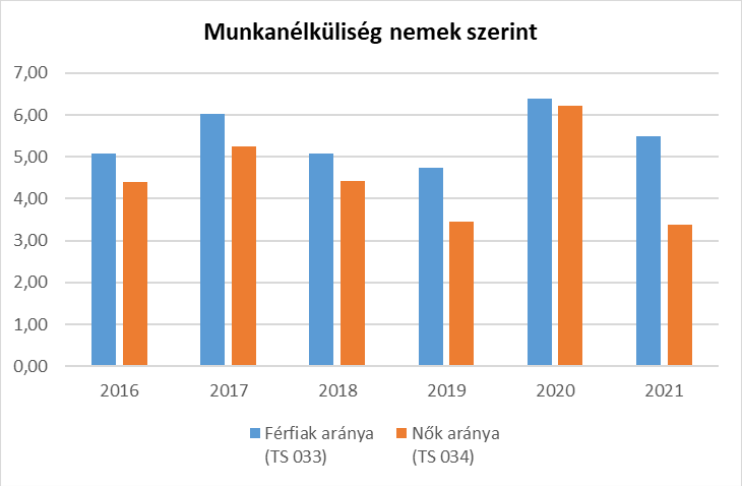

A 3.2.2. számú táblázat korcsoportok szerinti bontásban mutatja be a nyilvántartott álláskeresőket. A vizsgált években a legalacsonyabb számban 2019-ben jelentek meg a nyilvántartott álláskeresők. A legkevesebb nyilvántartott munkanélküli 2019-ben a 36-40 év közötti korcsoportból került ki. Tendencia, hogy az elmúlt években nő a foglalkoztatás, tehát a nyilvántartott álláskeresők száma csökken. A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat regiszterében 2021. októberben 246,3 ezer álláskereső szerepelt, ami közel 60 ezer fővel kevesebb az előző év azonos időszakának adatához viszonyítva.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	64	76	65	54	81	56
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	5,00	5,00	8,00	2,00	7,00	4,00
	%	7,81%	6,58%	12,31%	3,70%	8,64%	7,14%
21-25 év (TS 038)	Fő	7,00	13,00	4,00	5,00	9,00	13,00
	%	10,94%	17,11%	6,15%	9,26%	11,11%	23,21%
26-30 év (TS 039)	Fő	9,00	7,00	2,00	5,00	4,00	2,00
	%	14,06%	9,21%	3,08%	9,26%	4,94%	3,57%
31-35 év (TS 040)	Fő	4,00	3,00	10,00	6,00	8,00	5,00
	%	6,25%	3,95%	15,38%	11,11%	9,88%	8,93%
36-40 év (TS 041)	Fő	5,00	8,00	1,00	3,00	5,00	5,00
	%	7,81%	10,53%	1,54%	5,56%	6,17%	8,93%
41-45 év (TS 042)	Fő	8,00	8,00	5,00	2,00	7,00	1,00
	%	12,50%	10,53%	7,69%	3,70%	8,64%	1,79%
46-50 év (TS 043)	Fő	7,00	10,00	7,00	6,00	10,00	5,00
	%	10,94%	13,16%	10,77%	11,11%	12,35%	8,93%
51-55 év (TS 044)	Fő	10,00	6,00	6,00	6,00	8,00	4,00
	%	15,63%	7,89%	9,23%	11,11%	9,88%	7,14%
56-60 év (TS 045)	Fő	5,00	10,00	10,00	7,00	6,00	5,00
	%	7,81%	13,16%	15,38%	12,96%	7,41%	8,93%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4,00	6,00	12,00	12,00	17,00	12,00
	%	6,25%	7,89%	18,46%	22,22%	20,99%	21,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

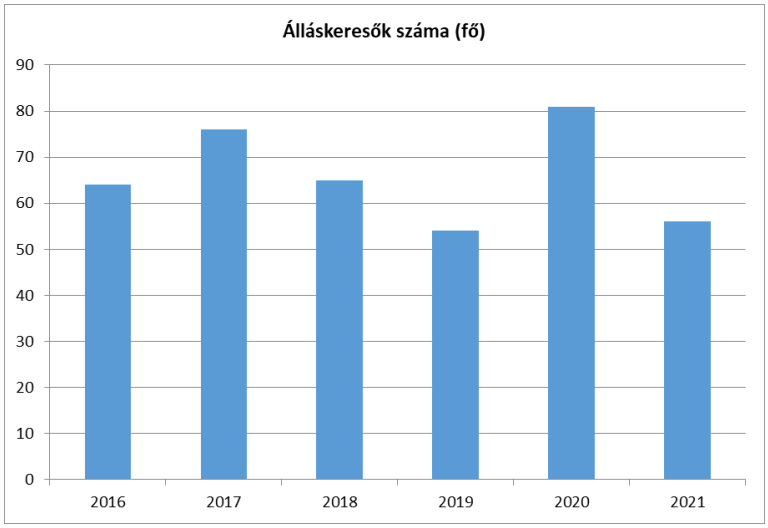

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	**%**
2016	40,63	46,15
2017	30,26	39,13
2018	49,23	56,25
2019	48,15	57,69
2020	41,98	52,94
2021	41,07	52,17

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

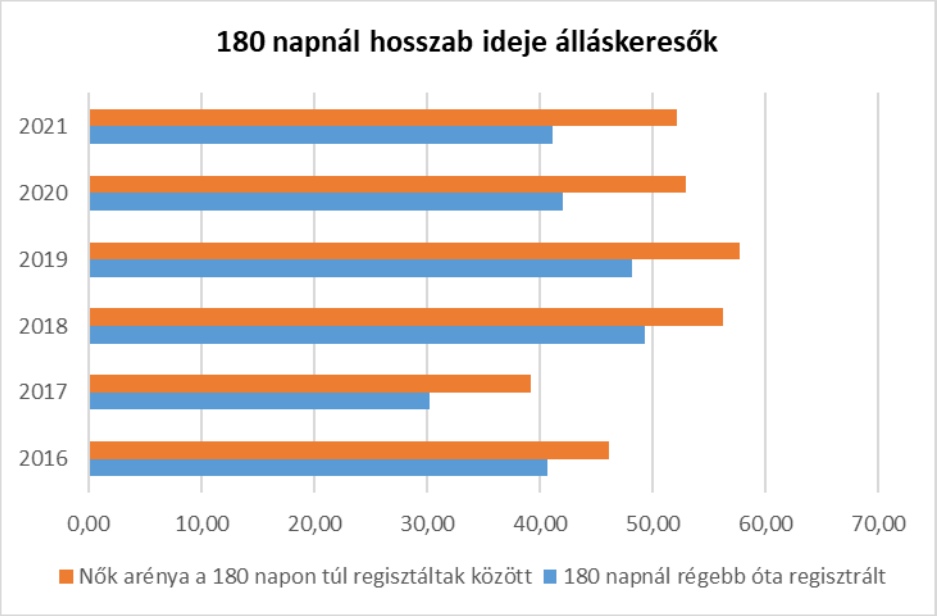

A 3.2.3. számú táblázat a tartós munkanélküliek számát, arányát mutatja be a regisztrált munkanélküliek vonatkozásában. A vizsgált időszakban a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya csökkenő tendenciát mutat, és ezen belül a női 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya is csökkent. Mivel a 180 napon túli nyilvántartott női álláskeresők aránya 53 % alatti, ebből arra következtethetünk, hogy a 180 napon túli nyilvántartott férfi álláskeresők száma alacsonyabb, tehát a férfiak elhelyezkedési lehetőségei jobbak. 2021. évben a regisztrált munkanélküliek 41,07 %-a volt 180 napnál régebben regisztrált, azaz tartós munkanélküli. A KSH tájékoztatása szerint 2021. évben a tartósan, egy éven túl nyilvántartásban lévő álláskeresők számában 0,77 %-os csökkenést állapíthatunk meg az egy évvel korábbi létszám viszonylatában.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Az önkormányzat közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatja az alacsony iskolai végzettségű munkavállalókat.
A 3.2.4. számú táblázat a nyilvántartott álláskeresők körében vizsgálja az iskolai végzettséget. A nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva, átlagban 5,38 %-os a nyolc általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya 2021. évben. A nyolc általános végzettséggel rendelkezők 44,64 %-os arányban mutatkoznak meg, míg a nyolc általánosnál magasabb végzettségűek 50,00 % körüli arányt képviselnek. A nyolc általános iskola végzettséggel rendelkező munkavállalók még mindig magas arányban vannak a szakképzettséggel rendelkező munkavállalókkal szemben. Ebből következőleg az ő esetükben a szakképesítés megszerzéséhez kellene segítséget nyújtani. A nyolc általánost végzett álláskeresők esetében is többnyire a közfoglalkoztatás jelent átmeneti esélyt a munkára. Ugyanakkor az általános iskola elvégzése a képzési lehetőségek és képzésre való hajlandóság szempontjából választóvonalat jelent az aluliskolázott álláskeresők között. A felnőttoktatási programok is hozzájárulnak ahhoz, hogy a jobb munkaerő-piaci esélyekkel rendelkező, szakmával és/vagy érettségivel is rendelkezők legyenek jelen nagyobb arányban az álláskeresők között. A nyolc általánosnál alacsonyabb végzettségűek esetében a hiányzó osztály, illetve osztályok megszerzése, és valamely hiányszakma elsajátítása lehetne kézenfekvő megoldás

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	64	6	9,38%	33	51,56%	25	39,06%
2017	76	6	7,89%	35	46,05%	35	46,05%
2018	65	5	7,69%	32	49,23%	28	43,08%
2019	54	7	12,96%	20	37,04%	27	50,00%
2020	81	6	7,41%	35	43,21%	40	49,38%
2021	56	3	5,36%	25	44,64%	28	50,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

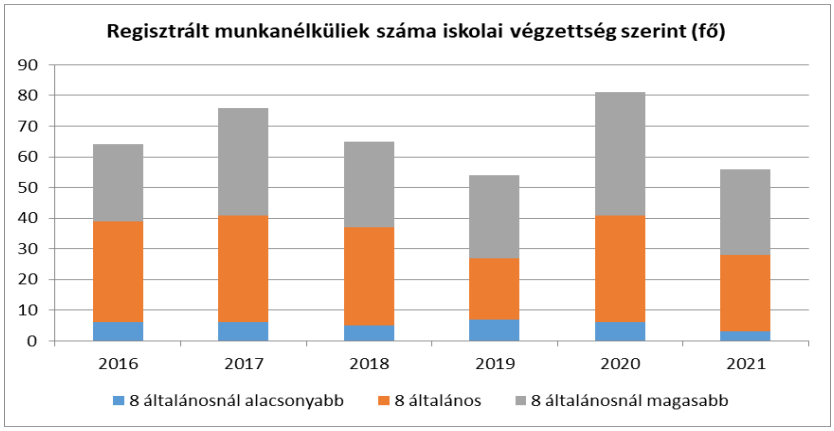

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök azok az eszközcsoportok, melyek a foglalkoztatás elősegítésére szolgálnak. Az aktív eszközök (átképzés, munkaerő-piaci képzés) fogalmának kialakulása a segélyek munkanélküliség kezelésében játszott szerepének háttérbe szorulásával párhuzamosan ment végbe. Mindazokat a szakpolitikai eszközöket jelentheti, amelyek a munkanélküliek munkaerőpiacra történő gyorsabb visszavezetését szolgálják. A programok nagy többségét a munkaügyi kirendeltségek működtetik, de a munkaügyi, a gazdasági, és a pénzügyi tárca, ezek intézményei, illetve az uniós fejlesztési intézmények is indítottak esetenként jelentős súlyú programokat. Az országosan bevezetett eszközök mellett az elmúlt húsz évben számos kisebb léptékű kísérleti program is indult, amelyek többsége sosem került be a hagyományos eszköztárba, de pályázati forrásokból mégis hosszú ideig működött. Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök: munkaerőpiaci szolgáltatások, képzések elősegítése, foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások, az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás, munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatása, munkaerő-piaci programok támogatása és egyes általánostól eltérő foglalkoztatási formák támogatása.
A közfoglalkoztatottak éves átlagos száma is nagymértékű csökkenést mutat a vizsgált években. A táblázat adatai azt az országos tendenciát mutatják, hogy a foglalkoztatás növekszik, tehát egyre kevesebb személy van a munkaügyi kirendeltségek látókörében. Települési szinten is jellemző, hogy a közfoglalkoztatottak száma azért is csökken, mivel egyre több személy tud más munkahelyen elhelyezkedni. Ez azért nagyon fontos, mivel a közfoglalkoztatotti munkabér kb. negyede a más munkahelyeken érvényes fizetéseknek.
Az önkormányzat évek óta 25-45 főt foglalkoztat közmunkaprogram keretében. Minden évben külön pályázunk az egész évi foglalkoztatásra a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Berettyóújfali Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályánál.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitika

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalakoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	122	138
2017	115	108
2018	91	78
2019	76	56
2020	76	50
2021	43	44

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

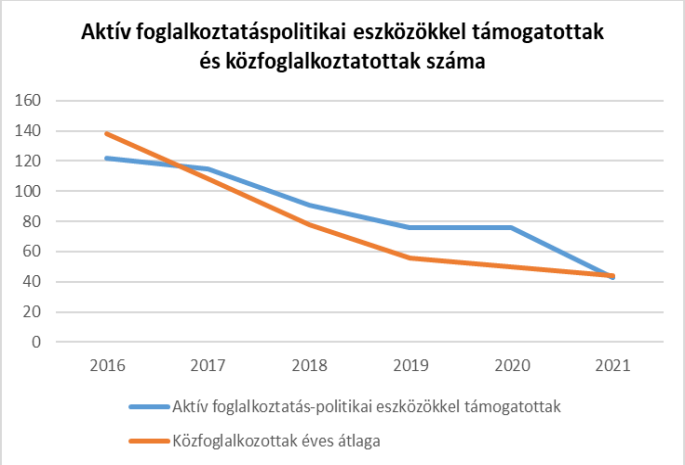

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői: közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Közlekedés: Csökmő és Szeghalom között az autóbusz közlekedés is jónak mondható. A munkavállalók közül sokan járnak Szeghalomra dolgozni, ez a Hajdú Volán Zrt. autóbuszaival is könnyedén megtehető, mivel a buszok indulási ideje, illetve menetideje igazodik a munkakezdéshez és befejezéshez. Ugyanez elmondható a Szeghalmon tanuló diákokra is. A több műszakos munkarend miatt a Szeghalmon működő cégek magán busz járatokat indítottak annak érdekében, hogy a munkavállalók utazása a munkahelyre megoldott legyen. A településen korábban a fő megélhetési forrás a mezőgazdaság volt. Mára a földterületek jelentős része magánkézen van, így a foglalkoztatás ezen a területen is jelentősen beszűkült. A fiatalok többsége az egyetem, főiskola elvégzését követően már nem tér vissza a községbe, ennek fő oka a munkalehetőségek hiánya. Ez a jelenség a környező településekre is jellemző. Az állami szektor szerepét a helyi munkaerő foglalkoztatásában az alapján tudjuk lemérni, ha megvizsgáljuk, hogy az egyes intézményekben hány fő közalkalmazott dolgozik. Minden házhoz tartozik kisebb-nagyobb terület, mely alkalmas lehet növénytermesztésre és állattartásra. Az önkormányzatnak persze szerepet kellene vállalnia az induláshoz szükséges eszközök, vetőmagok, állatok

beszerzésében. Az önellátásra való ösztönzés egyik megnyilvánulási formája volt, hogy a községben vetőmagot, csirkét kaptak a legrászorulóbb családok. Az önellátás kiutat jelenthet a mélyszegénységben élő személyek elszigeteltségéből, kirekesztettségéből. Összességében elmondható, hogy a helyi munkalehetőségek korlátozottak, a lakosság aktív részének jelentős hányada Szeghalomra és Körösladányba jár dolgozni.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nem találhatók a településen. A képzettség szintje nagymértékben függ az oktatási rendszer milyenségétől. Fontos, hogy az oktatási intézmények figyelembe vegyék az éppen aktuális hiányszakmákat és igyekezzenek ilyen jellegű képesítés megszerzését biztosítani a tanulóknak. Megfelelő képesítés birtokában sem egyszerű elhelyezkedni a munkaerő-piacon, itt azonban előtérbe kerül a munkaügyi hivatalokban való regisztráció, amely az egyes vállalkozások, cégek számára is munkaerő szerzési lehetőséget biztosít
A településen nincs olyan program, amely az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet könnyíti meg a fiatalok számára. Ezen a területen elképzelhetőnek tartanánk olyan fórumok, beszélgetések megszervezését, ahol a munkára képes és készen álló fiatalok egyes meghívott szakértőktől, tanácsadóktól, illetve cégek képviselőitől kérdezhetnének a munkavállalással kapcsolatban. A nyilvántartott álláskeresők számának csökkenésével ellentétben a pályakezdő álláskeresők száma növekvő tendenciát mutat. A nyilvántartott álláskeresők a vizsgált évek viszonylatában 13 %- os csökkenést, a pályakezdő álláskeresők pedig 30 %-os növekedést mutat.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	64	7
2017	76	8
2018	65	5
2019	54	1
2020	81	8
2021	56	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

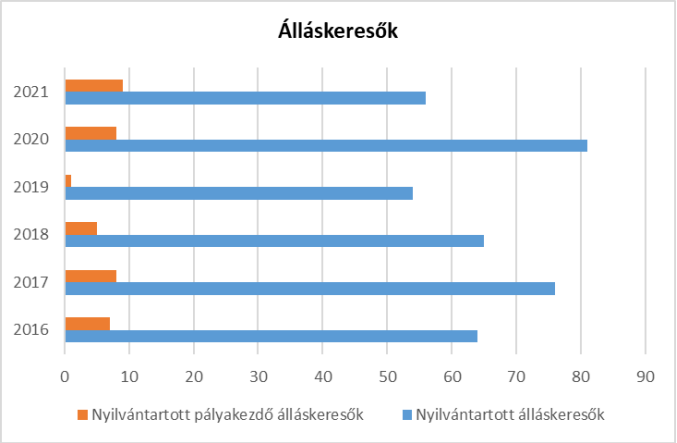

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek közül a berettyóújfalui székhelyű munkaügyi központot kell kiemelni. A szervezet segítséget és információt nyújt az esetleges munkalehetőségekről, képzésekről. A településen lévő felnőttképző programokban a közfoglalkoztatási programokat kell kiemelni, de itt visszautalunk a már korábban is megemlített felnőttképzésre, amely a nyolc általános iskolai osztály megszerzésére irányul. Ez azért jelentős, mert a nyolc osztály megléte nélkül az adott személy semmilyen szakmát nem tud elsajátítani, amelynek hiánya csökkenti a munkaerő-piacra való belépést. A településen már nagyon régen volt kompetencia alapú képzés a 8 általános iskolai osztály megszerzésére. A jövőben hasznos lenne az ilyen képzés megszervezése.
Az Önkormányzat minden nagyobb cég megkeresésére térítésmentesen helyet biztosít a tájékoztatók és toborzások megtartására.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Csökmőn működik a Csökmői Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Csökmőn a roma lakosság jelentős része kizárólag segélyből él, és az egyetlen lehetőség számukra a közfoglalkoztatásban való részvétel. Az önkormányzat – pozitív szempontból – mindig figyelembe veszi a dolgozók kiválasztásánál a családi és jövedelmi viszonyokat. Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatására vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre adat. A saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatás a képesítés hiánya miatt nem lehetséges, de a közfoglalkoztatás keretében erre figyelünk.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkoztatási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkoztatási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

Sajnos nem csak az iskolázatlanság miatt nem kapnak munkát, az előítéletek miatt sem foglalkoztatják szívesen a cigány embereket. A segély azonban nem elegendő az egész havi szükségletek kielégítésére, (sok esetben találkozunk azzal, hogy a telepen a kábítószert, alkoholt fogyasztók száma jelentősen megemelkedett) kiegészítésképpen úgy tűnik, sokan lopással, betöréssel egészítik ki a kieső jövedelmüket.

Csökmőn a foglalkoztatás területén nincsen tudomásunk hátrányos megkülönböztetés megjelenéséről. Hivatalos panasz nem érkezett sem az Önkormányzathoz, sem az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz a csökmői önkormányzati intézmények foglalkoztatási politikájával kapcsolatban.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei.

Az önkormányzat jelenleg nem rendelkezik olyan számítógép-parkkal, amely lehetőséget biztosítana a településen élők digitális ismereteinek megszerzéséhez. A digitális ismereteket a gyermekek és fiatalkorúak az általános-, illetve a középiskolákban megszerzik. Ez a témakör a településen élő 45 év feletti korosztály azon részét érintené, akiknek a munkaerőpiacon való elhelyezkedés érdekében szükség lenne az alapvető digitális kompetenciák elsajátítására. A település országos képzési programokhoz tudna csatlakozni annak érdekében, hogy a résztvevők megfeleljenek az információs társadalom legalapvetőbb elvárásainak, azaz a résztvevők alap szinten tudják használni a számítógépet és az internetet, javítva ezáltal a munkaerő-piaci lehetőségeiket.
Számítógép használatának elsajátítása, digitális kompetenciák fejlesztése a helyi Faluház és Könyvtárban valósulhatna meg.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális biztonság megteremtése érdekében a társadalmi egyenlőtlenség mérséklésére a szociális, valamint a gyermekvédelmi törvényben rögzítésre kerültek azok az ellátási formák, amelyeket a szociálisan rászoruló állampolgárok számára biztosítani szükséges.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint ezen törvények végrehajtására hozott kormányrendeletek és a 17/2015. (XI.26.) számú önkormányzati rendelet határozza meg a pénzbeli és természetben nyújtható ellátások körét.
Az elmúlt években lezajlott társadalmi és gazdasági folyamatok hatására a lakosság egyes rétegeinek életkörülményeiben, szociális helyzetében és egészségi állapotában jelentős változások következtek be.

Tapasztalataink alapján egyre nagyobb számban növekszik azoknak a személyeknek a száma, akikről a társadalomnak valamilyen formában gondoskodni kell. E jelenségek következtében az ellátások iránti igények is számottevőek. A jelenlegi pénzbeli és természetbeni ellátórendszer fenntartása és lehetőség szerinti továbbfejlesztése szükséges a rászoruló állampolgárok segítése érdekében.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult az a személy, aki közfoglalkoztatásban neki fel nem róható okból nem vesz részt, és táppénzben vagy távolléti díjban vagy keresetpótló juttatásban nem részesül. A támogatás havi összege A foglalkoztatást helyettesítő támogatás havi összege a szociális vetítési alap összegének 80%-a, ami jelenleg is 22.800,- Ft.

Az adható támogatásokból helyi rendeletben intézkedett a képviselő-testület, hogy azon 70. életévét betöltött ingatlanhasználók - akinek nyilatkozata szerint háztartásában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének tizenötszörösét jogosultak lesz a befizetett szilárd hulladék szállítási közszolgáltatási díj 50%-ának megfelelő összegre.

A szociális rendelet alapján lehetőség van természetbeni támogatás nyújtására is, ez leggyakrabban élelmiszercsomag formájában, illetve télen a tűzifa biztosításával történik.
A mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása kormányhivatali döntést igényel, tehát nem önkormányzati juttatás.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	64	5,18%	10	15,63%
2017	76	6,24%	27	35,53%
2018	65	5,39%	26	40,00%
2019	54	4,70%	24	44,44%
2020	81	7,22%	24	29,63%
2021	56	5,26%	28	50,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

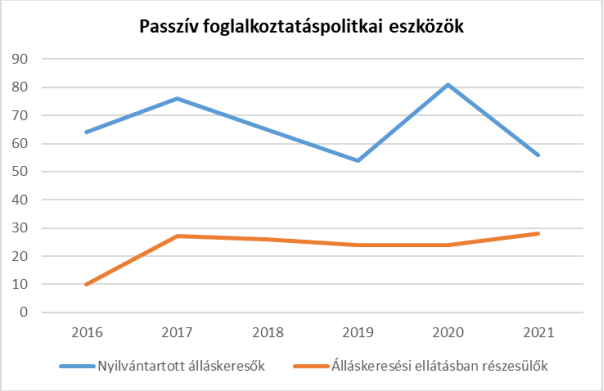

Álláskeresési ellátásban csak álláskereső részesülhet. Az álláskereső a munkaviszonyba töltött időtartam, az egyéni, illetőleg társas vállalkozó a vállalkozói tevékenysége alatti járulékfizetési kötelezettségével szerezhet jogosultságot az álláskeresési járadékra. Álláskereső az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban nem részesül, és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő és a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az illetékes járási hivatallal együttműködik, és akit az illetékes járási hivatal álláskeresőként nyilvántart. Az ügyfélnek a fent felsorolt összes feltételnek egyidejűleg kell megfelelnie. Ha az összes feltétel közül bármelyik nem teljesül, az ügyfél nem minősül álláskeresőnek.
Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki - álláskereső - munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az illetékes állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani, - az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább háromszázhatvan nap jogosultsági idővel rendelkezzen. Jogosultsági időt munkaviszonnyal, illetve egyéni, illetőleg társas vállalkozói tevékenység folytatásával lehet szerezni, feltéve ez utóbbi esetben, hogy az álláskereső vállalkozói tevékenysége alatt járulékfizetési kötelezettségének eleget tett. Az álláskeresési ellátás fajtái: álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély és költségtérítés. Az ellátás megállapításának feltételei: álláskereső, munkát akar keresni, megelőző 3 éven belül 360 nap jogosultsági idővel rendelkezzen, amely lehet munkaviszony, vagy egyéni vagy társas vállalkozói tevékenység feltéve, ha járulékfizetési kötelezettségének eleget tett. Az álláskeresési járadék folyósításának időtartamát annak az időtartamnak az alapulvételével kell megállapítani, amely alatt az álláskereső az álláskeresővé válást megelőző három év alatt munkaviszonyban,

közfoglalkoztatási jogviszonyban állt, vagy egyéni, illetőleg társas vállalkozói tevékenységet folytatott, feltéve ez utóbbi esetben, hogy vállalkozói tevékenysége alatt járulékfizetési kötelezettségének eleget tett.

A jogosultsági idő tartamába nem számítható be az az időtartam, amely alatt az álláskereső álláskeresési járadékban vagy vállalkozói járadékban részesült. Az álláskeresési járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző négy naptári negyedévben az érintett jogviszonyokban elért – a vállalkozói jogviszony esetén a megfizetett – munkaerő-piaci járulék alapja havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. Ha az álláskereső a bejelentés előtti három évben folyamatosan, 8 órás munkaviszonyban volt vagy megszakítás nélkül vállalkozói tevékenységet folytatott, akkor 90 napig jogosult álláskeresési járadékra.

A táblázatból látható, hogy az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2016-ról 2021-re 18 fővel növekedett, 2021-ben a nyilvántartott álláskeresők 50 %-a részesült álláskeresési ellátásban.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	19	29,69%	n.a.	-	29	45,31%
2017	18	23,68%	25	32,99%	45	59,21%
2018	15	23,08%	23	35,38%	41	63,08%
2019	13	24,07%	21	39,80%	37	68,52%
2020	18	22,22%	25	31,25%	42	51,85%
2021	9	16,07%	n.a.	-	37	66,07%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

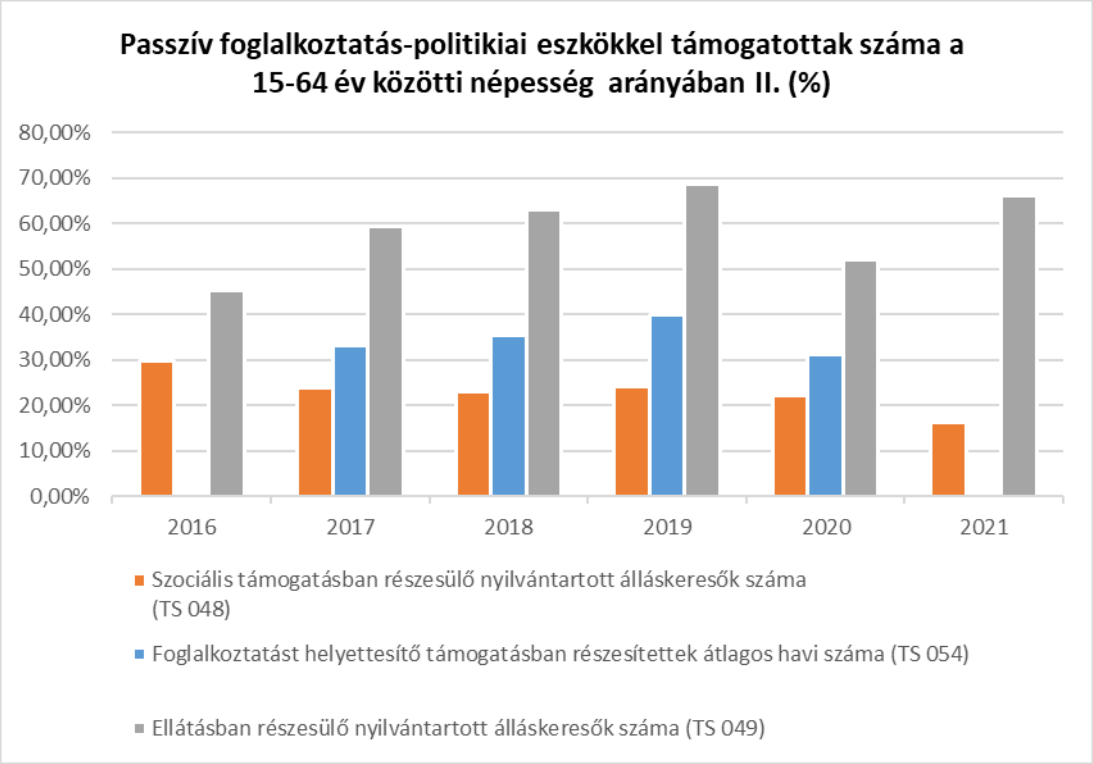

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására való jogosultságot a járási hivatal állapítja meg. Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, kivéve azokat a speciális eseteket, amikor az ellátás formája egészségkárosodási és

gyermekfelügyeleti támogatás. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege 22.800 Ft/hó. A táblázatból egyértelműen kiolvasható, hogy a munkanélküliek magas arányban részesülnek foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, minden évben 60 % feletti arányt láthatunk. A nyilvántartott álláskeresők magas aránya részesül valamilyen ellátásban. Ez a tény arra utal, hogy a nyilvántartott álláskeresők többsége nem kíván elhelyezkedni a munkaerő-piacon, számukra megfelel az önkormányzat által biztosított közfoglalkoztatási program.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	5
2018	6
2019	5
2020	4
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, kivéve azokat a speciális eseteket, amikor az ellátás formája egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.
Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki
a) egészségkárosodottnak minősül,
b) 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szerinti gyermekgondozási támogatásban vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközi otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani.
Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a család jövedelmétől függően változó, de nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-át (48 795,- Ft).
A táblázatból kiolvasható, hogy Csökmőn nagyon alacsony az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult személyek száma.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	866	1	1,15	61,09	0,00	94,00
2017	866	1	1,15	60,97	0,00	94,00
2018	866	0	0,00	60,97	0,00	86,14
2019	864	0	0,00	60,88	0,00	91,20
2020	864	0	0,00	60,88	0,00	91,32
2021	864	0	0,00	60,88	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok						

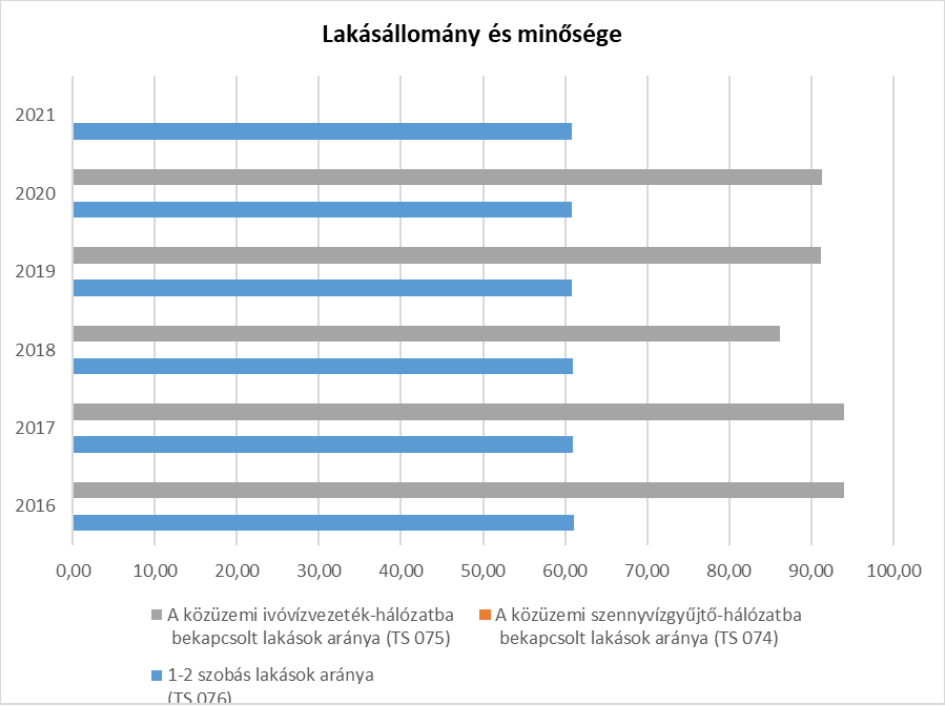

Csökmő község összes lakásállománya stagnáló képet mutat, a vizsgált években 864 db. A lakások szinte öt évi átlagot figyelembe véve 91,332 %-a a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt. A lakások 60 %-a 1-2 szobás. A lakásállomány stagnálása nem pozitív, mivel nem vonzó annyira a település, hogy újabb lakások épüljenek.

Súlyos és megoldásra váró probléma a községben, hogy az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma, az összes lakás kb. 10 %-át teszik ki. Erre vonatkozólag az önkormányzat intézkedési programot ír elő, melynek megvalósítása a jövőbeni problémák elkerülése érdekében nem várathat magára. A lakáskörülmények javítása érdekében a közfoglalkoztatottak közül egy 4-5 fős csoport kialakítása szükséges. Amennyiben szakember (ács, kőműves) is van a közmunkások között, az ő irányításával, ha pedig nincsen, az önkormányzat által biztosított külső szakértő irányításával történne a lakások felújítása (életveszélyes állapot megszüntetése), illetve elégséges lakhatást biztosító lakás kialakítása. Fontos kiemelni, hogy a lakásban élő munkaképes korú személyek részt vennének a munkák elvégzésében. Az önkormányzat segítséget nyújtana a szükséges eszközök és anyagok megvásárlásában, az ott élők, pedig mint egy együttműködési megállapodásban, vállalnák az állag megőrzését és fenntartását. Többnyire több gyermekes roma családok lakása minősül elégtelennek. Az elmúlt években két-három alkalommal is az elégtelen lakhatási körülmények is szerepet játszottak abban, hogy az ott élő kiskorú gyermekeket ideiglenes hatállyal el kellett helyezni. A házak állagának leromlása, a község arculatának negatív tényezőjeként jelenik meg.

a) bérlakás-állomány

A településen 864 lakás található, falusias beépítettségű kertes házakban laknak az emberek. Csökmő község összes lakásállománya a vizsgált években nem változott, 2021-ben is 864 db volt. A bérlakás-állomány száma sem változott a vizsgált években, minden bérlakás az önkormányzat tulajdonában áll, és jelenleg 4 ház tekinthető lakottnak. Súlyos és megoldásra váró probléma a községben, hogy az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma, az összes lakás kb. 10 %-át teszik ki. Ezen probléma megoldására az előbbi pontban leírtak érvényesek. A lakóingatlanok a leromlott, elhanyagolt lakóházak kivételével jó minőségűek, összkomforttal rendelkeznek, közművel ellátottak.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	866	n.a.	6	n.a.	n.a.	n.a.	4
2017	866	n.a.	6	n.a.	n.a.	n.a.	4
2018	866	n.a.	6	n.a.	n.a.	n.a.	4
2019	864	n.a.	6	n.a.	n.a.	n.a.	4
2020	864	n.a.	6	1	n.a.	n.a.	5
2021	864	n.a.	6	1	n.a.	n.a.	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

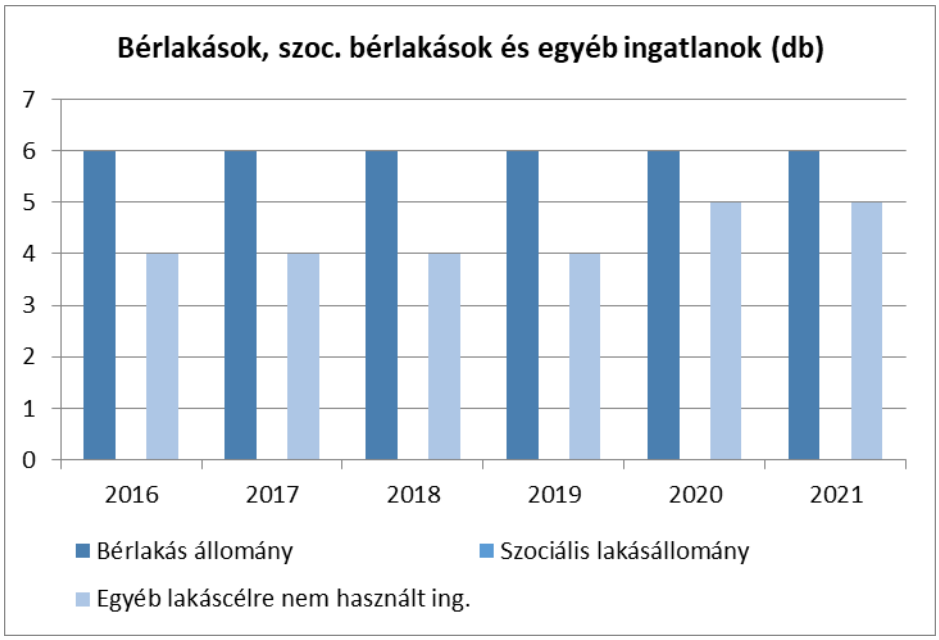

b) szociális lakhatás

Szociális lakhatás biztosítása nem indokolt, mivel majdnem minden lakó saját tulajdonú ingatlanban lakik. Előfordult ugyan településünkön, hogy az ingatlan lakhatatlanná vált tűzeset miatt, ebben az esetben biztosítottunk önkormányzati bérlakást a kérelmező családnak.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat tulajdonában lévő egyéb nem lakáscélú ingatlanokat jelenleg helyi vállalkozók bérlik, üzlethelyiséget üzemeltetnek.

d) lakhatást segítő támogatások

2015. március 1-től a normatív lakásfenntartási támogatás megszűnt. A rászorulók a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló helyi rendelet alapján igényelhetnek lakásfenntartáshoz rendszeres települési támogatást, rendkívüli települési támogatást (3.4.3. számú táblázat).

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	182	n.a.
2017	160	26
2018	130	24
2019	121	37
2020	109	21
2021	110	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

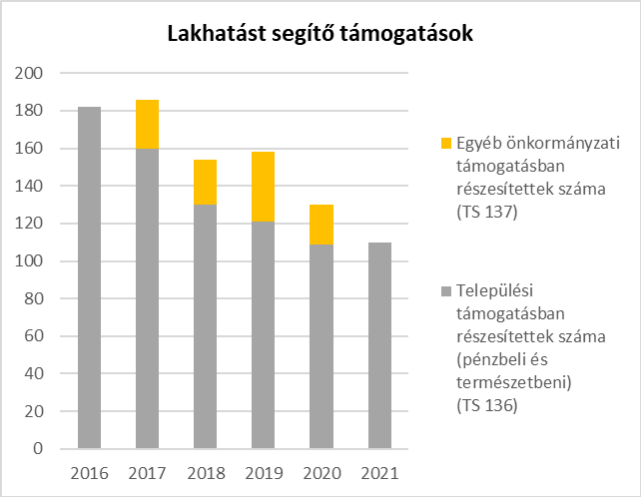

A táblázat adatai jól mutatják, hogy a vizsgált években csökkenő a települési lakhatási támogatásban részesülők száma. Ez a szám lényegében nem személyeket, hanem háztartásokat mutat. Tehát amennyiben az előző táblázatban meghatározott lakásállomány számát vesszük alapul, akkor megállapítható, hogy a településen a háztartások 15,6 %-a jogosult települési lakhatási támogatásra. Ebből a rossz életkörülményekre, a jövedelmek csökkenésére következtethetünk. A lakosság többségének tehát szüksége van az önkormányzati támogatásra. Minden támogatási, segélyezési forma esetében a jogosultak számának változása, jól tükrözi a helyi társadalmi, jövedelmi viszonyokat. Az önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendelete 2015. november 26. napjával lépett hatályba, melyet rendszeresen felülvizsgál és szükség esetén módosít a képviselő-testület. Az önkormányzat igyekezett a valós társadalmi viszonyokat figyelembe vevő rendeletet alkotni, amikor is a korábbi törvényi jogosultsági feltételeket figyelembe véve biztosította továbbra is a lakásfenntartási támogatást, települési lakhatási támogatás formájában.

e) eladósodottság

Azoknak az ügyfeleknek, akik hozzánk fordulnak, a hivatal dolgozói felhívják a figyelmet a védett fogyasztóvá válás lehetőségére. Ilyen esetben a családsegítő munkatárs akár a kérelem kitöltésében is segít, valamint igény esetén felveszi a kapcsolatot a szolgáltatóval.
A rendelkezésre álló adatok szerint a családok a rezsiköltségeket és a hiteltörlesztéseket nehezen, de teljesítik, de egyre több ingatlanra van végrehajtási eljárás hiteltörlesztés elmaradása miatt.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása;

A nem lakóövezetben lévő ingatlanok ivóvízhálózattal, árammal ellátott ingatlanok. Az útburkolat csak részben szilárd. A hulladékszállítás részlegesen megoldott.

Közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása: Kórósszigetről busszal munkanapokon egész nap óránként igénybe lehet venni a tömegközlekedést.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Csökmőn telep nem található, de meghatározható egy olyan településszegmens, amely a szociálisan hátrányos helyzetűek lakóhelye leginkább. Ez a Vadvirág utca és a Rákóczi utca egy része, a Zrínyi és a Jókai utca egy része. Mivel az utcákban a település többi részéhez képest az árak töredékéért lehet telket vagy házat venni, ez a tény mindig a hasonló szociális helyzetűeket vonzza oda.
Az itteni életkörülmények sok esetben a legelemibb követelményeket is alulmúlják, egészségügyi és komfortszempontból egyaránt.
Az utcák lakosságának összetételét tekintve nagy számban nehéz életfeltételek között élő, gazdaságilag inaktív, családjukat állami vagy önkormányzati támogatásból fenntartó, alacsony iskolai végzettségű, komfortnélküli, félkomfortos lakásokban élő lakosság alkotja. Döntő többségük roma család. A roma népességre vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre.
A roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan sincsenek pontos adatok, azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb. Komoly anyagi problémákkal és krízishelyzetekkel küzdenek és alapvető szükségleteik kielégítéséhez szorulnak segítségre.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Sok az írástudatlan felnőtt, a foglalkoztatás leginkább a közmunka program keretében megoldott. Társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői: a segélyezettek aránya itt a legnagyobb; sok az olyan család, ahol több gyermek van, akiknek ellátásáról nem tudnak a szülők megfelelően gondoskodni.
A rossz lakásviszonyok, az elhanyagolt lakókörnyezet, a tisztálkodás hiánya sajnos melegágya a betegségeknek. Az őszi hűvös idő beköszöntével főleg a gyermekek körében mindennapos a megfázásos betegség. Influenzajárvány idején sokkal nagyobb arányban veszik igénybe a háziorvosi szolgáltatást. A felnőttek ebben az időben, ha dolgoznak is valahol, folyamatosan betegállományban vannak.
Az itt élő gyermekek többsége hátrányos- (HH), ill. halmozottan hátrányos (HHH) helyzetű, a tanulás iránt kevésbé fogékony, közülük kerül ki a legtöbbet hiányzó tanuló. Az iskolai és társadalmi normák követése sok esetben problémát jelent számukra. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül a családok gyermekeinek többsége és az iskolakezdési támogatást is nagy számban veszik igénybe.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Csökmőn szegregált lakókörnyezet nem található. Néhány helyen nagyobb létszámban élő nemzetiségek előfordulnak, de ez nem tekinthető szegregátumnak.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A településen egy háziorvosi, egy fogorvos, egy gyógyszertár és egy védőnővel ellátott védőnői szolgálat látja el az egészségügyi alapszolgáltatásokat.
A szakorvosi járóbeteg ellátás Gróf Tisza István Kórház (Berettyóújfalu) rendelőjében biztosított a következő szakellátásokban: fül-orr-gégészet, bőrgyógyászat, belgyógyászat, nőgyógyászat, urológia, fogászat, reumatológia, labor, szemészet, felnőtt-orthopédia, gyógymasszázs, sebészet, gyermeksebészet, gyermekorthopédia, röntgen, neurológia, pszichiátria, ultrahang, gyógytorna, fizikotherápia. A berettyóújfalui kórház látja el a fekvőbetegeket.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	1	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	1	54	13,12
2018	1	0	0	1	53	11,43
2019	1	0	0	1	45	6,00
2020	1	0	0	1	50	6,00
2021	1	0	0	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

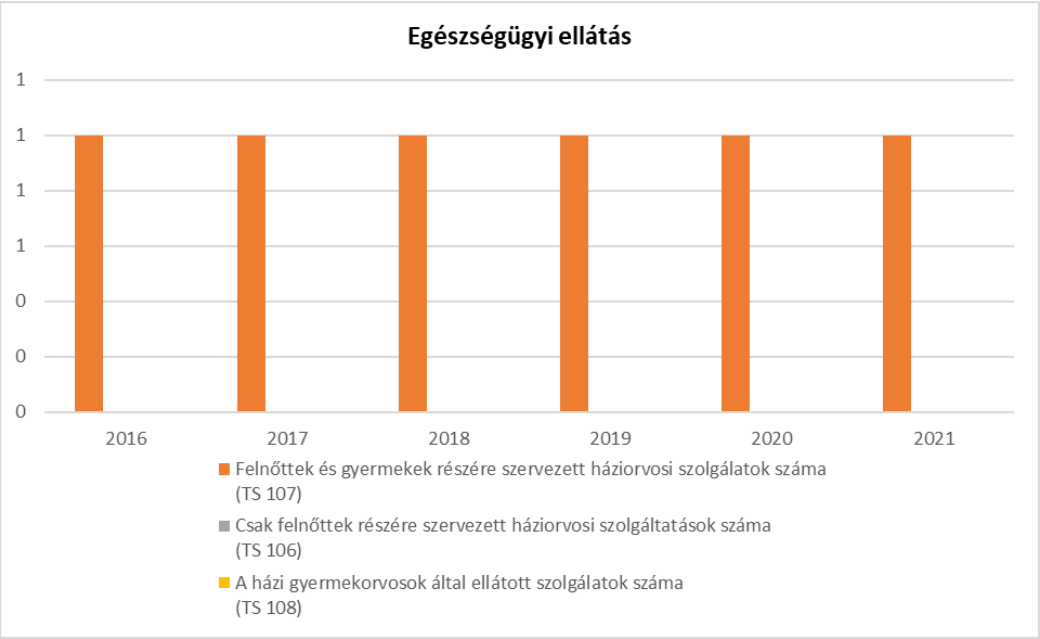

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A koragyermekkori szűrések kötelezőek, ezen vizsgálatokat a védőnő és/vagy a háziorvos végzi. A családok tőlük értesülnek a megjelenés szükségességéről és időpontjáról. Amennyiben valamely gyermeket a szülő nem visz el kötelező szűrésre, a védőnő értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, amely megteszi a szükséges intézkedéseket. Nem jellemző a községben, hogy a szülők ilyen szempontból elhanyagolnák gyermekeiket, de ehhez hozzájárul a védőnő lelkiismeretes munkája, aki, ha kell, több alkalommal is figyelmeztetik a családlátogatások alkalmával a szülőket, a megjelenési kötelezettségükről. A felnőtt lakosság önkéntes alapon vehet részt szűrővizsgálatokon – értesítés alapján – az ő esetükben nincs megjelenési kötelezettség. Jó pár évvel ezelőtt rendszeres volt a településen pl. a tüdőszűrés, a szűrőbusz évente lehetőséget biztosított erre. Sajnos mára ez a tevékenység is megszűnt, valószínűsíthetően pénzhiány következtében.

A védőnő minden évben nagy gondot fordít arra, hogy a községben élő nők minél nagyobb számban vegyenek részt emlőszűrésen. Ennek érdekében, önkormányzattal összefogva buszt bérelnek, megkönnyítve ezzel a szűrésre való eljutást. A tapasztalat azonban sajnos az, hogy az érdektelenség egyre nagyobb a lakosság körében, ma már egy 20 személyes kisbusz megtöltése érdeklődőkkel is problémát jelent.
Honlapon, újságban és szórólapon hirdetjük meg a különböző szűréseket. Fél évente véradást szervez a Vöröskereszt, ahol a faluból minden esetben sokan megjelennek. Védőnő rendszeresen végeznek az iskolában és az óvodában fejtetvesség, rühösség szűrővizsgálatot, valamint az általános fizikai állapotot (mint a látás, hallás) is felmérik. A kötelező védőoltásokat a gyermekek megkapják. A fogászati szűrővizsgálatra minden évben, minden gyermeket elvisznek.
A tapasztalatcserék, jelzések folyamatosak a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai körében.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Településünkön nem biztosított a fejlesztő és rehabilitációs ellátás. Az ellátáshoz való hozzáférés a 40-100 km távolságra lévő Gróf Tisza István Kórházban érhető el, valamint Debrecenben több rendelőintézet és kórház is a lakosság rendelkezésére áll az ellátások igénybevételére. Mindkettő város tömegközlekedéssel megközelíthető.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az étkeztetést a Játéksziget Óvoda és Mini Bölcsőde Konyhája látja el. Az egészséges táplálkozás szempontjait, jogszabályi előírásait az élelmezés vezető betartja.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Sportpályánkat 2017-ben újítottuk fel, ekkor a teljes vizesblokk, valamint a bejáratok felújításra kerültek. A gyermekek és felnőttek sportolását biztosított.
Az Önkormányzat minden évben lehetőségeihez mérten támogatja a helyi sportegyesületet, rendezvényeik megtartása érdekében.
Az általános iskola területén lévő sportpálya elavult, sportolási célra részben alkalmas.
Mindenféle sport és mozgás elősegíti az egészséges életmódra nevelést. A rendezvényeket az önkormányzat minden esetben támogatja.

g) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet szerint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások:
- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- falugondnoki-, tanyagondnoki szolgáltatás
- támogató szolgáltatás
- közösségi ellátás

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést az Önkormányzat a Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulása, valamint Ártánd, Bakonszeg, Bedő, Berekböszörmény, Berettyóújfalu, Biharkeresztes, Bojt, Csökmő, Darvas, Esztár, Furta, Gáborján, Hencida, Kismarja, Komádi, Körösszakál, Körösszegapáti, Magyarhomorog, Mezőpeterd, Mezősas, Nagykereki, Pocsaj, Szentpéterszeg, Tépe, Told, Újiráz, Váncsod, Vekerd, Zsáka települési önkormányzatok döntéseinek és felhatalmazásainak, valamint az Együttműködési Megállapodásban, és az ide vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint látja el feladatait.

Az ellátottak köre:

Az étkeztetés keretében gondoskodunk azokról a személyekről, akik
- önmaguk ellátására saját erőből koruk vagy egészségi állapotuk miatt nem képesek,
- fogyatékosságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy
- hajléktalanságuk miatt különösen rászorulnak a társadalmi támogatásra.

Más jogszabály, vagy döntés elrendelése alapján is biztosíthatunk étkeztetést (pl. hadigondozott esetében).

2021. évben az étkeztetésben részesülők alakulása

	Étkeztetésben részesül:
Ellátottak száma **2020. XII 31-én:**	**58**
Tárgyév folyamán **ellátásba kerültek száma:**	**17**
Tárgyév folyamán **ellátásból kikerültek száma:**	**21**
Ellátottak száma **2021. XII 31-én:**	**54**

2021. évben az* étkeztetésben *ellátottak kor és nem szerinti megoszlása:

	férfiak:	nők:
40-59 év közötti	1	0
60-64 év közötti	2	2
65-69 év közötti	4	8
70-74 év közötti	3	5
75-79 év közötti	5	7
80-89 év közötti	5	9
90 év felett	0	3
Összesen:	**20**	**34**

Házi segítségnyújtás:

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló többszörösen módosított 1993. évi III. tv. 63.§-a határozza meg a házi segítségnyújtás célját és feladatát.

A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően - saját lakókörnyezetében biztosítja.

Célja: A házi segítségnyújtás a szociálisan rászorult ellátást igénybe vevő részére segítséget nyújt saját otthonában és lakókörnyezetében önálló életvitele fenntartásában, valamint egészségi állapotából, mentális állapotából vagy más okból származó problémák megoldásában. Az alapszolgáltatás a meglévő képességek fenntartásával, felhasználásával és fejlesztésével biztosítja az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükségleteinek kielégítését.

2021. évben a* házi segítségnyújtásban *részesülők alakulása

	Házi segítségnyújtásban részesül:
Ellátottak száma **2020. XII 31-én:**	**33**
Tárgyév folyamán **ellátásba kerültek száma:**	**12**
Tárgyév folyamán **ellátásból kikerültek száma:**	**10**
Ellátottak száma **2021. XII 31-én:**	**35**

Az ellátottak köre:

A házi segítségnyújtás keretében gondoskodunk azokról a személyekről, akik:

- időskorúak és otthonukban önmaguk ellátására saját erejükből részben vagy teljesen képtelenek és róluk nem gondoskodnak.
- olyan rászoruló személyek, akik egészségi állapotuk miatt igénylik ezt az ellátási formát.
- olyan egyedülálló időskorúak, akik mentális és fizikai segítségre, támogatásra szorulnak.

A szolgáltatás köre olyan szociálisan rászorult egyénekre terjed ki, akiknek egészségi állapota indokolja a szolgáltatás biztosítását, de gondozási – ápolási szükséglete napi 4 óránál kevesebb.

2021. évben* a házi segítségnyújtásban *ellátottak kor és nem szerinti megoszlása:

	férfiak:	nők:
40-59 év közötti	0	0
60-64 év közötti	0	0
65-69 év közötti	1	1
70-74 év közötti	1	3
75-79 év közötti	2	6
80-89 év közötti	2	13
90 év felett	1	5
Összesen:	**7**	**28**

***1.) Időskorúak nappali ellátása*:**

Célja: A nappali ellátást nyújtó intézmény elsősorban a saját otthonukban élők részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

Feladata: A nappali ellátást nyújtó intézmény az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez. Biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.

2.) Fogyatékos személyek nappali ellátása:

Célja: Önkiszolgálásra részben képes fogyatékosok napközbeni gondozása, foglalkoztatása. Rendkívül indokolt esetben gondozható az a személy is, akire nézve szülője vagy más hozzátartozója gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül.

Feladata: Az Idősek Klubjának feladatain – szolgáltatás, fizikai, egészségügyi, pszichés ellátás, gondozás, foglalkoztatás – túl az igénybe vevők számára egyéni fejlesztő programokra épülő speciális ellátást nyújt. Igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

2021. évben a* nappali ellátásban *részesülők alakulása

	Időskorúak:	Fogyatékos személyek:
Ellátottak száma **2020. XII 31-én:**	**54**	**19**
Tárgyév folyamán **ellátásba kerültek száma:**	**5**	**8**
Tárgyév folyamán **ellátásból kikerültek száma:**	**10**	**7**
Ellátottak száma **2021. XII 31-én:**	**49**	**20**

2021. évben* a nappali ellátásban részesítettek *kor és nem szerinti megoszlása:

Idősek klubja:

	férfiak:	nők:
40-59 év közötti	0	2
60-64 év közötti	2	3
65-69 év közötti	3	7
70-74 év közötti	2	12
75-79 év közötti	3	3
80-89 év közötti	5	7
90 év felett	0	0
Összesen:	**15**	**34**

2021. évben* a nappali ellátásban részesítettek *kor és nem szerinti megoszlása:

Fogyatékos személyek:

	férfiak:	nők:
40-59 év közötti	6	0
60-64 év közötti	0	2
65-69 év közötti	1	0
70-74 év közötti	2	4
75-79 év közötti	0	2
80-89 év közötti	1	2
90 év felett	0	0
Összesen:	**10**	**10**

h) drogprevenciós szolgáltatások;

Csökmő településen nem elérhető a drogprevenciós szolgáltatás.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A program készítése során folytatott adatgyűjtésnél nem merült fel a szolgáltatások igénybevételekor észlelt hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése.

j) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A népkonyha 2021. december 1. napjától működik a településen és hétköznap, 2022. január 1-től naponta 200-250 adag ebéd kerül kiosztásra.

3.6.2. Népkonyha	
Év	**Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)**
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	110
Forrás: Önkormányzati adat	

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Faluház és Könyvtár

A közművelődési szervezetek rendezvényeinek kulturális sokszínűsége a hagyományápolásra és új értékek teremtésére épül. A programok szervezésével, valamint közösségek létrehozásával céljuk a helyi társadalom kapcsolatrendszerének építése, civil szervezetek és egyéni kezdeményezések fogadása, támogatása és az együttműködés révén az információ áramlásának biztosítása.
A művelődési és kulturális élet szervezője Faluház és Könyvtár. Ez az integrált intézmény 1991-ben került átadásra, mely közművelődési feladatokat és könyvtári szolgáltatásokat lát el. Célja, hogy a fenntartó önkormányzattal összhangban, olyan aktív intézményt működtessen, amely szolgáltatásaival magas szinten lássa el a község lakóit, és az oktatásban résztvevő tanulókat. Feladata, hogy használói számára biztosítsa a magyar és az egyetemes kultúra kincseit, a hazai és nemzetközi információhoz és tudáshoz való szabad hozzáférést.

A Faluház és Könyvtár igyekszik változatos és igényes képzőművészeti, irodalmi és ismeretterjesztő rendezvényeket kínálni,
Egyik legfontosabb feladata a gyerekek könyv- és könyvtárhasználatra nevelése.

Szervezi és megvalósítja a Sárkány - napot, mely a település hagyományőrző rendezvénye.
A Faluház segítségével, a Mozaik Egyesület kiadásában jelenik meg a település közéleti havilapja.

A civil szervezeteinkkel fontos az együttműködés, nélkülük a falusi rendezvények elképzelhetetlenek.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	nem	5 294	1
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Csökmőn nem jellemzőek az etnikai konfliktusok, a közösségi együttélés normálisnak tekinthető. Sajnálatos módon ma világszerte romlik, instabilizálódik a jelentős létszámú csoportok helyzete. Tapasztaljuk, hogy a világ gazdaságilag legfejlettebb országaiban is tömegek létbiztonságát, társadalmi státuszának stabilitását rendítette meg a pénzügyi-gazdasági válság. Világszerte tapasztalható, hogy a gazdasági válság, és az annak nyomán növekvő munkanélküliség, a hitelek bedőlése, a szociális feszültségek növekedése a társadalmi konfliktusok szaporodásához és elmélyüléséhez vezet. Azt is látjuk, hogy ezek a konfliktusok gyakran kisebbségi színezetet öltenek, illetve nem ritkán erőszakeszközök alkalmazásával járnak. Magyarországon a válság hatásai erőteljesek és a gazdasági problémák szociális, társadalmi feszültségekkel terhelten jelennek meg. A csoportok közötti konfliktusok kialakulásához és a konfliktus erőszakos kezeléséhez általában az vezet, ha nincs lehetőség egyéni szinten a jobb életesély elérésére. Ha működik a mobilizáció a társadalomban, akkor kevesebb a csoportkonfliktus és kevesebbszer kerül sor erőszakeszközök alkalmazására a konfliktusba került felek között. Ha nincs az embereknek általuk belátható és megvalósítható lehetőségük életesélyeik egyéni javítására, akkor növekszik a csoportok közötti konfliktusok valószínűsége, illetve az erőszakeszközökkel történő konfliktuskezelés
Az esetleges konfliktusok kezelésében mind az Önkormányzat és intézményei nagy szerepet vállalnak.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulási formája lehetne a községben, a középiskolások által kötelezően végzendő közösségi munka. Ennek keretében az önkormányzat a középiskolákkal megállapodást kötne, és a fiatalok részt vehetnének az idősek segítésében. Télen hó eltakarítás, fahordás, egész évben a bevásárlás, gyógyszerek kiváltása jelenhetne meg, mint önkéntes munka. Nem egyszer fordult már elő a községben, hogy valamely súlyos betegségben szenvedő személynek gyűjtöttek adományt, a közösségi szolidaritás ebben is megnyilvánult. Összességében elmondható, hogy a helyi közösségi szolidaritás megjelenik a községben. Ha több különféle program kerülne megszervezésre bizonyos cél elérése érdekében, biztosan sokan részt vennének benne.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településen kizárólag a roma nemzetiségi önkormányzat szervez a roma kultúrához kapcsolódó programokat. Csökmőn a romákon kívül más nemzetiség nincs.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A településen jellemzőek a helyi lakossági önszerveződések. A bejegyzett egyesületek közül a Csökmői Zenebarátok Egyesület működik aktívan a településen

A civil szervezetek feladatok vállalásával, véleményezéssel segítik az önkormányzat munkáját, az önkormányzat pedig lehetőségéhez mérten, anyagi támogatást biztosít számukra feladataik ellátásához, működésükhöz.

Egyesületek:

1. Dózsa Horgász Egyesület
2. Réti Csík Horgász Egyesület
3. Csökmői Mozaik Egyesület
4. Sárkány Népfőiskolai Egyesület
5. Csökmői Diáksport Egyesület
6. Csökmői Szabadidősport Egyesület
7. Csökmői Hagyományőrző Egyesület
8. Csökmői Nyugdíjasokért Egyesület
9. Csökmői Polgárőr Egyesület
10. Csökmői Zenebarátok Egyesület
11. Együtt a Csökmőiekért Egyesület

Alapítványok:

1. Csökmői Általános Iskola Fejlődéséért Alapítvány
2. Csökmői Óvodásokért Alapítvány

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Csökmő Roma Nemzetiségi Önkormányzata a helyi roma lakosság érdekeit képviseli. A jövőben is fontos szerepet fog kapni a roma nemzetiségi önkormányzat, mivel a romák száma nő a községben és lényeges, hogy a lakosság ezen rétege bizalommal tudjon fordulni valakihez. Önkormányzatunk biztosítja a Roma Nemzetiségi Önkormányzat részére működésük tárgyi feltételeit, a működésükhöz szükséges helyiséget, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról. A nemzetiségi önkormányzat, mint egy összekötő kapocs jelenik meg a cigányság és a települési önkormányzat között. A nemzetiségi önkormányzat figyelemmel kíséri a községben élő, valamint a községbe települő roma családokat. Gyakran figyelmezteti a települési önkormányzat munkatársát, illetve a gyermekjóléti szolgálatot az általa ismert, vagy tudomására jutott gyermekeket érintő problémákról.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Iskolázatlanság	Képzés, szervezése a hiányszakmára alapozva. A hajlandóságot nem mutató személyek esetében, elméleti képzés szervezése az ősi roma tevékenységekre vonatkozóan (pl. gyógynövénygyűjtés). Kompetencia alapú képzés szervezése a nyolc osztály megszervezésére.
Munkanélküliség	Kedvezményes foglalkoztatási lehetőségek keresése, ami előnyös a munkáltatónak is. Esetleges átképzési programok szervezése, valamely hiányszakmára koncentrálva. Közmunka programban történő alkalmazás
A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.	Fórumok, beszélgetések szervezése a (munkahelyet kereső) fiatalok, szakértők, tanácsadók, valamint munkáltatók jelenlétével, bevonásával
Nem megfelelő lakhatási körülmények	Szakmunkás bevonásával segédmunkás csoportok szervezése a lakások elégségessé tétele érdekében, az ott élők bevonásával, tulajdonviszonyok tisztázása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Az alábbiakban elsőként áttekintjük a gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciókat és szabályozást.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembevétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).
A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzbeli és természetbeni ellátások:
  a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
  b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
  c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
  d) az otthonteremtési támogatás,
  e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
  a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
  b) a gyermekek napközbeni ellátása,
  c) a gyermekek átmeneti gondozása.

- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
  a) az otthont nyújtó ellátás,
  b) az utógondozói ellátás,
  c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
  a) a védelembe vétel,
  b) a családba fogadás,
  c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
  d) az átmeneti nevelésbe vétel,
  e) a tartós nevelésbe vétel,
  f) a nevelési felügyelet elrendelése,
  g) az utógondozás elrendelése,

- Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:
  a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
  b) a fővárosi főjegyző,
  c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
  d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
  e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
  f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
  g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: Hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjául rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	998	964	1962	50,87%	49,13%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			66	3,36%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	183	150	333	9,33%	7,65%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	33	36	69	1,68%	1,83%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. Fő problémák az iskolai mulasztások, magatartás problémák, a szülői hozzáállások, rossz anyagi körülmények, valamint az el- és idevándorlások.
A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megillethetik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.
A védelembe vett 18 év alatti gyermekek száma a vizsgált évek viszonylatában növekvő tendenciát mutat., 2020-ban 2 fő védelembe vett gyermek volt a településen. A táblázatból jól látható, hogy a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2016-ról 2019-re növekedett, az ezt követő években azonban nagymértékű csökkenés következett be. 2021. évben 4 fő kiskorú áll védelembe vétel hatálya alatt, és 45 főt alapellátás keretében gondoznak. A védelembe vétel gyakori oka a szülő(k) magatartásában rejlik. Az elhanyagolás, a megoldatlan családi konfliktusok, valamint a nem megfelelő (gyakran italozó) életmód vezet odáig, hogy a gyermekek elsődlegesen alapellátásba kerülnek, majd pedig a problémák további fennállása esetén védelembe vételre kerül sor. Az előbb említett problémák eredője nagyon sok esetben a munkanélküliség és az ebből fakadó pénztelenség. A jellemző családi forma, hogy a családfő nem dolgozik, gyakran italozik, „balhékba keveredik” és figyelmen kívül hagyja, hogy ezzel a magatartással a gyermekét, gyermekeit veszélyezteti. Gyakori oka a védelembe vételnek a gyermek nem megfelelő magatartása is. Több alkalommal került sor intézkedés meghozatalára azért, mert a gyermek rossz társaságba keveredett, és a Büntető Törvénykönyv által szabályozott valamely magatartás megvalósítása miatt a rendőrség látókörébe került. Azonban ki kell emelni, hogy az esetek nagy számában nem kizárólag a gyermek hibája játszik szerepet a cselekmények elkövetésében.

Ezek a gyermekek ingerszegény, elszigetelt környezetben élnek és az ebből való kiút keresése során sajnos gyakran rossz útra térnek. Pedig sok esetben csak egy kapaszkodót keresnek vagy segítséget várnak más – családon kívüli – személyektől. Az elmúlt években az iskolai hiányzások miatti védelembe vétel is szerepel a jellemző védelembe vételi okok között. A veszélyeztetett kiskorúak számának növekedése azonban problémát jelent. A családgondozó – nem sajnálva idejét – rendszeresen látogatja a problémás családokat, felhívja a figyelmüket a helytelen magatartás következményeire.

Segítséget nyújt az ügyek intézésében és szorosan együttműködik az iskolával, óvodával és az önkormányzattal is. Sajnos gyakran, egy foganatosított ideiglenes hatályú elhelyezés vagy átmeneti nevelésbe vétel ébreszti rá a többi családot arra, hogy változtatniuk kell a viselkedésükön, ha nem akarják elveszíteni gyermekeiket. Fontos azonban kiemelni, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés vagy az átmeneti nevelésbe vétel végső eszköz, mivel az elsődleges cél a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése. A családból való kiemeléssel esélyt kapnak egy jobb életre, olyan életre, amit minden gyermek megérdemel, ahol nincs nélkülözés, nem kell fázni, nem kell éhezni, nem kell attól rettegni, hogy mikor csattan el a következő pofon. A védelembe vétel megszüntetésére leggyakrabban a problémák megoldása vagy a nagykorúság elérése miatt kerül sor. A társadalmi változások negatív hatásai legerőteljesebben a gyermekes, azon belül is a több gyermekes családokat érinti. Hazánkban a gyermeknek legalább egyharmada abszolút szegénységben él. A szegénység pedig azáltal, hogy reprodukálódik, azaz a következő generációknál újratermelődik, egyet jelent a tartós leszakadással. Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a törvény által meghatározott három feltétel közül egy fennáll. Halmozottan hátrányos helyzetű pedig az a gyermek, aki esetében legalább két feltétel érvényesül. A három feltétel a szülők iskolai végzettségére, a szülő alacsony foglalkoztatottságára, valamint a lakáskörülményekre vonatkozik.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	6	n.a.
2017	9	n.a.
2018	12	n.a.
2019	14	38
2020	2	29
2021	4	45

Forrás: TeIR, KSH Tstar

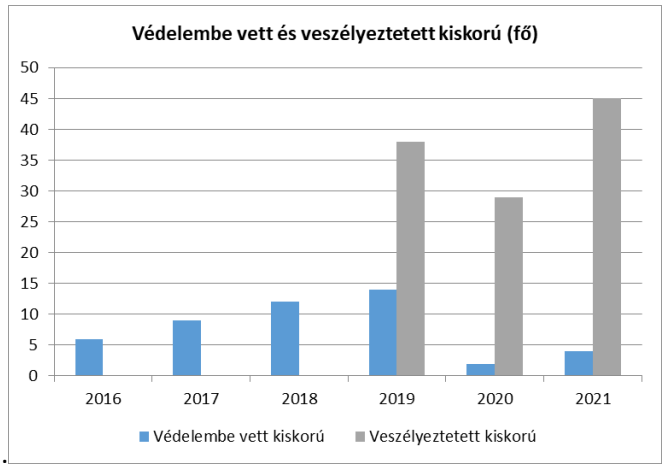

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. A helyzetelemzés során a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak pontos regisztrációjáról alkotott helyzetkép igen fontos a különböző támogatások hozzáférésének vizsgálata miatt és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen alapuló hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása miatt is.

2021. december 31-én 98 fő volt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek száma, amely 40 családot érintett. A 2021-as év folyamán 15 megállapításra került sor. Kérelem elutasítására az év során nem került sor.

2021. december31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma életkor szerint

	0-2 éves	*3-5 éves*	*6-13 éves*	*14-17 éves*	*18-éves*	*összesen*
Gyermekek száma	10	18	45	22	3	98
Ebből: tartósan beteg, fogyatékos	0	4	1	0	0	5

Az általános tapasztalat az, hogy abban az esetben, ha egy családban két gyermeket nevelnek és mindkét szülő – akárcsak minimálbérért is – dolgozik, már nem jogosult erre az ellátásra.

2021. december 31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a gyermekek száma szerint

	1	*2*	*3*	*4 vagy 5*	*6 vagy annál több*	*összesen*
	gyermekes családok száma					
Családok száma	12	14	5	7	2	40
Ebből: egyedülálló szülő	6	6	2	0	0	14

Az ellátásban részesülő gyermekek (98 fő) és a 0-18 éves gyermekek (406 fő) számát összevetve megállapítható, hogy településünkön a gyermekek 24,1 %-a részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, ami növekedést mutat az előző év adatait tekintve.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok 35 %-a egyszülős, az előző évhez képest minimális, 1,5 %-os a csökkenés.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma** (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	145
2018	120
2019	114
2020	98
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

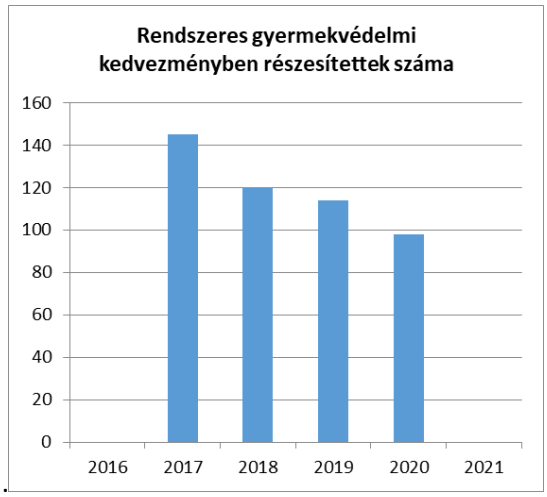

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A gyermekek jogán járó helyi juttatásban (rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben) részesülők száma csökkenő tendenciát mutat. A jogosultak évente két alkalommal részesülnek támogatásban.

A településen élők közül alacsony számban részesülnek árvaellátásban, illetve nem minden évre vonatkozóan rendelkezünk adattal e tekintetben. Megállapítható az árvaellátásban részesülő férfiak és nők aránya szinte megegyező.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	**Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)** (TS 065)	**Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)** (TS 066)	**Árvaellátásban részesülők összesen**
	Fő	**Fő**	**Fő**
2016	8	8	16
2017	7	8	15
2018	7	7	14
2019	6	5	11
2020	5	4	9
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

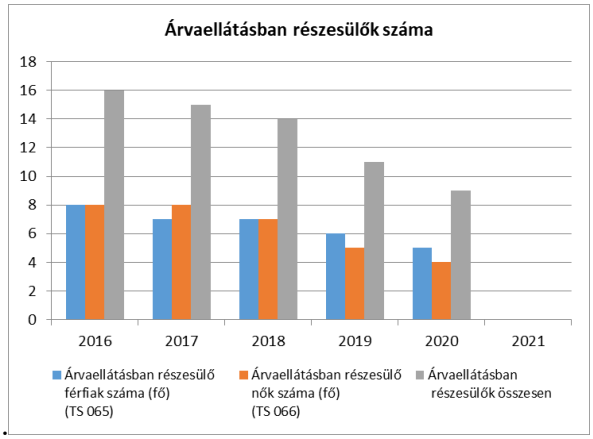

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Rászorultsági étkezési támogatásként 100 %-os térítésmentesség adható, ha a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, illetve nevelésbe vették; ha a család egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér járulékokkal csökkentett összegének a 130 %-át. 50%-os támogatásban kell részesíteni, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül; ha 3, vagy több gyermekes családban él, feltéve, hogy nem ingyenes étkeztetésben részesül, illetve tartósan beteg, fogyatékos.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	73	51	24	n.a.	n.a.	40
2020	64	52	15	n.a.	n.a.	39
2021	60	40	36	n.a.	n.a.	42

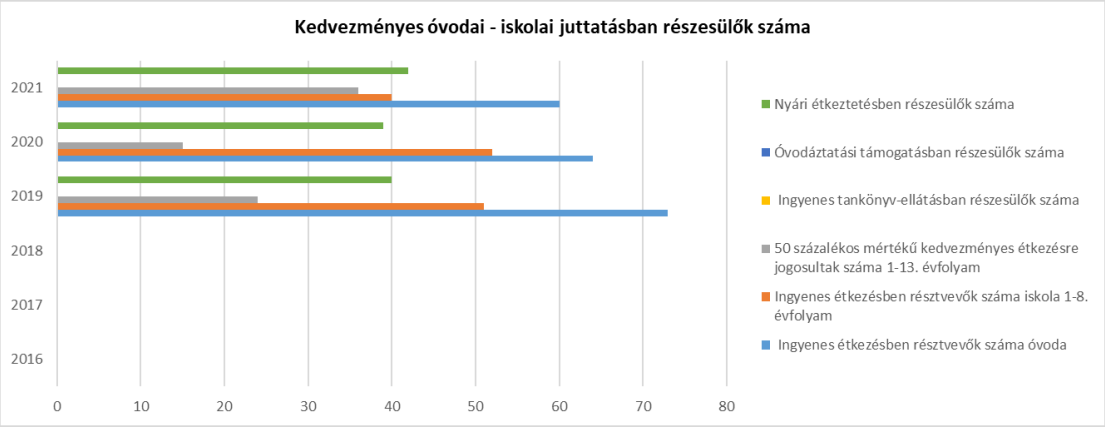

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A 2022. februárjában kirobbant Ukrajna elleni orosz invázió következtében befogadásra nem került egy család sem településünkön.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Csökmőn magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért gyermek nem él.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Mivel a településen szegregált lakókörnyezet nem található, ezért a 4.2 pont nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői szolgáltatás vegyes körzetben biztosított, az Újiráz Község Önkormányzatával kötött feladatellátási szerződés keretében. Csökmőn heti négy alkalommal kerül sor tanácsadásra.
A védőnői leterheltség nem mérhető azonban csupán a 0-3 évesek számával, mivel a védőnő 0-14 éves korig rendszeresen végeznek státusz-, illetve szűrővizsgálatokat. A leterheltséget fokozza, hogy magas a hátrányos- illetve roma családok száma, ahol az előírtnál lényegesen több alkalommal kerül sor családlátogatásra, a csecsemők, valamint a gyermekek megfelelő ellátása érdekében.
Az iskola egészségügyi ellátás a háziorvosok és a védőnők által megvalósított. A gyermekek rendszeres szűrővizsgálatokon vesznek részt. Továbbá a védőnő mind az óvodában, mind pedig az iskolában rendszeresen ellenőrzi a tetvességet, és megteszik a szükséges intézkedéseket.

A védőnői munka színterei:

-a **tanácsadó helyiségében** folyó gondozó-tanácsadó tevékenység várandós anyáknak és kisgyermekes családoknak

-**családlátogatáson** adott tanácsadás, elvégzett gondozás, anyai tevékenységre oktatás

-**nevelési-oktatási intézményben** történő szűrés, egészségnevelés

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	n.a.	86,00
2017	1	n.a.	83,00
2018	1	n.a.	81,00
2019	1	n.a.	78,00
2020	1	n.a.	82,00
2021	1	n.a.	87,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

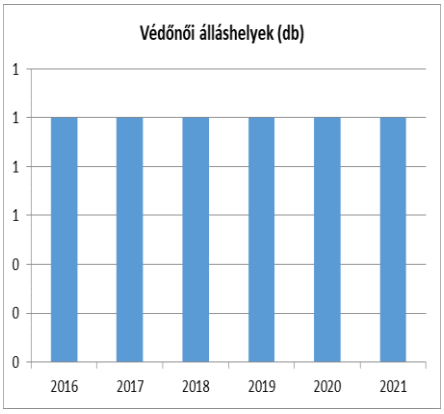

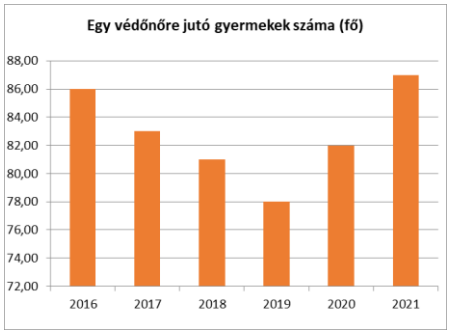

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Csökmőn nincs külön házi gyermekorvos, a felnőtt háziorvos látja el a beteg gyermekeket is. Amelyik szülő anyagilag megengedheti magának, magán gyermekorvoshoz viszi gyermekét. Ez azonban a mélyszegénységben élő családok számára nem jelent alternatívát, az ő helyzetüket nehezíti az is, hogy a gyermek szakorvosi ellátás igénybevételére legközelebb Berettyóújfaluban van lehetőség. Berettyóújfalu Csökmőtől 35 kilométerre helyezkedik el, így sem autóval sem pedig autóbusszal nem olcsó az odajutás, főleg a segélyből élők kevés havi jövedelméhez képest.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok					

b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az óvodában és az iskolában is van fejlesztőpedagógus. A logopédiai ellátás az utóbbi években mindig problémás volt. Jelenleg heti 1 órában jár logopédus a szakszolgálattól. Az iskolában 1 fejlesztőpedagógus látja el a fejlesztő feladatokat. Az óvoda minden esetben segíti a rászorulókat abban, hogy családok a gyerekeket el tudják vinni a nevelési tanácsadóba iskolaérettségi vizsgálatra.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat főként a hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermekek esetében nyújt segítséget az iskolának, időpontkérésekben (gyermekideggondozóba, pedagógiai szakszolgálathoz, illetve a jelzésekben megnevezett egyéni problémák megoldása érdekében különféle szakrendelésekre, szűrővizsgálatokra).

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Településünkön 2019. februárjától működik bölcsőde (Játéksziget Óvoda és Mini Bölcsőde), ami egy korábbi sikeres pályázatnak köszönhetően valósult meg. Bölcsődei férőhely száma 7 fő.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	7	7
2020	7	7
2021	7	7
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés		

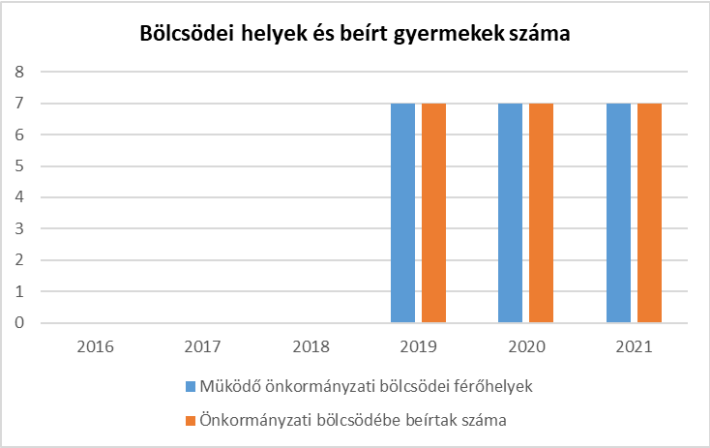

.....

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsödei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	7	6	7	6
2020	0	0	0	0	7	7	7	7
2021	0	0	0	0	7	7	7	7
	Forrás: TeIR, KSH Tstar							

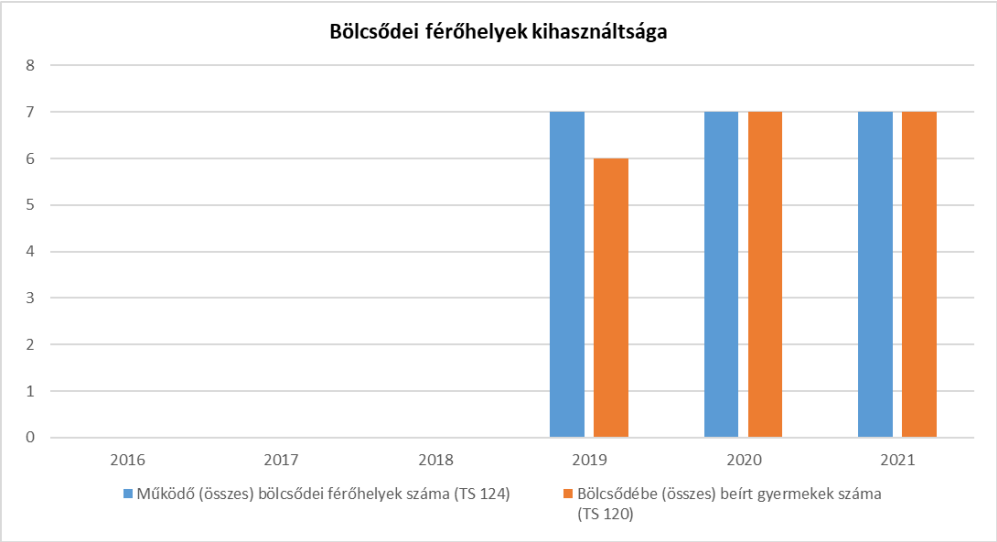

f) gyermekvédelem;

Amennyiben az alapellátásban történő családgondozás nem vezet eredményre, hatósági eljárás válik szükségessé a gyermek érdekében. A Járási Gyámhivatalnál kezdeményezhet eljárást a gyermekjóléti szolgálat, a köznevelési intézmény, vagy az érintett család tagjai is. A kiskorú gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos eljárást az illetékes gyámhivatal folytatja le, a gyermeket szükség esetén védelembe veszi, illetve más, a gyermekvédelmi törvényben meghatározott hatósági intézkedést rendelhet el.
Az elmúlt év során a jellemző problémák között továbbra is említhetők a gyermekek nem megfelelő életkörülményei, a családon belüli bántalmazások.

A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.

A legtöbb felfedezett és regisztrált gyermekbántalmazás eset a fizikális abúzus eseteiből kerül ki. Szexuális bántalmazásra ennél ritkábban derül fény, részben azért, mert maga a sértett is szégyelli a vele történteket, és nem mer segítséget kérni. Az érzelmi bántalmazás még ennél is ritkábban kerül felszínre, e bántalmazásforma sokkal kevésbé van köztudatban, de még a szakember „tudatában” is, mint a fizikai bántalmazás.

Az elhanyagolás során, amely szintén a bántalmazás körébe tartozik, a gyermek hiányt szenved azokban a szükségletekben, amelyek testi, lelki, szociális fejlődését elősegítenék, így károsodás érheti a gyermeket az adott időben, vagy hosszú távon is.

Mindazon túl, hogy a bántalmazás akkutan egészségkárosát okoz, és életet veszélyeztető lehet, igen jelentősek a bántalmazás és elhanyagolás hosszú távú következményei is, melyek a testi, lelki, személyiségbeli fejlődés zavarával, elmaradásával járnak. A károsodások azonban túlmutatnak a bántalmazott gyermek életén is a következő generációra vetülve. A bántalmazott gyermekek jelentős része felnőttként ő maga is bántalmazóvá válik, így adva tovább és tovább a hibás mintát.

Gyerekbántalmazásnak nevezzük, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt- noha tud róla, vagy szemtanúja- nem akadályozza meg, illetve nem jelenti. A gyermekbántalmazás érheti családon belül, illetve családon kívül.

A gyermekbántalmazás magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmódot, a szexuális visszaélést, az elhanyagolást vagy hanyag bánásmódot, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, amely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, a bizalmon vagy a hatalmon alapul.

Veszélyeztetettség: A Gyermekvédelmi Törvény szerint olyan –magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Veszélyeztetés: A gyermek alapvető fizikai és/vagy pszichológiai szükségleteinek tartós elhanyagolása és/vagy a gyermek bántalmazása.

Elhanyagolás: minden olyan mulasztás vagy baj okozása, mely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Csökmőn nincs olyan intézmény, ahol a krízishelyzetben élőket el lehetne helyezni. Minden esetben segítségére vagyunk pl. azoknak az anyáknak, akik önerőből nem tudnak gyermekeikkel eljutni az anyaotthonba, illetve keresünk olyan megoldást, amit az érintettek elfogadnak.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A Faluház és Könyvtár a nagyközségi Önkormányzat támogatásával évről évre megszervezi nyári napközis táborát, mely felüdülést, pihenést, szórakozást, közösségi élményeket, kapcsolatteremtési lehetőséget nyújt a gyermekek számára. Kirándulásokon, játékos foglalkozásokon keresztül történik meg az egészséges életmódra nevelés, az együttműködési szabályok elsajátítása, a társas készségek fejlesztése. Úszásoktatásra nyaranta a szomszédos fürdővárosban Füzesgyarmaton van lehetőség.
Évek óta működik a „Könyvtárnapközi”, ahol a nyár folyamán, négy héten keresztül tartanak különböző foglalkozásokat a gyerekeknek. A programok között van honismeret, hagyományok ápolása, kézműves foglalkozás és közösségépítés.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A Gyvt. 21/C. §-a rendelkezik a szünidei gyermekétkeztetésről, mely alapján 2017. január 1. napjától kötelező önkormányzati feladat.

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és
b) az *a)* pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.
A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az előző bekezdés *a)* pontja szerinti esetben
a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
b) az *a)* pont alá nem tartozó gyermekek számára
ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon
köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

A jogszabály alapján az iskolai szünidőben a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermekek és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére ingyenesen kell biztosítania az önkormányzatnak. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részsülő gyermekek étkeztetése lehetőség, az nem kötelező.

A 18. életévüket betöltött hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű személy nem tartozik a jogszabályi hely hatálya alá, tekintettel a Gyvt. 5. § a) pontjában található fogalom meghatározásra. A törvény alkalmazásában gyermek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:10. § (1) bekezdése szerinti kiskorú. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gytr.) meghatározza, hogy a déli meleg főétkezés elsősorban helyben történő elfogyasztásának megszervezéséről szükséges gondoskodnia a települési önkormányzatnak. Ha erre nincs lehetőség, a szünidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható. Erre különösen a helyben fogyasztást lehetővé tevő étkező, illetve alkalmas helyiség hiánya esetén van lehetőség, illetve akkor, ha ilyen típusú helyiség kialakítása és nyitva tartása az önkormányzat számára aránytalanul nagy terhet jelent.

A Gytr. szabályozza, hogy a szünidei gyermekétkeztetés során a gyermek előre nem látható hiányzása, betegsége, egyéb akadályoztatása esetén a számára biztosított étel elvitelét a szülője, törvényes képviselője számára lehetővé kell tenni. A rászoruló gyermekek Gyvt.-ben meghatározott köre számára biztosítja a Gytr. tervezett rendelkezése, hogy az el nem fogyasztott vagy el nem szállított étel e gyermekek részére átadható legyen helyben történő elfogyasztásra vagy elvitel formájában. Ez a rendelkezés a pazarlás, az étel kidobásának megakadályozását szolgálja.

Szünidei gyermekétkeztetés a kiskorúak és nagykorúvá vált gyermekek jogosultsága szerint 2021. évi adatok

Sorszám	Megnevezés		Kötelezően biztosított étkezésben részesülő		Nem kötelezően biztosított étkezésben részesülő		Összesen
			megállapított hátrányos helyzetűek száma	megállapított halmozottan hátrányos helyzetűek száma	tárgyév folyamán rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők	tárgyév folyamán rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben NEM részesülők	
			a	b	c	d	e
01	A szünidei étkezésben részesült gyermekek száma összesen (fő)		22	20			42
02	Életkori bontásban	0-2 éves	2	1			3
03		3-5 éves	2	2			4
04		6-13 éves	8	10			18
05		14-17 éves	10	7			17
06		18 éves vagy idősebb	0	0			0
07	Szünidő típusa szerint	tavaszi	20	19			39
08		nyári	22	20			42
09		őszi	15	18			33
10		téli	19	19			38
11		egyéb szünet	0	0			0

Szünidei étkeztetésben részesülő kiskorúak és a nagykorúvá vált gyermekek az igénybevétel helye és időtartama szerint 2021. évi adat.

Sorszám	Megnevezés	Tavaszi szünet	Nyári szünet	Őszi szünet	Téli szünet	Egyéb iskolai szünet
		a	b	c	d	e
01	A településen lakó ellátottak száma	39	42	33	38	0
02	Más településen lakó ellátottak száma	0	0	0	0	0
03	Összesen (01+02 sor)	39	42	33	38	0
04	Ebből (03-ból): az étkezést annak kiszolgálási helyén fogyasztotta el	0	0	0	0	0
05	Ebből (03-ból): a nyári szünet minden, ellátást biztosító munka-napján étkezésben részesült		37			

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Lehetőségük van közös kirándulásokban részt venni (helyi túrázási lehetőségek kicsiknek, nagyoknak), a Faluház és Könyvtár egész évben színes programlehetőségeket biztosít helyben a településen.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem fordul elő.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Ingyenes étkezés biztosítása az óvodás gyermekek, valamint ingyenes, illetve 50 %-os étkezés biztosítása az iskolás gyermekek számára.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A községben mind az óvoda, mind pedig az általános iskola kiemelkedő figyelmet fordít a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek óvodai és iskolai ellátására, nevelésére.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	61	39	63,93
2017	73	25	34,25
2018	68	24	35,29
2019	71	8	11,27
2020	57	6	10,53
2021	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A vizsgált években a gyermeklétszám csökkenése figyelhető meg, de a létszámokon belül a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek száma is csökkenő tendenciát mutat.

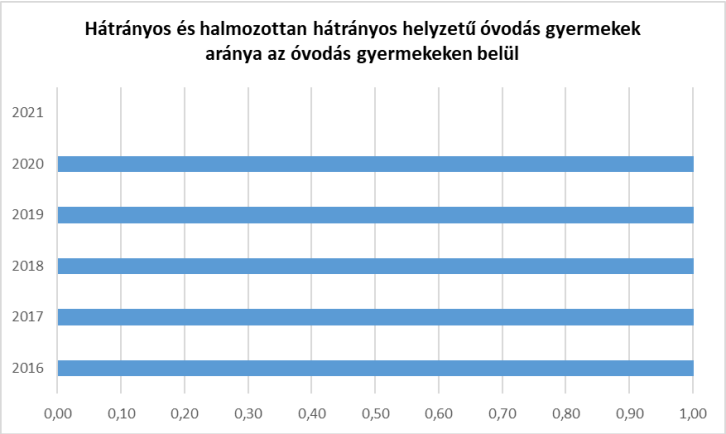

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	58	31,18
2017	n.a.	53	28,80
2018	n.a.	46	26,14
2019	n.a.	19	11,18
2020	n.a.	16	9,82
2021	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés			

A táblázatból jól látható, hogy csökken a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek létszáma.

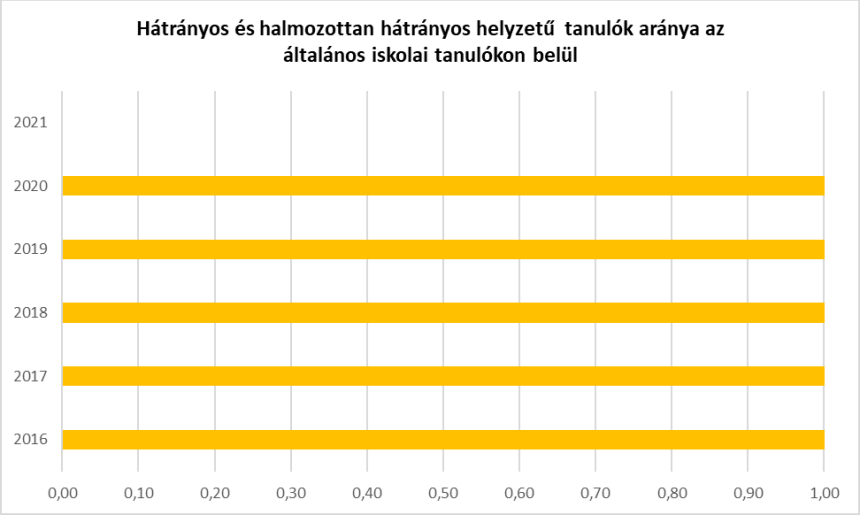

b) a köznevelésshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az gyermekek fejlesztésére irányuló munkát az intézmények pedagógusai mellett fejlesztő pedagógus, pszichológus végzi a H.-B. Megyei Szakszolgálat Berettyóújfalui Tagintézménye keretein belül. A pszichológus kellő érzékenysége, szakmai tudása, a fogadó pedagógus szemlélete, nyitottsága, segítőkészsége, kreativitása, megfelelően alkalmazott pedagógiai módszerei, elengedhetetlen feltételi az eredményes munkának.

Az SNI-s tanulókkal gyógypedagógus foglalkozik a Berettyóújfalui Tankerület utazó gyógypedagógiai hálózatából.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	3	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	90	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30	17:00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	10	
Személyi feltételek	**Fő**	**Hiányzó létszám**
Óvodapedagógusok száma	6	n.a.
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	6	n.a.
Gyógypedagógusok létszáma	0	n.a.
Dajka/gondozónő	4	n.a.
Kisegítő személyzet	6	n.a.

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

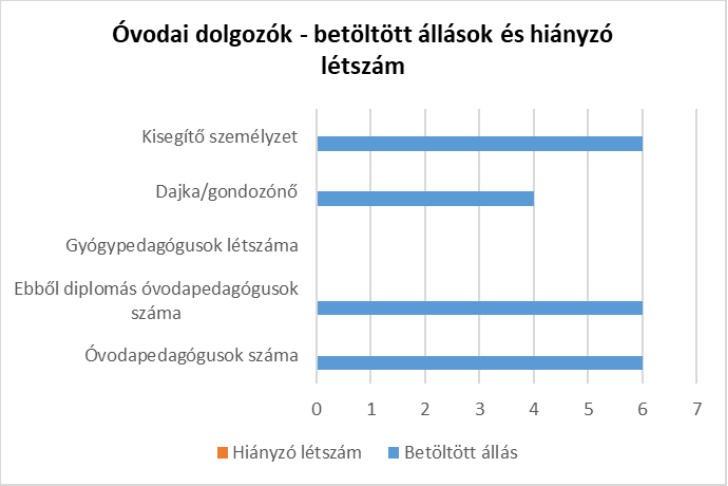

Az óvoda nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Az óvodában kialakított hagyományok jelentősen szolgálják a közösséggé formálódást és a tartalmas közösségi életet. Nagyon fontos, hogy az óvodapedagógusok minden gyermek képességét önmagához – a saját lehetőségeihez – viszonyítva igyekezzen fejleszteni. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében fontos, hogy az óvodában eltöltött idő élményekkel teli és programokban gazdag legyen. Ezek a gyermekek ingerszegény környezetben élnek, ezért szükséges a látáskör szélesítése, valamint a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelése. Az óvodában a játékos tanulásban való önkéntes részvétel, esélyt jelenthet a további fejlődésre.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	3	75	1	61	0	0	20
2017	n.a.	3	75	1	73	0	0	24
2018	n.a.	3	90	1	68	0	0	23
2019	n.a.	3	90	1	71	0	0	24
2020	n.a.	3	90	1	57	0	0	19
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés								

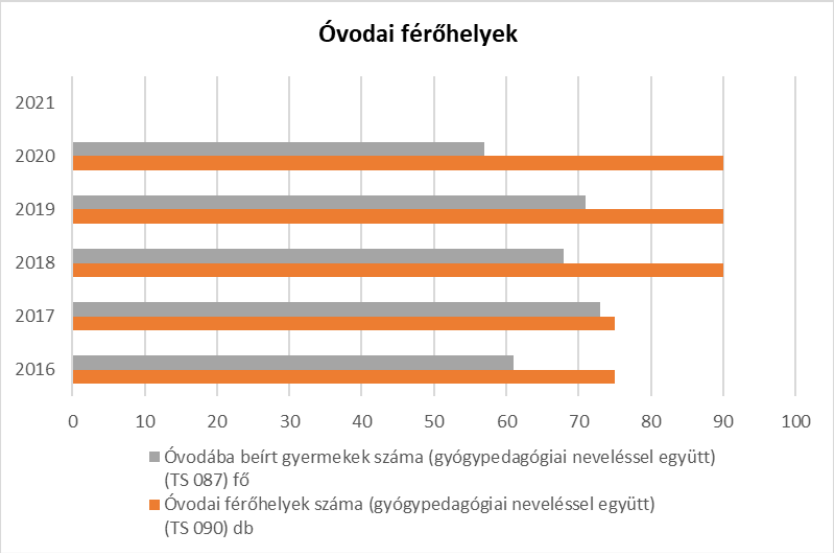

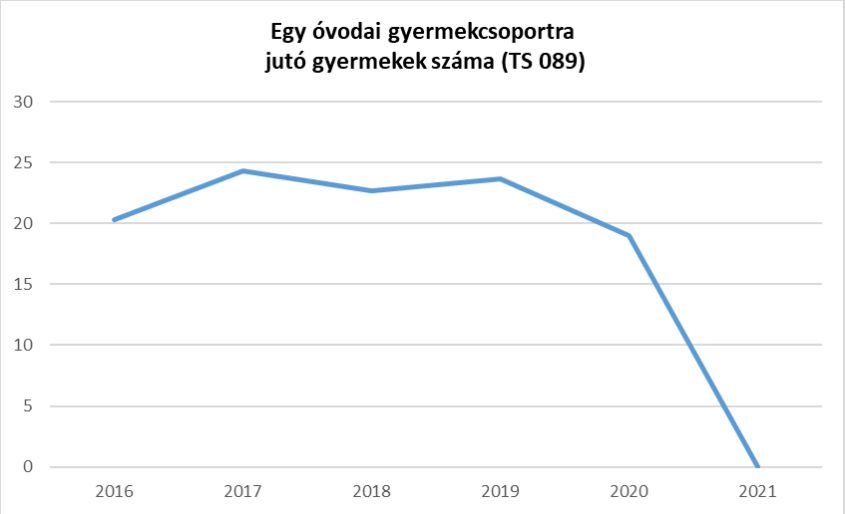

A 3-6 éves korú gyermekek száma ingadozó képet mutat, 2016-ról 2017-ra növekvő, majd ezt követően csökkenő tendenciát mutat, illetve 2020-ról 2021 évre 14 fővel csökkent a 3-6 éves gyermekek száma. Az óvodába beírt gyermekek száma a vizsgált első két évben az óvodába járható maximális létszámot mutatja, majd ezt követően csökkenő tendenciát mutat, és itt nem elhanyagolható kérdés, hogy a beíratott gyermekek mekkora hányada tartozik a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek közé.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	**Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)** (TS 080)	**Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 081)	**Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 079)	**Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 082)	**Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban** (TS 084)
	db	**db**	**db**	**fő**	**%**
2016	0	9	2	20,67	13,44
2017	0	9	2	20,44	15,22
2018	0	9	2	19,56	11,93
2019	0	9	2	18,89	12,35
2020	0	8	2	20,38	11,04
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

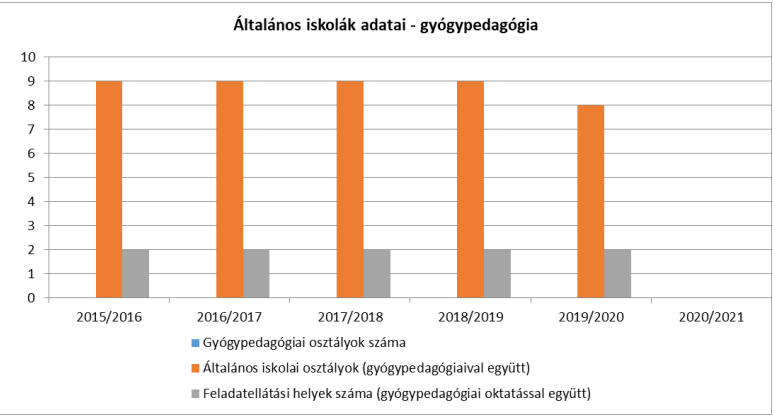

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban	
Tanév	**A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban** (TS 083)
	Fő
2016	27
2017	21
2018	19
2019	18
2020	30
2021	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar	

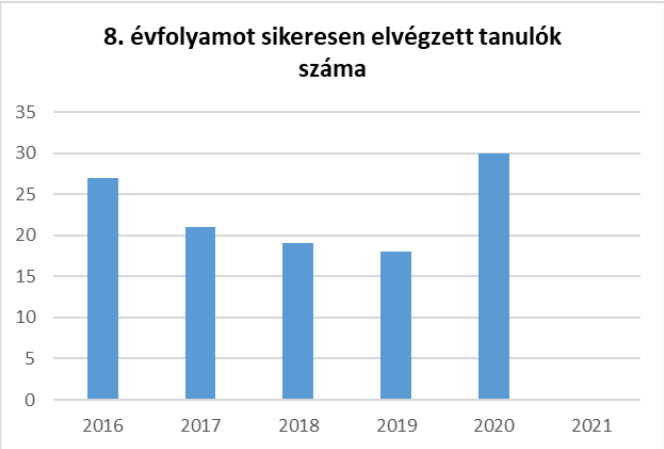

Ha a továbbtanulási adatokat vizsgáljuk, több fontos megállapítás tehető. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók legnagyobb arányban szakiskolai képzést választanak. De az összlétszámon belül is a szakiskolai képzés mellett döntenek a legtöbben. Ennek a megítélése kettős. Egyrészt pozitívum, hogy a szakmák tanulása mellett többen döntenek, és feltehetően a hiányszakmák elsajátítása is szerepet kap ezekben a képzésekben. Másrészt azonban negatívum, mivel a szakiskolákba gyengébb tanulmányi eredménnyel lehet bekerülni, mint a gimnáziumba vagy szakközépiskolába. Az összlétszámon belüli magas arány tehát azt jelzi, hogy a tanulók többsége gyenge képességű.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes megkülönböztetés, intézmények közötti és egyes intézményen belüli szegregáció nincs.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Mivel a községben általános iskolai oktatás egy intézményben valósult meg, ezért összehasonlításra nincs lehetőség.

A Csökmői Bocskai István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Pedagógiai munkájukon belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják az esélyteremtés és gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- Felzárkóztató foglalkozások,
- Tehetséggondozó foglalkozások, integrációs program működtetése,
- Indulási hátrányok csökkentése,
- Differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- Pályaválasztás segítése,
- Személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek),
- Egészségvédő és mentálhigiéniás programok szervezése,
- Családi életre történő nevelés,
- Napközis, tanulószobai foglalkozások,
- Egésznapos iskola,
- Egészségügyi szűrővizsgálatok,
- A tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek),
- Szülőkkel való együttműködés,
- Fogadó órák biztosítása heti rendszerességgel,
- Szülői értekezletek,
- Mérés – értékelési rendszer működtetése

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A táblázatban szereplő hátránykompenzáló szolgáltatások közül a településen a szünidei étkeztetést, valamint a család- és gyermekjóléti szolgáltatást vehetjük figyelembe. A településen Tanoda és Biztos kezdet gyerekház nem működik, és más településen sem vesz igénybe csökmői kiskorú ilyen jellegű szolgáltatást. A településen hátránykompenzáló szolgáltatásnak tekinthető az intézmények és egyesületek által szervezett nyári táborok.
A nyári táborban elsősorban hátrányos helyzetű gyermekek vesznek részt. A táborban a gyermekek előadást hallgathatnak az egészséges életmódról, kézműves foglalkozáson és zenés műsoron vehetnek részt, és általában egy napos kirándulásra is sor kerül. Sajnos az anyagi lehetőségek korlátot szabnak a programoknak, rendezvényeknek. A nyári táborok általában 3-5 naposak. Szintén hátránykompenzáló szolgáltatás az általános iskolában működő alapfokú művészetoktatás. Az ebben részt vevők száma folyamatosan csökken, amely a gyermeklétszám visszaesésével magyarázható. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészséget alapozza meg, elősegíti a szakmai orientációt, valamint a szakirányú továbbtanulásra való felkészülést.
A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a valamilyen oknál fogva rosszabb képességű gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll. Ezek a tevékenységek a gyermekek érdekeit, minőségibb életvitelét és fejlődését szolgálják. Az óvodai nevelésben elérhető a fejlesztő óvodapedagógus, valamint a logopédus a gyermekek számára. Az általános iskolában integrált oktatásban vesznek részt az SNI gyermekek, valamint a gyógypedagógusok is végeznek fejlesztő tevékenységet. A hátránykompenzáló juttatások minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.
A szegénysorban élő, az Arany János Tehetséggondozó Programban részt vevő középiskolás tanulókat az önkormányzat ösztöndíjjal támogatja. A szociálisan rászoruló fiatalok esetében, akik felsőoktatásban tanulnak, az Önkormányzat a Bursa Hungarica által biztosított lehetőségekhez anyagilag hozzájárul ösztöndíj formájában. Így a mind a középiskolás, mind főiskolás, illetve egyetemista fiatalok támogatást kaphatnak tanulmányaikhoz.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	101
2017	n.a.	n.a.	n.a.	85
2018	n.a.	n.a.	n.a.	70
2019	n.a.	n.a.	n.a.	61
2020	n.a.	n.a.	n.a.	48
2021	n.a.	n.a.	n.a.	42

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

.....

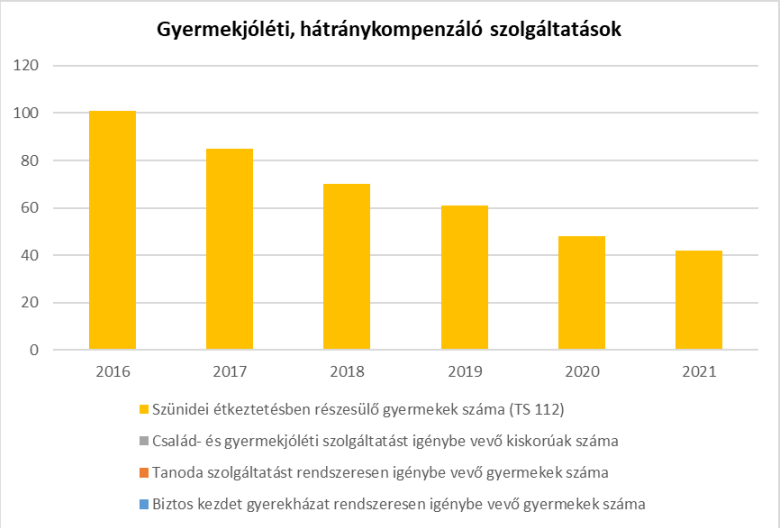

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Roma kulturális programok hiánya az óvodában, iskolában, illetve a községben, melynek fontosságát a roma lakosság nagyarányú jelenléte indokolná.	A roma nemzetiségi önkormányzat, a működő civil szervezetek, valamint az önkormányzat összefogásával programok szervezése az identitás és az elfogadás érzésének erősítése érdekében. Civil Ház létesítése.
A 0-18 éves gyermekek körében magas a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya. Élelmezés hiánya	A kirekesztettség és elszigeteltség érzésének csökkentése érdekében a látókör szélesítése a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelésével, színház és mozi látogatásával, kirándulások szervezésével. Ingyenes étkeztetés biztosítása.
Az óvodás és iskolás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte, valamint a tehetséggondozást szolgáló programok hiánya.	A hátrányok mérséklése érdekében az óvodában nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés. Szakemberek segítségével a lehető legtöbbet kihozni a gyermekekből és felmérni az esetleges tehetségek jelenlétét.
Nincs pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról	A családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat, a védőnő, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök bevonásával adatgyűjtés. A nagyobb ünnepek előtt adománygyűjtés megszervezése a községben.
Bölcsődei férőhely bővítése	Férőhely bővítése megnövekedett igények figyelembevételével
Korai fejlesztés hiánya, hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztésének hiánya, mozgásszervi megbetegedésben élő gyermekek fejlesztésének hiánya	Szakszolgálat által biztosított fejlesztő pedagógusok (logopédia, pszichológia) óraszámának növelése. Jelenleg nincs a településen olyan szakember, aki a mozgásszervi megbetegedésben élő gyermekek fejlesztését végezné el.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest,

amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, (ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény 66.§ és 70.§ és a Munka Törvénykönyv 5.§, de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály. A nők és a férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető.

Esélyegyenlőségi problémák, melyekkel a nők találkozhatnak:

- az egyenlőtlen családi feladatmegosztás
- a 45 év felettiek esetében a változó képzettségi követelményeknek való megfelelés
- a pályakezdők szakmai tapasztalatának hiánya
- a munkahelyről történő hosszabb idejű távolmaradás (gyermekvállalás)
- a jövedelmek, a munkahelyi előmenetel lehetőségének egyenlőtlensége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők foglalkoztatási szintje Magyarországon jelentős mértékben elmarad az Unió átlagától. Míg az Unió átlaga a nők foglalkoztatási arányát tekintve átlaga 58,2 %, addig Magyarországon ugyanez az érték csak 50,6% volt. Az Unió 20 tagországában 2010-re elérték azt a célkitűzést, hogy a nők foglalkoztatási szintje elérje a 60%-ot, Magyarország jelentős mértékben elmaradt ettől a célkitűzéstől.
A roma nők közül jóval kevesebben rendelkeztek munkahellyel, mint a roma férfiak. A rendszerváltás után viszont a roma nők is a roma férfiakhoz hasonló arányban vesztették el a munkahelyeiket, így jelenleg is jóval alacsonyabb körükben a foglalkoztatottak aránya, mint a férfiak között.

Az Önkormányzat, mint munkáltató, eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

A Hivatal külön figyelmet fordít azon női munkatársaival a folyamatos kapcsolattartásra, akik szülési szabadságon (GYED, GYES stb.) kisgyermeküket otthon nevelik. Vállaljuk a folyamatos tájékoztatásukat a hivatali munkarendben, szerkezetben bekövetkezett változásokról.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	5,08	4,4	4,74%
2017	6,03	5,25	5,64%
2018	5,08	4,42	4,75%
2019	4,73	3,46	4,10%
2020	6,4	6,22	6,31%
2021	5,5	3,38	4,44%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

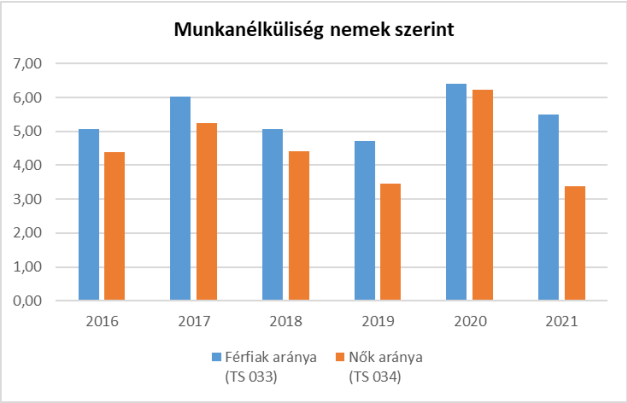

A táblázatból következőleg a férfi munkavállalási korúak száma magasabb a vizsgált években. A táblázat alapján megállapítható, hogy a munkaképes korúak körében a női nyilvántartott álláskeresők aránya alacsonyabb a férfi nyilvántartott álláskeresőktől. Ebből arra következtethetünk, hogy a férfiak nehezebben találnak munkát, mint a nők.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	40,63	46,15
2017	30,26	39,13
2018	49,23	56,25
2019	48,15	57,69
2020	41,98	52,94
2021	41,07	52,17

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

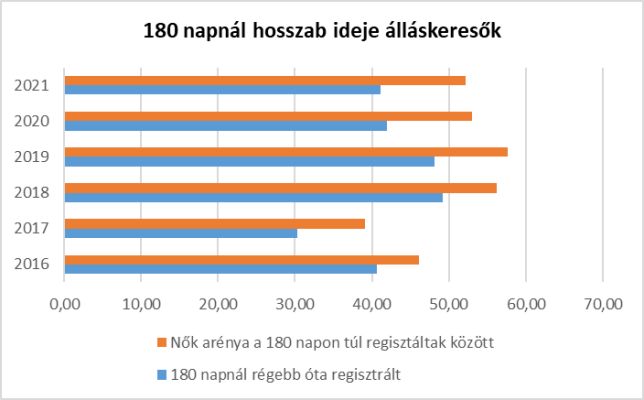

Az 5.1.2. számú táblázat alapján megállapítható, hogy a tartós munkanélküliek (180 napnál régebben regisztráltak) között is magasabb arányban vannak jelen a nők. Ez arra enged következtetni, hogy amennyiben egy nő kikerül a munkaerő-piacról, nehezen talál újra állást. Ehhez hozzájárul az is, hogy egy hosszabb munkakiesés alatt a korábban meglevő nem formális tudásszint gyakran lecsökken. Ennek fejlesztése annál költségesebb, minél hosszabb a kimaradás

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	64	7
2017	76	8
2018	65	5
2019	54	1
2020	81	8
2021	56	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

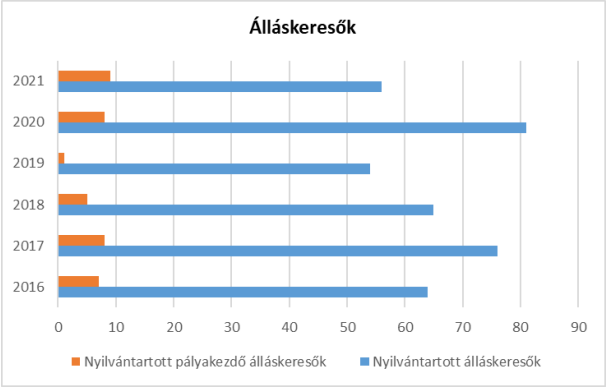

A táblázat alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők között alacsony százalékban jelennek meg a pályakezdő álláskeresők. Ez arra enged következtetni, hogy a pályakezdők viszonylag hamar el tudnak helyezkedni.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatását segítő és képzési programok esetében figyelembe kell venni, hogy megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfi munkaerőt érinti. (nehéz fizikai munka: pl. kőműves, lakatos) A nők fizikai erejüknél fogva kevésbé vonhatók be ezekre a területekre. Amennyiben egy munkakörre férfi és nő is jelentkezik, többnyire a férfi munkaerőt részesítik előnyben, mert nem megy el GYES-re, és nem ő marad otthon a beteg gyerekkel. Ezek látens módon jelen lévő problémák, melyek súlyos társadalmi diszkriminációhoz vezethetnek.
Kifejezetten csak nőknek meghirdetett foglalkoztatást segítő képzési programok kis számban indulnak, de jellegüknél fogva jellemzően pl. a szövő, kertész, szociális ápoló, masszőr, bolti eladó képzések, melyeket a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya indít, ők jelentkeznek, őket vonják be.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők szegénységi kockázata lényegesen magasabb az átlagnál, körükben a tartós és passzív munkanélküliség is gyakori, sok esetben nem látnak reményt a munkára, ezért egy idő után már nem is keresnek, amely egyre jobban megnehezíti az elhelyezkedési lehetőségeiket.
A roma nők hátrányainak nagy része legfőképp az alacsony iskolai végzettségre vezethető vissza, így a stratégia egyik fő prioritása a roma nők iskolai és munkaerő-piaci hátrányainak csökkentése. Csökmőn a közfoglalkoztatásba történő bevonás az egyik lehetőség.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők hátrányos helyzetével nemcsak foglalkoztatás, hanem a jövedelmi viszonyok terén is találkozhatunk. Magyarországon az alkalmazásban álló férfiak és nők átlagos fizetése között mintegy 20-25% különbség tapasztalható a férfiak javára. A munkahelyi lehetőségek egyenlőtlen volta nemcsak a jövedelmek terén, hanem a munkahelyi előmenetel kapcsán is jelentkezik. Bérkülönbség településünkön hátrányos megkülönböztetés miatt nincs, mivel a férfiak és a nők az Önkormányzat érdekkörébe tartozó intézményeknél azonos illetménnyel kerülnek foglalkoztatásra.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó napközbeni kisgyermek ellátásoknak nélkülözhetetlen szerepük van a szülők munkába állásában, de ugyanilyen fontos a hátrányos helyzetű gyermekek korai szocializációjában betöltött szerepük.

A gyermekvállalás, a kisgyermeknevelés nagymértékben befolyásolja a nők munkaerőpiaci esélyeit. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Önkormányzatunk a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsőde megépítésére sikeres pályázatot nyújtott be, ennek köszönhetően 2020. évtől 90 férőhelyes létesítményúj óvoda kezdte meg működését. 2019. évtől új bölcsőde kezdte meg működését férőhelyek száma 7 fő.

A roma nők számára elérhetetlen a munkaerő-piaci integráció a korai gyermekvállalás miatt. A családalapítás és a munkaerő-piaci esélyek konfliktusával fiatalabb korban (kevesebb tapasztalat birtokában) szembesülnek.

A Polgármesteri Hivatal esélyegyenlőségi tervében a család és a munkahelyi kötelezettségek összehangolása érdekében előmozdítja a GYED-ről, GYES-ről visszatérő munkavállalók beilleszkedését, a szabadságok kiadásánál figyelembe veszi az óvodai és az iskolai szünetet.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	86	86
2017	1	83	83
2018	1	81	81
2019	1	78	78
2020	1	82	82
2021	1	87	87

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

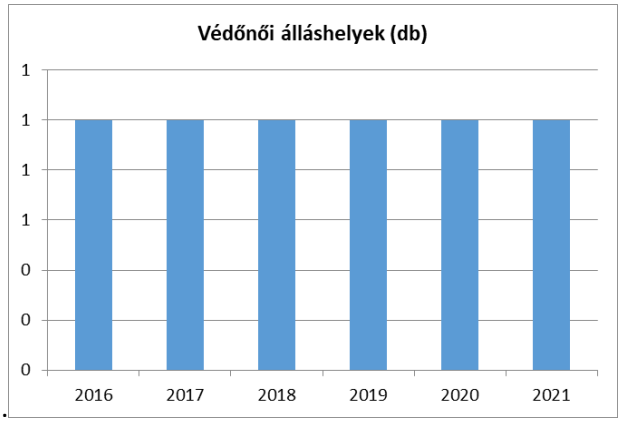

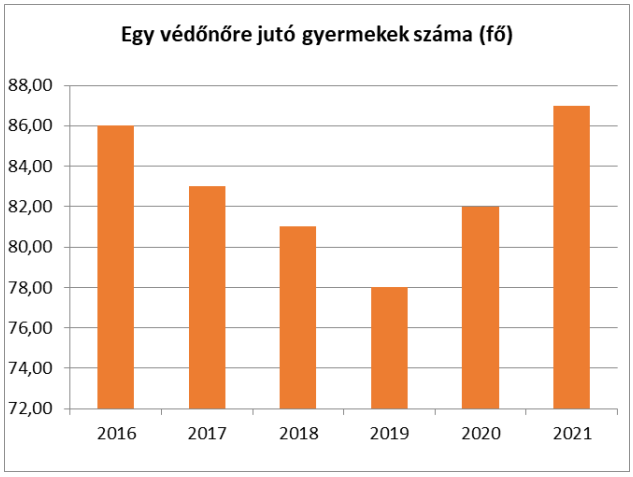

A táblázatból kiolvasható, hogy 2019-ről 2021-re kismértékű növekedés, ezt megelőzően, folyamatos csökkenés következett be a 3 év alatti gyermekek számát tekintve. A községben is megmutatkozik az az országos tendencia, miszerint a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező nők gyermekvállalása időben kitolódik. Jellemzően az alacsony iskolai végzettségű, mélyszegénységben élő nők gyermekvállalási kedve a magasabb.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	7	7
2020	7	7
2021	7	7

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

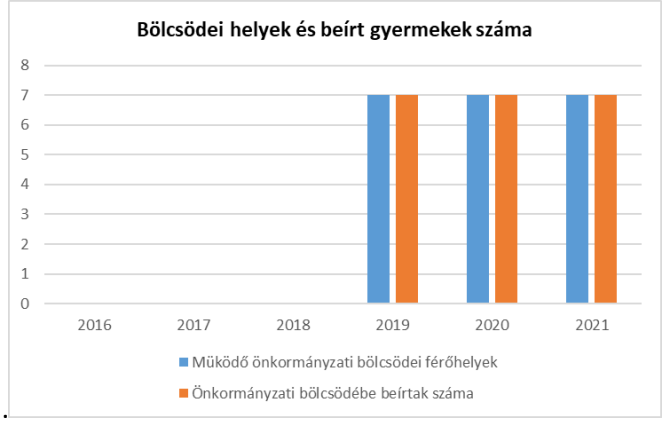

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsödei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	7	6	0	0
2020	0	0	0	0	7	7	0	0
2021	0	0	0	0	7	7	7	0
	Forrás: TeIR, KSH Tstar							

Összességében elmondható, hogy hiányzó szolgáltatások ezen a téren nincsenek a községben, tehát a nők munkaerő-piaci esélyei biztosítottak. Mindezek mellett az önkormányzat örömmel tenne lépéseket a szolgáltatások bővítésére, ha és amennyiben igények merülnének fel, főként, ha ez a gyermeklétszám nagyarányú növekedése miatt válna szükségessé.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

Családsegítő és gyermekjóléti feladatok társulásban történő ellátása helyben történik. Egy védőnő segíti az anyákat a gyermek tervezésében, gyermekváráskor, csecsemő ellátásában és a kisgyermekek nevelésében, egészséges életmódjuk kialakításában. A védőnői hálózat feladata a családtervezés, anya- és gyermekgondozás. A leendő szülők számára a védőnők a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. A védőnők a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. Segítséget nyújtanak a szociális juttatások megismerésében.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak „kezelése”, illetve megelőzése, vagy a rászorultak segítése mindig is fontos volt, ám sokáig a társadalomban ezt „családi belügyként” kezelték. Változás ezzel kapcsolatban 2004. május 1-je, hazánk EU-csatlakozása után történt, mivel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése 1582 (2002) számú ajánlásában kifejtette, hogy a családon belüli erőszak fizikai bántalmazásként, nemi erőszakként, fenyegetésekként és megfélemlítésként egyaránt megnyilvánulhat. Felszólította a tagállamokat, hogy gondoskodjanak a családon belüli erőszak áldozatainak ingyenes jogi tanácsadásról, az áldozatoknak nyújtandó pszichológiai és pénzügyi segítségről, az áldozatok hatékony védelméről a sérelem elkövetése után és a jogi eljárás alatt, az áldozatokkal foglalkozó nem- kormányzati szervezetek támogatásáról és megfelelő szakemberek képzéséről

A családon belüli erőszak megelőzése a nemzeti stratégia fontos része, egyben a Kormány és a Belügyminisztérium számos külön intézkedést hozott ezen feladatok eredményes kezelése érdekében.

A családon belüli gyermek, vagy feleség bántalmazás legnagyobb része látens marad, a legtöbbször ez a pont a sértett-bántalmazott szégyenérzete miatt nem kerül nyilvánosságra, vagy nem válik ismertté még a közeli hozzátartozók és szűkebb környezet számára sem.

A jelzőrendszerben a gyermekjóléti szolgálat, a védőnői, háziorvosi hálózat, az iskolai gyermekvédelmi felelősi kör, a polgárőrség, egyéb civil szervezetek (egyház is) komoly szerepet kaphat. Fokozottan veszélyeztetettek az idősek, a nők, a gyermekek, a hajléktalanok, vagy munkanélküliek is.

A jelzőrendszerben résztvevő szervezetek által több esetben érkezett értesítések alapján a szükséges intézkedéseket a rendőrség végrehajtotta. Az elmúlt év során a jellemző problémák között továbbra is említhetők a gyermekek nem megfelelő életkörülményei, a családon belüli bántalmazások, továbbá az, hogy a fiatalkorúak nem rendszeresen látogatják az iskolai foglalkozásokat, valamint továbbra is az elkövető alkoholista életvitele.

A családon belüli erőszakról nincs egységes definíció, ám a jelenség ismertetőjegyei alapján egyértelműen meghatározható ez az erőszak-típus. A családon belüli erőszak egyik eleme, hogy a bántalmazott és bántalmazó mindig ismerik egymást, leggyakrabban a család, vagy intim viszony köti –kötötte össze őket. Másik eleme az erőszakos magatartás vagy annak előkészülete-kísérlete a bántalmazó részéről. A különböző definíciók eltérő módon határozzák meg, hogy mikor beszélhetünk családon belüli erőszakról: egyszeri bántalmazás már elegendő ennek megállapításához, vagy az erőszaknak többször kell előfordulnia, huzamosabb idő szükséges.

Az erőszakot tágan kell értelmezni: beletartozhat verekedés, szidalmazás, súlyos testi sértés, életveszélyes fenyegetés stb. A családon belüli erőszak fogalomkörébe tartozik a partner-partner közti, illetve az idősebb családtag bántalmazása és a gyermekbántalmazás is, beleértve az egyszülős családokat. A családon belüli erőszak elkövetőit és a bántalmazás elszenvedőit nem és korcsoport szerinti megoszlás szerint vizsgálják.

A családon belüli erőszak számtalan módon megvalósulhat, leggyakrabban fizikai-, szexuális, érzelmi-, lelkierőszakként, a bántalmazott személy pénzügyi-, családi, baráti-, kapcsolatának korlátozásaként jelentkezhet. A különböző erőszak-formákat, uralmi-formákat az erőszakos magatartások módszere (fizikai-, lelki-, szexuális erőszak), gyakorisága (rendszeres, eseti) és nagysága alapján lehet elhatárolni. Az erőszak széles skálán mozoghat kezdve a nem személyre irányuló erőszak-formáktól (tárgyak összetörése, rugdosása, háziállatok kínzása) egészen a legsúlyosabb fizikai sértésekig (nemi erőszak, emberölés).

A nők elleni erőszak bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz, vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában.

A családon belüli erőszakos cselekményeket „nők elleni erőszaknak” nevezték el, utalva arra, hogy az áldozatok döntő többsége nő, míg az erőszak gyakorlója az esetek legnagyobb részében a férfi.

A családon belüli erőszak még mai modern társadalmunkban is tabunak számít, mind az erőszak alkalmazója, mind annak elszenvedője igyekszik eltitkolni az erőszak létét. A külső környezet sem segíti a családon belüli erőszak feltárását, a társadalom nagy része úgy tekint a jelenségre, mint valamely családi problémára, mely nem rá tartozik.

A családon belüli erőszak visszaszorítását nehezíti az a körülmény, hogy a megtörtént erőszakos esetek csupán töredéke jut a hatóságok tudomására.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A családsegítő szolgálat segít az elhelyezésben, helyben nincsenek krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások. Az ellátási célcsoportot jelenleg elsősorban azok a hátrányos helyzetű fiatal felnőtt anyák és gyermekeik jelentik, akik szociális vagy családi krízis, esetleg életvezetési problémák miatt, vagy védelmet keresve kerülnek az otthonba. A gondozottak így elkerülhetik családjuk széthullását, gyermekeik gyermekvédelmi gondoskodásba kerülését.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az önkormányzat képviselő-testületében 4 képviselőnő dolgozik. A Polgármesteri Hivatalban a jegyzővel együtt 6 női dolgozó van. A fogorvos is hölgy. Az intézményvezetők 100 %-a nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A családi szerepek tradicionális értelmezése a nőket gyereknevelési és háztartási feladatokra bíztatja, amelyet azonban a modern társadalom nem, vagy csak kevéssé ismer el aktív munkavégzésként. Sok nő számára ez elfogadható, a társadalmi tradíciónak megfelelő. Magyarországon is egyre több nő és férfi gondolja úgy, hogy a tradicionális szerepfelosztások megoszthatóak.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni. Gyermekgondozást követően a munkaerőpiacra történő visszakerülés az ország valamennyi településén jelenthet problémát a kismamáknak.

Az országoshoz hasonló jelenség, hogy kevésbé veszik komolyan a női munkatársakat, a nők munkájának megbecsülése sem anyagilag, sem erkölcsileg nem jelenik meg a mai magyar társadalomban.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A családon belüli és partnerkapcsolati erőszak látens jelenléte.	Szemléletformáló programok, beszélgetések szervezése, a családgondozó, valamint a védőnő közreműködésével. Jelzőrendszer működtetése.
A nők szerepe a közéletben	A nők ösztönzése a közéletben való részvételre; tájékoztató beszélgetések keretében felhívni a figyelmet az azonos foglalkoztatás, a családpolitika, a gyermeknevelés szempontjából lényeges kérdésekben a női döntéshozatal fontosságára. Díjazás azoknak, akik tevékenyen részt vesznek a közéletben, kulturális javaink őrzésében.
GYES-ről, GYED-ről visszatérők munkába állásának nehézségei	Munkába állás, a beilleszkedés segítése, empatikusabb hozzáállás a kisgyermekesek problémáihoz
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskori demográfiai folyamat jellemzői:

- növekszik az idősek aránya országosan és fővárosban is,
- az átlagéletkor várhatóan nő,
- nők élettartama lényegesen hosszabb.

Az öregedési indexet vizsgálva megállapítható, hogy nem kedvező az index száz százalék feletti értéke, mely azt jelenti, hogy öregedő szerkezetű településről beszélünk. Az index jelentős romlása miatt a településen, hosszú távon az idősekkel kapcsolatos hátrányok lehetséges kiküszöbölésére törekedni kell.
A falu idős lakossága a nyugdíjból él, a korábbi időszak nyugdíjasainak helyzete nehéz, hiszen nagyon kis nyugellátásban részesültek, amely emelkedés következtében sem éri el minden esetben azt a szintet, amiből méltósággal megélhetnek. Kiegészítésként a ház körül megtermelt javakat eladják, ha képesek annyit termelni.

A magukat nehezen ellátó, illetve olyan idősek, akik nem tudnak magukról gondoskodni, a családjaikra szorulnak. Ellátásuk megoldása nagy terhet ró minden családra, hiszen a napi munka mellett kevés az idő az öregekre.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	308	332	92,77%
2017	310	329	94,22%
2018	311	350	88,86%
2019	317	333	95,20%
2020	329	319	103,13%
2021	319	307	103,91%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

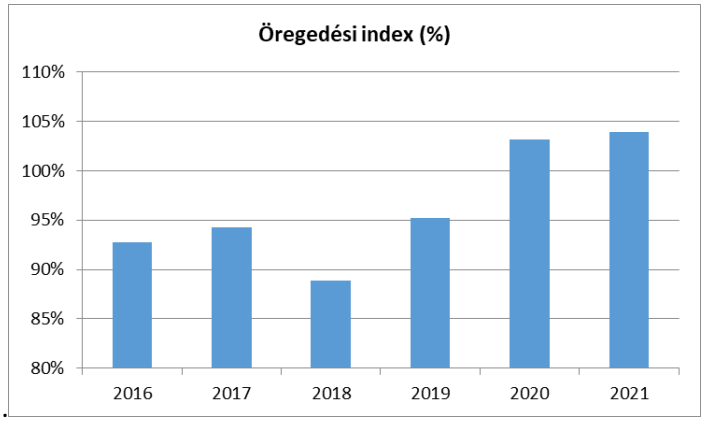

A község demográfiai jellemzőinél részletezett öregedési index, a vizsgált években 100% feletti értéket mutat, mely elöregedő népességszerkezetre utal. A községben a demográfiai trendek alakulása összhangban van az országos szintű folyamatokkal: - nő az idősek aránya a társadalmon belül - nő az idős nők aránya a társadalmon belül - nő a várható élettartam.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2016	195	253	448
2017	187	243	430
2018	178	236	414
2019	172	238	410
2020	170	229	399
2021	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

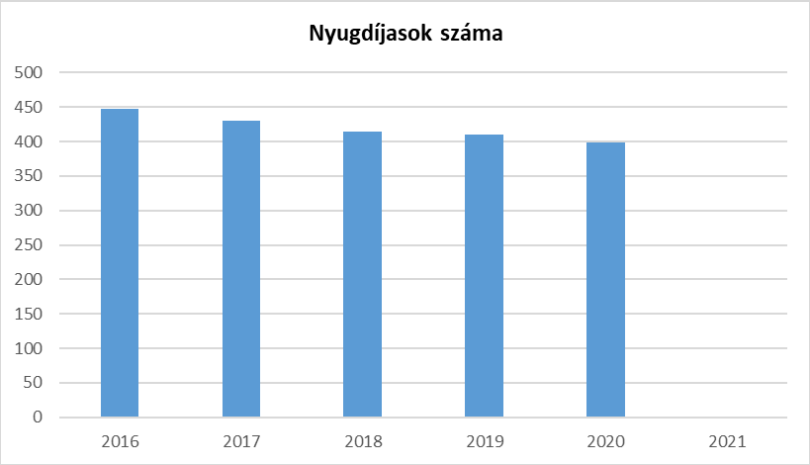

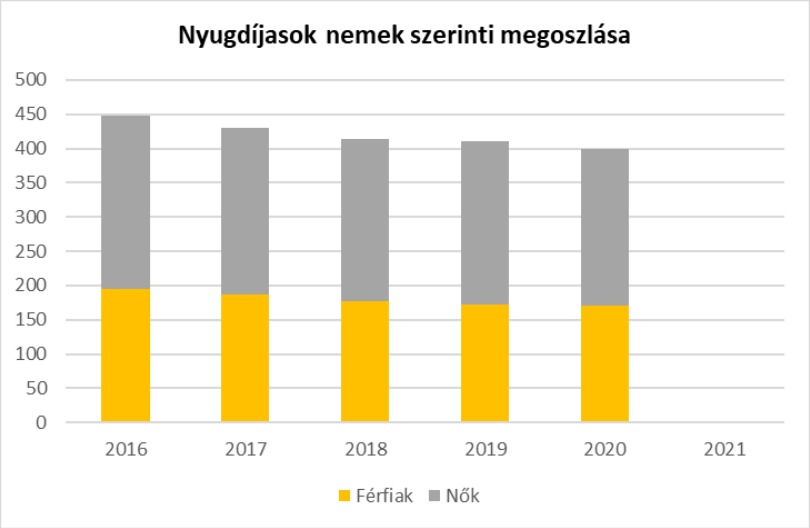

Az öregségi nyugdíjasok száma nem változott lényegesen az előző évhez képest. Főszabályként öregségi nyugdíjat csak a nyugdíjkorhatár betöltése után lehet megállapítani. Ez alól kivétel a nőknek 40 év jogosultsági idő alapján járó öregségi nyugdíj („nők 40”),.Az életkoron alapuló ellátásokra, a baleseti és a rokkantsági járadékra, illetve a bányászok egészségkárosodási járadékára a férfiak a nőknél nagyobb arányban váltak jogosulttá. A táblázatból jól látható, hogy a vizsgált években a nyugdíjasok száma folyamatos csökkenést mutat. 11 %-kal csökkent a nyugdíjasok szám a településen. A demográfiai trendek jól tükröződnek a táblázat adataiban, a nyugdíjas nők száma lényegesen meghaladja a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak számát.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	1	0	149	181	3	23	n.a.
2017	0	0	145	180	3	19	2
2018	0	0	142	177	1	16	2
2019	0	0	134	185	0	13	3
2020	0	0	136	178	0	12	3
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar							

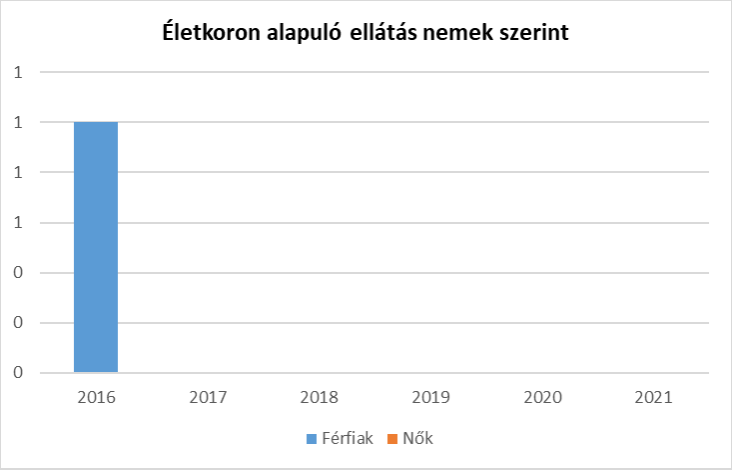

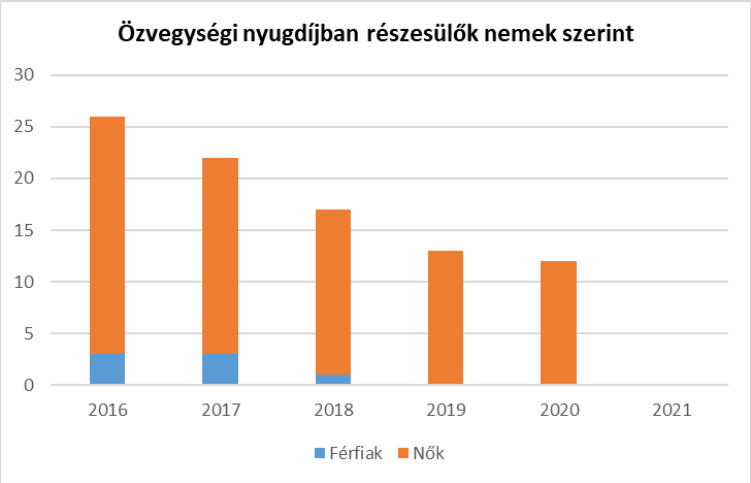

A táblázat alapján megállapítható, hogy az öregségi nyugdíjban részesülő nők száma minden évben magasabb, az öregségi nyugdíjban részesülő férfiak számánál. Ugyanez elmondható az özvegyi és szülői nyugdíjban részesülők esetében is. Időskorúak járadékában a település lakosságszámának nagyon alacsony aránya részesül.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A nyugdíj mellett munkát végző idős népesség aránya Magyarországon (3%), Budapesten e mutató az országos értéknek több mint duplája (7%), de elmarad az EU-15-ök átlagától (8%). Az idősek foglalkoztatása a fővárosban a pénzügyi és kereskedelmi területen jelentős.

A munkaerő-piaci részvétel tekintetében nem csak a 60 éven felüli korosztály mondható problematikusnak, hanem az idősödő (50-60 év körüli), még aktív korú korosztályoké is. A munkaadók a munkavállalókat az életkor előrehaladtával egyre kevésbé alkalmazzák szívesen. A nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen létesítenének munkaviszonyt, végeznének jövedelem kiegészítő tevékenységet. Erre az esély csekély, kivéve, ha speciális tudással, gyakorlattal rendelkeznek, amelyet a munkaadó nem tud más személy foglalkoztatásával megoldani. A nyugdíjas foglalkoztatás értelmezését a nyugdíjkorhatár felemelése jelentősen megváltoztatja.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	**64**	**76**	**65**	**54**	**81**	**56**
41-45 év (TS 042)	Fő	8	8	5	2	7	1
	%	12,50%	10,53%	7,69%	3,70%	8,64%	1,79%
46-50 év (TS 043)	Fő	7	10	7	6	10	5
	%	10,94%	13,16%	10,77%	11,11%	12,35%	8,93%
51-55 év (TS 044)	Fő	10	6	6	6	8	4
	%	15,63%	7,89%	9,23%	11,11%	9,88%	7,14%
56-60 év (TS 045)	Fő	5	10	10	7	6	5
	%	7,81%	13,16%	15,38%	12,96%	7,41%	8,93%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4	6	12	12	17	12
	%	6,25%	7,89%	18,46%	22,22%	20,99%	21,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	195	253	448
2017	187	243	430
2018	178	236	414
2019	172	238	410
2020	170	229	399
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

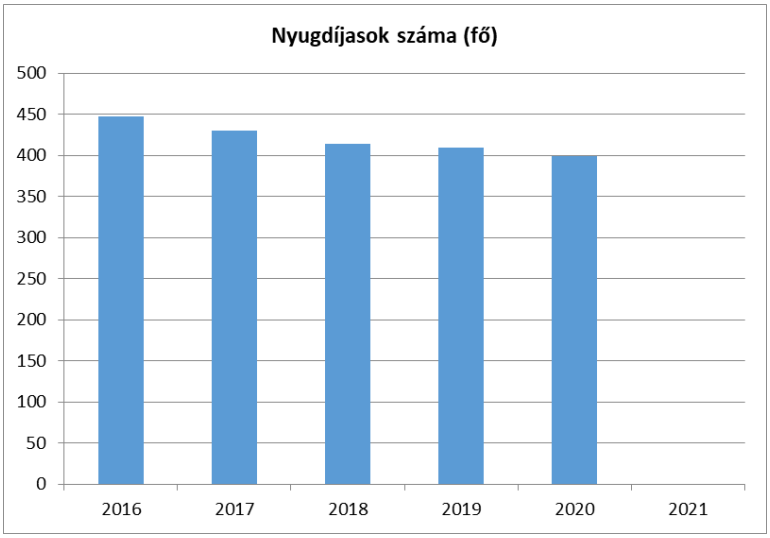

Nem áll rendelkezésünkre adat a településen élő idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásáról. De helyi ismereteinkre támaszkodva elmondhatjuk, hogy nagyon alacsony a nyugdíj mellett dolgozók aránya. Ennek oka lehet egyrészt a községben a munkahelyek, munkalehetőségek hiánya, másrészt pedig az, hogy a nyugdíjasok egy ledolgozott élet után szeretnének már pihenni, kikapcsolódni. A 61 éves vagy afeletti álláskeresők nagyon nehezen helyezkednek el, és gyakori az is, hogy közel a nyugdíjhoz szüntetik meg valakinek a munkaviszonyát.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Programjaik sokrétűek, és az egész évet lefedő találkozási alkalmakat teremtenek. Az önkormányzat többi intézményei, az egyház is kiemelt szerepet fordít az idősek programjaira.
A Gondozási Központ minden évben megrendezi az idősek hete rendezvénysorozatot. A település Polgármestere és alpolgármestere évek óta köszönti a szép korúakat, felkeresi őket otthonaikban.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A legtöbb vállalkozásnál kevéssé, vagy egyáltalán nem aknázzák ki az idősebb munkaerő tudásátadással kapcsolatos hasznosságát. Az idősödő munkavállalók munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos.

Esélyegyenlőtlenségét főként a romló egészségi állapotból és a képzettségbeli hiányosságokból eredő problémákra vezetik vissza a munkaadók, amely problémák költségessé teszik az idősödő munkavállalók alkalmazását. Ugyanakkor a munkaadók keveset tesznek az idősödő munkavállalók képzettségi szintjének és egészségügyi állapotának javítása érdekében. A hatályos jogszabályi előírások a nyugdíjas foglalkoztatást most már 5 évvel kitolják, s egyébként is megnehezítik a már nyugdíjba vonultak számára is. A nyugdíjas foglalkoztatást szabályozó jogszabályok enyhítése folyamatban van.
Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése településünkön nem fordult elő.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az idős embereknek az életkor előrehaladásából természetszerűleg fakadó egészségügyi problémái különösen indokolják, hogy számukra kiemelten biztosított legyen az egészségügyi, ápoló-gondozó ellátásokhoz való hozzáférés. Az idősek szolgáltatásokhoz való hozzáférését, különösen a gyógyászati segédeszközökkel közlekedőkét, nagymértékben befolyásolja az épített környezet akadálymentessége.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	308	50	34	96
2017	310	50	33	91
2018	311	49	30	81
2019	317	54	35	73
2020	329	54	34	68
2021	319	49	35	61
Forrás: TeIR, KSH Tstar				

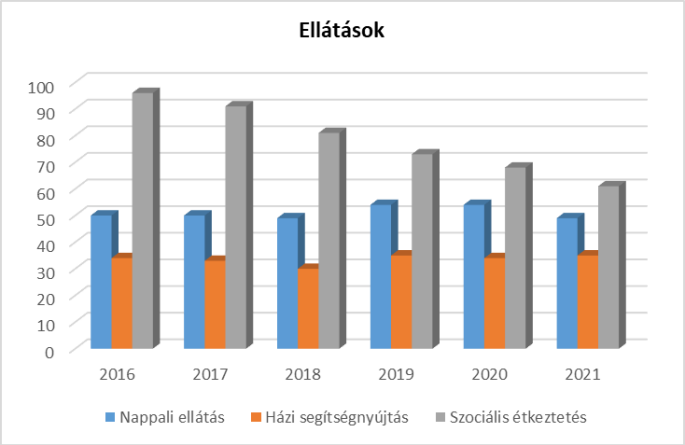

A szociális alapszolgáltatások körébe tartozik, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat, szociális munka és nappali ellátás. A nappali ellátás lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A kulturális programokhoz való hozzáférés feltételei falunkban megfelelőek az idős korosztály igényeinek. Csökmőn kulturális programok, események, intézmények biztosítják az idősebb korosztály szabadidő eltöltéséhez való jogának érvényesülését, továbbá segítik a szolgáltatások megközelítésének közlekedési lehetőségét, akadálymentességét, a kedvezményes igénybevétel lehetőségeit. A szervezők munkájának köszönhetően az idősek rendszeres látogatói a szórakoztató, tudományos előadásoknak, koncerteknek, kiállításoknak, községi rendezvényeknek, báloknak, sportesményeknek. A programok szervezői a Faluház és Könyvtár munkatársai, a Tájház, az egyház, egyéb intézmények, de az időseket ellátó, Gondozási Központ is lehetőséget nyújt közösségi együttlétre, kulturális foglalkozásokon való részvételre, foglalkoztatásra.
Emellett számtalan program, esemény szerveződik az időskorú célcsoport számára, bevonásával: egészségügyi előadások, prevenciós előadások, szűrések.

c) idősek informatikai jártassága;

Az idősek informatikai képességeinek fejlesztése ma már elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon.

Folyamatosak az idős korosztály részére meghirdetett képzések és a tudás megszerzésére irányuló programok. Ilyen példaértékű program a „Segítő kezek” mozgalom. Sok esetben az időseknek abban kell segítséget nyújtani, hogy leküzdjék az újdonságtól, és a modern eszközök felhasználásától való félelmüket, és hogy képet kapjanak az internet széles körű felhasználásának lehetőségeiről. Emellett az is elengedhetetlen, hogy a számítógép vásárlásban segítséget kapjon ez a korosztály. Az önkormányzat intézményei biztosítják az idősek számára az internet szolgáltatás elérhetőségét.

d) a generációk közötti programok.

A célcsoporttal kapcsolatos sajátos igények kielégítését célzó programok felsorolásánál meg kell említeni a Gondozási Központ „idősek klubjának” szolgáltatásait, mely biztosítja az idősek nappali ellátását, és lehetőség nyílik a közösségi együttlétre, szabadidős programokban való részvételre. Az intézmény rendszeres havi kulturális és egészségmegőrző programokat szervez. Kulturális tevékenység körében az aktuális ünnepek, hagyományok felidézésére a népi szokások megismerésére nyílik lehetőség.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen hiányoznak az idősek életkorukkal járó sajátos igényeik kielégítését célzó programok. Itt elsősorban az egészségfejlesztéssel összefüggő előadások, alkalomszerű szűrések megszervezése jelentkezik feladatként. Hangsúlyt kell fektetni a népbetegségnek számító vércukorral, vérnyomással és koleszterinnel kapcsolatos betegségek kiszűrésére, de fontos pl. az influenza elleni védőoltás beadása is az idős embereknek. Csökmőn 65 év feletti férfiak sokkal rosszabb mortalitási jellemzőkkel bírnak, mint a nők. Ezért a célcsoporton belül ki kell emelni a férfiak egészségmegőrzését szolgáló tevékenységeket. Az idős személyek esetében a megelőzésre is oda kell figyelni, ezért többféle témában szakorvosi előadások megszervezése lenne szükséges. Fontos lenne az idős emberek meggyőzése és ösztönzése a programokon való részvételre, mert így sok hasznos dolgot tudnának meg. Mindemellett nem csak otthon lennének magányosan, hanem közösségben, és mint tudjuk egy jó beszélgetés, pár kedves szó milyen sokat jelent egy idős, magányos embernek. Ki kell emelni továbbá a rendőrség szerepét, hiszen fel kell hívni az idős egyedül élő személyek figyelmét a trükkös lopásokra. Ezzel talán megelőzhetővé válna az áldozattá válás. A figyelemfelhívásban a szociális szolgáltató központ munkatársainak nagy szerepe lenne, mivel ők napi kapcsolatban állnak az idős személyekkel. Nem csak a rendőrség által tartott előadással, hanem szórólapokkal is fel lehetne hívni az idősek figyelmét az óvatosságra.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.	A programok tartalmára vonatkozó igényfelmérést követően, a nyugdíjasokat, időseket személyre szóló meghívóval invitálni a programokra. A programok megszervezése a nyugdíjas klub, a szociális társulás és az önkormányzat együttműködése révén valósulna meg. Az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról, ahol a beszélgetések, a kölcsönös segítségnyújtás kedvezően befolyásolja és alakítja az életüket. A nyugdíjas klub tagjai részéről aktív szerepvállalás szükséges.
Idősek Napja	Az idős korosztály munkássága, tevékenysége és tudása legyen megfelelően, értékén elismerve a közösségben. Minden évben október 1. az Idősek Napja, ünnepség az idősek tiszteletére.

Közelebb a szakorvosi ellátás	Az időskori prevenciós szemlélet erősítése, előadások, alap szűrővizsgálatok (pl. vércukormérés) elvégzésének biztosítása, a házi orvos, valamint a nyugdíjas klub bevonásával. Külön ki kell emelni a férfiak egészségének megőrzését szolgáló programokat, előadásokat
Kapcsolatok szélesítése-korosztályok közeledése egymáshoz	Számítástechnikai ismeretek oktatása adott helység kialakítása esetén, a távol levő családtagok "könnyebb elérése" érdekében. A középiskolákkal együttműködve az önkéntes munka keretében segítségnyújtás, beszélgetés az idős, egyedül élő emberekkel.
Biztonságban- még ha idősebb is vagyok!	A rendőrséggel és a helyi Polgárőr Egyesülettel együttműködve segíteni az idősek személyi és vagyon védelmét. Tájékoztatók, szórólapok, jelzőrendszer.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	28	33	61
2017	26	29	55
2018	23	30	53
2019	26	29	55
2020	24	29	53
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

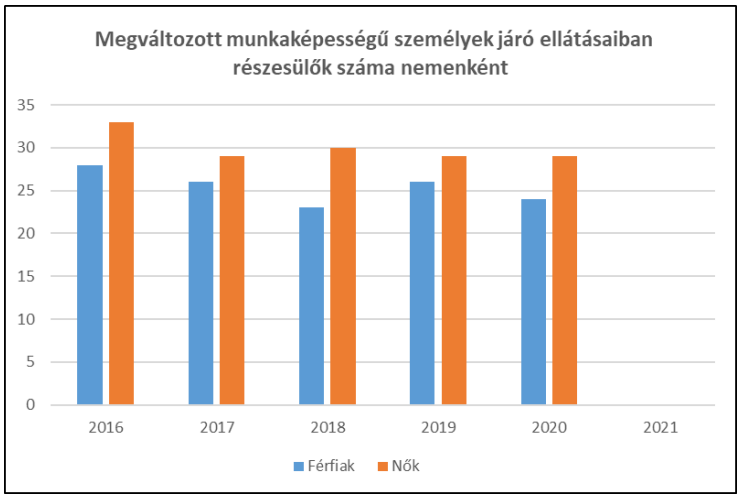

a) fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló Egyezmény kimondja, hogy a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.
A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát - lehetőség szerint - biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.
A településen a fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak. A foglalkoztatásukat nehezítik a széleskörű fogyatékossági típusok és fokozatok. A különböző fogyatékossági típusok más-más lehetőségeket és igényeket generálnak mind a munkavállaló, mind a munkaadó részéről. A fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei a községben korlátozottak, de ez nem az kifejezetten az állapotukra, hanem egyszerűen a munkahelyek hiányára vezethető vissza. A fogyatékosok más területen (non-profit szervezet, gazdasági vállalkozás) való foglalkoztatásáról nem áll rendelkezésünkre adat.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Csökmő Nagyközség Önkormányzathoz, információk szerint az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz sem érkezett megkeresés olyan ügyben, amikor hátrányos megkülönböztetés érte volna a foglalkoztatás vagy egyéb más területen a fogyatékkal élő személyeket.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A Gondozási Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálata figyelemmel kíséri. Szükség esetén biztosított a házi segítségnyújtás.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők eltérő típusú pénzbeli és természetbeni ellátásokban részesülnek, melyek többségét a Magyar Államkincstárnál igénylik a jogosultak.

Az Berettyóújfalui Járási Hivatalnál lehet a mozgáskorlátozott igazolványt igényelni.

A mozgáskorlátozottak gépkocsi vásárláshoz történő pénzbeli támogatást (új, használt jármű vétele, illetve meglévő átalakítása) a Debreceni Járási Hivatal nyújt az igénylő kérelme alapján.

Állami ellátásban részesülnek. Többletellátásként vakok személyi járadéka kerülhet megállapításra, illetve adókedvezmények.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossággal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáférésének megteremtése fogalmazható meg.
Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékossági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű

hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

Településünkön egy háziorvos, egy fogorvos, egy gyógyszertár és egy védőnővel ellátott védőnői szolgálat látja el az egészségügyi alapszolgáltatásokat.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az akadálymentesítés definíciói:

- Komplexen akadálymentes, azaz teljeskörűen az egész épületre kiterjedően a fizikai és az infó-kommunikációs akadálymentesítés megoldott. A fogyatékossággal élők bármelyike egyenlő eséllyel fér hozzá minden olyan szolgáltatáshoz, amelyet az intézmény nyújt, és amelyet a többség használhat.
- Részben akadálymentes megjelölést akkor alkalmazunk, ha az épület nem komplexen akadálymentes, azonban vannak akadálymentes részelemei.
- Egyáltalán nem akadálymentesített.

Csökmő közintézményeinek akadálymentesítési kimutatása mozgáskorlátozottak vonatkozásában

Általános Iskola:	részleges
Községháza:	megoldatlan
Faluház és Könyvtár:	részleges
Orvosi rendelő:	teljes
Gyógyszertár:	részleges
Óvoda:	teljes

Tornaterem:	megoldatlan
Család és Gyermekjóléti Szolgálat	részleges
Védőnői Szolgálat	teljes
Idősek Klubja	részleges

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A honlap akadálymentesítése megtörtént. Az épületek akadálymentesítése nem teljeskörű.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Részben megoldott.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A helyi önkormányzat számos alkalommal kinyilvánítja, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek. A szakemberek elmondása alapján az elszigetelten élő, fogyatékkal élő vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülők, vagy fogyatékost ápoló családtag nehezen nyit a kapcsolatteremtésre, a közösségi programokra. Nem szívesen vesznek részt nyitott rendezvényeken. A fogyatékos ember alapvető joga, hogy hozzájusson a közérdekű, valamint a jogai gyakorlásához szükséges információhoz. Ez a hozzáférés jelenti egyrészt azt, hogy a fogyatékos személy érzékelje az információkat (a vak személy hallja, a siket személy lássa azokat), másrészt azt, hogy biztosított legyen számára a megfelelő értelmezés lehetősége.
Az önkormányzatunk honlapja lehetővé teszi a lakosság által igénybe vehető elektronikus kapcsolatot, vagyis az ügyintézéshez szükséges adatlapok, űrlapok, nyomtatványok letölthetőségét.

f) fogyatékossággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossággal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Sajnos speciális közlekedési megoldásokra nincs mód a településen. A fogyatékossággal élő személyek nappali ellátása megoldott.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Rendkívüli települési támogatás formájában pénzügyi segítséget biztosít az önkormányzat – hallókészülékek, közlekedést segítő eszközök vásárlásában.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

.

A településen nincsenek olyan jellegű programok, amelyek speciálisan a fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célozzák.

7.5 A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékos emberek helyzetének egyik központi problémája a szegénység. Az öt évvel ezelőtti vizsgálati adatok azt mutatták, hogy a súlyosan, halmozottan fogyatékos személyeket nevelő családok háromnegyede élt a létminimum, 25%-uk pedig nyugdíjminimum érték alatti jövedelemből. Ezen problémát igyekszik orvosolni az önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendelete, mely rendszeres létfenntartási támogatást nyújt a fogyatékkal élő személyek és családjuk számára. Az anyagi támogatások mellett olyan szolgáltatásokra is szüksége van a családoknak, amelyek támogatást nyújtanak a fogyatékos gyermek vagy felnőtt gondozásában, fejlesztésében, egészségügyi ellátásában. Az orvos és a (gyógy)pedagógus az, akivel a fogyatékos emberek családjai nagy arányban kapcsolatba kerülnek, e két szakemberrel gyakorlatilag „muszáj" is kontaktusban lenniük. Az orvosi ellátás alapvető problémája, hogy a legtöbb egészségügyi szakember nincs birtokában a fogyatékos emberekkel kapcsolatos speciális ismereteknek, nem tud megfelelően kommunikálni sem velük sem családtagjaikkal, és esetenként nem tudja vagy nem akarja kezelni egészségügyi problémáikat. A fogyatékossággal élő embereket a magyar társadalomban is az egyik leghátrányosabb helyzetű csoportnak tekinthetjük. Az érintettek kedvezőtlen egészségi állapota mellett a társadalmi körülményeikben is számos nehézséggel küzdenek, melyek egyfelől jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, másfelől a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodást. A fogyatékosság-ügy közösségi, tagállami, egyben hazai társadalmi ügynek tekinthető, melyben maguk az érintettek aktív szerepvállalásán túl, az érintetteket segítők, támogatók is kiemelt szerepet kapnak. Az önkormányzat törekszik arra, hogy a fogyatékkal élő személyeket támogassa. A településen nem jellemző a fogyatékosság miatti kirekesztés, elmondható, hogy a Csökmőn élők elfogadók és befogadók a fogyatékkal élő személyekkel szemben

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem teljes körű, illetve az önkormányzat legtöbb intézménye, létesítménye esetében hiányzik az akadálymentesítés.	A szükséges feladatok összesítését, a kiviteli tervek elkészítését követően pályázati lehetőségek figyelés. Nyertes pályázat esetén a komplex akadálymentesítés megvalósítása a szükséges helyeken
A fogyatékkal élők alacsony foglalkoztatottsága.	Védett munkahelyek létrehozása mellett, igényfelmérés szükséges a képzettségre vonatkozóan.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közlekedés belterületi útjainkon	Belterületi útjaink javítása sikeres pályázat segítségével oldódik meg
Szabadidő hasznos eltöltése, generációk találkozása	Programszervezés és folyamatos pályázatfigyelés olyan közösségi tér kialakítására, ahol minden generáció megtalálja a számára kedvező elfoglaltságot.
Egészségmegőrzés	A községben hiányoznak egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok és tárgyi feltételek.
Korszerű egészségügyi intézmény	Egészségügyi intézményeink korszerűsítése szintén pályázati segítséggel valósul(t) meg
Rászorulók, mélyszegénységben élők támogatása	A Belügyminisztérium által évről-évre meghirdetett szociális tüzelőanyag-pályázatra

	minden alkalommal sikeresen pályázunk
Korszerű közintézmények működtetése	A Játéksziget Óvoda és Mini Bölcsőde intézményhez tartozó konyha és tálaló konyha korszerűtlen, elavul. Energetikai korszerűsítés hiánya Polgármesteri Hivatal.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A civil szervezetek, egyházi szervezetek és az önkormányzat tulajdonában álló szolgáltató szervezetek együttműködése zavartalan.

Partner megnevezése	**Az együttműködés területe**	**Érintett esélyegyenlőségi célcsoportok**	**Az együttműködés formája**
Csökmői Általános Iskola Fejlődéséért Alapítvány	oktatás, közművelődés, sport	iskolás tanulók	rendszeres
Csökmői Óvodásokért Alapítvány	oktatás, nevelés	óvodások	rendszeres
Csökmői Nyugdíjasokért Egyesület	szociális, közművelődés	idősek	rendszeres
Csökmői Diáksport Egyesület	verseny- és tömegsport	iskolás tanulók	rendszeres
Csökmői Szabadidősport Egyesület	tömegsport	komplex	rendszeres
Együtt a Csökmőiekért Egyesület	szociális, kulturális	romák	rendszeres
Csökmői Zenebarátok Egyesület	oktatás, kultúra	komplex	rendszeres
Sárkány Népfőiskolai Egyesület	oktatás, kultúra, településfejlesztés	komplex	rendszeres
Csökmői Mozaik Egyesület	oktatás, kultúra, településfejlesztés	komplex	rendszeres
Csökmői Hagyományőrző Egyesület	hagyományőrzés	komplex	rendszeres
Csökmői Polgárőr Egyesület	közrend és közbiztonság	komplex	rendszeres
Dózsa Horgász Egyesület	tömegsport	komplex	rendszeres
Csökmői Réti Csík Horgász Egyesület	tömegsport	komplex	rendszeres

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat közötti együttműködést jelzi az egyes pályázatokhoz kapcsolódó partnerségi megállapodás megkötése. Az egyéb szereplők közötti partnerségre az adott helyzet kapcsán, eseti jelleggel kerül sor.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A térség önkormányzatai közös feladatellátást folytatnak bizonyos területeken a Berettyóújfalui Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulása keretében. Ez az együttműködés az érintett területeken alkalmas az esélyegyenlőséggel kapcsolatos feladatok végrehajtására

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Csökmőn működő Roma Nemzetiségi Önkormányzat, a romák illetőleg a mélyszegénységben élő roma személyek irányába végzi tevékenységét. A roma lakosság szívesen fordul a nemzetiségi önkormányzat tagjaihoz, kérdéseikkel és problémáikkal. Az esélyegyenlőség előmozdítása a problémák megoldásával, valamint azoknak az illetékes szervek felé irányításával valósul meg.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Az idős személyek esélyegyenlőségének, programokhoz való hozzáférésének javításában a Nyugdíjas Klub tevékenysége is szerepet játszik. A cél, a tagok számának bővítésével az egyedül élő idős személyek magányának csökkentése, valamint az aktív idős kor biztosítása. A romák, a fogyatékkal élők, a nők, valamint a gyermekek esetében nem tudunk konkrétan rájuk vonatkozó helyi civil szervezetet kiemelni, de a községben működő egyéb civil szervezetek tevékenysége a velük kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységeket is lefedi.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A községben működő vállalkozások általában nem tagadják meg a támogatás nyújtását egy-egy program megvalósításához. Itt kell kiemelni például a Sárkány Nap-ot, amely támogatók nélkül nem valósulhatna meg, vagy legalábbis nem olyan színvonalas és színes programokkal.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Az esélyegyenlőségi problémák kapcsán az érintett szereplők elsődlegesen az adatgyűjtés során kerültek bevonásra. A roma nemzetiségi önkormányzat elnöke, a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai, az általános iskola és az óvoda vezetői, a védőnő, a háziorvosok, az egyesületek képviselői, valamint az önkormányzat munkatársai elmondták észrevételeiket az egyes célcsoportok vonatkozásában fennálló problémákra, majd javaslatot tettek a problémák megoldására. Az általuk észlelt problémák és javaslatok a Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során beépítésre kerültek.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az esélyegyenlőségi program az elkészültét követően nyilvánosságra kerül. Ennek következtében, mind a célcsoportok, mind pedig általában a lakosság számára megismerhetővé válik. Bárki javaslattal élhet további megoldásra váró, a célcsoportokkal összefüggő problémákra és azok megoldására vonatkozóan. Az önkormányzat esélyegyenlőségi munkatársa nyomon követi az intézkedések megvalósulását és kapcsolatot tart fenn a célcsoportok képviselőivel. Az elkövetkező időszakban rengeteg megoldásra váró feladata lesz az önkormányzatnak, de nagyon lényeges, hogy az esélyegyenlőség fejlesztése tekintetében elinduljon egy folyamat. A nagy horderejű problémák megoldása érdekében tett apró lépések is hozzájárulnak egy diszkriminációtól és esélyegyenlőtlenségtől mentes társadalom kialakulásához a községben.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	A romák lakhatási körülményeinek javítása; Iskolázatlanság felszámolása a roma lakosok körében; Kedvezményes foglalkoztatási lehetőségek keresése, képzések szervezése; Fórumok szervezése tanácsadók bevonásával.	A mélyszegénységben élő roma és nem roma lakosság felzárkóztatása, életkörülményeinek javítása
Gyermekek	Minden gyermek kapjon egyszer melegételt; A gyermekek veszélyhelyzete; Szabadidő hasznos eltöltése, gyerekprogramok szervezése; A gyermekvédelmi jelzőrendszer hatékonyabbá tétele; Roma gyerekek szocializációja. Hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése (gyógypedagógiai).	A gyermekek veszélyeztetésének csökkentése, értelmi fejlődésük segítése, egészségük védelme.
Nők	A nők munkavállalási lehetőségei, pályakezdés; Munkanélküli nők foglalkoztatása; Roma asszonyok és a munka világa; Nők hagyományőrző tevékenysége; A nők szerepe a közéletben; A családon belüli erőszak csökkentése; Szegénység kockázatának csökkentése;	A nők esélyegyenlőségének biztosítása minden területen.
Idősek	Korosztályok közeledése egymáshoz; Rendezvények szervezése; Elszegényedés megelőzése; Kapcsolatok szélesítése; Bűnmegelőzési programok, tájékoztatók szervezése;	Idős emberek elfogadása, a korosztályok közeledése egymáshoz, hasznos szabadidő biztosítása, aktívabb szerepvállalás a közéletben.
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés; Elszigeteltség enyhítése; Munkavállalás – segítsük a fogyatékkal élők rész vételét a munka világában; Fogyatékkal élők képzése	A fogyatékkal élők részére is minden szolgáltatás elérhető legyen, illetve tudjanak munkát vállalni.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Közlekedés belterületi útjainkon; Lehetőség szabadidős tevékenységek körének bővítésére; Közösségi tér bővítése; Korszerű egészségügyi intézmény; Rászorulók, mélyszegénységben élők támogatása. Korszerű közintézmények működtetése.	Belterületi útjaink javítása sikeres pályázat segítségével lesz megoldva. Egészségügyi intézmények fejlesztése pályázati forrásból. Egészségmegőrzés. A Belügyminisztérium által évről-évre meghirdetett szociális tüzelőanyag-pályázatra minden alkalommal sikeresen pályázunk. Közösségi tér bővítésére , új sportolási lehetőségek kialakítása pályázati forrásból. Korszerű közintézmények működtetése.

Jövőképünk

- Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák társadalmi, egészségügyi, szociális téren is a helyi közösségi életbe beilleszkedve, a közösségi normákat betartva képesek élni.
- Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életkörülményei javuljanak.
- Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek oktatását, sportolását, egészségét, fejlesztését.
- Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a megbecsülést a családon belül és a munkahelyeken.
- Folyamatosan odafigyelünk az idősek életkörülményeire, egészségi állapotára, ellátására.
- Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életére, munkába állásuk segítésére, a programokon való akadálymentes elősegítésére, egészségi állapotukra.

1/a. Mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Munkanélküliség
B	Feltárt probléma megnevezése	Nem áll rendelkezésre adat arról, hányan vannak.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Adatgyűjtés, kapcsolat a Munkaügyi Központtal Adatok aktualizálása, valós kép kialakítása a munkanélküliekről Adatok naprakészen tartása, a regisztráláshoz segítségnyújtás Alkalmi és fekete munka visszaszorítása Közmunkaprogram. A tartósan munkanélküli személyek foglalkoztatásának biztosítása. Rövid- és középtávú cél: Szükség esetén átképzési programban való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Nincs
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal. 2. A munkáltatók (vállalkozók) ösztönzése, hogy pályázzanak munkanélküliek felvételének támogatására. 3. Hiányszakmák feltérképezése, szükség esetén átképzésre motiválás.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A kedvezményes foglalkoztatási programok hatására a tartós munkanélküliek legalább 50 %-a talál munkát.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot a munkaerő-piacon való tartós jelenlét biztosítja.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

1/b. Mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a középfokú felnőttoktatásban részt vevők számáról.
B	Feltárt probléma megnevezése	A településen nincs az oktatásból a munkaerőpiacra való átmentet megkönnyítő program.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél: Információszerzés a szakiskolai, középiskolai és gimnáziumi felnőttoktatásban részt vevők számáról. Rövidtávú cél: A kapott adatok elemzése és következtetések levonása. Középtávú cél: A kapott eredmények alapján intézkedések megfogalmazása. Hosszú távú cél: Intézkedések végrehajtása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, érintett oktatási intézmények megkeresése. 2. Adatok elemzése. 3. Intézkedések megfogalmazása, illetve a beazonosított problémák már meglévő intézkedési terv alá vonása. 4. Intézkedések végrehajtása.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: önkormányzat, családsegítő szolgálat, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Partnerek: önkormányzat, családsegítő szolgálat, TEF
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	1. Adatgyűjtés 2023. szeptember 1 – december 31. 2. Adatelemzés és értékelés 2024. január 1 – március 31. 3. Intézkedések meghatározása 2024. április 1 – április 30. 4. Intézkedések végrehajtása 2024. május 1-től folyamatos, 2027. június 30-i
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Pontos adatokhoz jutás a középiskolai felnőttoktatásban részt vevők számáról.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés eredményei akkor tarthatók fenn, ha az adatbázis frissítése biztosított.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

1/c. Mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Elégséges lakáskörülmények biztosítása.
B	Feltárt probléma megnevezése	Rossz lakáskörülmények, szinte lakhatatlan házak. Tisztázatlan tulajdonviszonyok, közművesítés hiánya.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Házak állapotának felmérése, számbavétele Élhető otthonok kialakítása, az ott élők bevonásával. Rövidtávú cél: A lakások felújítása, a veszélyeztetettség megszüntetése. Középtávú cél: A folyamatos ellenőrzés melletti állagmegőrzés. Hosszú távú cél: Elégséges lakáskörülmények biztosítása mindenki számára.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális rendelet, Településrendezési Terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az elégtelen lakhatású házak felmérése, összeírása. 2. Az elvégzendő feladatok összegzése. 3. Szükséges anyagok beszerzése. 4. Munkacsoportok alakítása. 5. Felújítások elvégzése.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi önkormányzat, tulajdonosok Partnerek: önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi önkormányzat, tulajdonosok, esetleges támogató vállalkozók
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Lakható házak, tiszta környezet
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi, humán és technikai
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az ingatlanok tulajdonosai folyamatosan, egyre inkább törekednek az állagmegóvásra
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

1/d. Mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Iskolázatlanság felszámolása a roma lakosok körében
B	Feltárt probléma megnevezése	Képesítés megszerzése, valamint az elméleti tudás és ismeretek bővítése az ősi roma tevékenységekre vonatkozóan. Rövid távú cél: Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők magas számának bevonása a képzésbe. Középtávú cél: A jelentkezők legalább 80 %-a tartósan vegyen részt az oktatásban. Hosszú távú cél: A 15 éves és idősebb lakosság 40-50 %-a rendelkezzen szakképzettséggel.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Felhívni a figyelmet a tanulás fontosságára Kísérőt biztosítani az iskolások mellé, hogy eljussanak az oktatás kezdésre és a tanórák végén hazamenjenek Tanulási nehézségek kiküszöbölése, akár korrepetálás megszervezése. Képzések szervezése a hiányszakmákra alapozva.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, igényfelmérés (motiválás) 2. Oktatás megszervezése 3. Oktatás megkezdése
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az oktatásra jelentkezők legalább 80 %-a szerezzen szakképesítést.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kapcsolattartás, ellenőrzés, meggyőzés. Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek részt vesznek a képzésen.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

2/a. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	„Ismert meg a roma kultúrát!” – programok óvodásoknak, iskolásoknak és felnőtteknek.
B	Feltárt probléma megnevezése	A lakosság számát vizsgálva nő a roma nemzetiségűek száma, szükség van az együttélés minőségének fejlesztésére
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az identitás és az elfogadás érzésének erősítése a lakosság körében. Rövid távú cél: A szervezett programok népszerűek legyenek. Közép- és hosszú távú cél: A kölcsönös tisztelet érzésének kialakulása már gyermekkorban, valamint a község lakosai körében. Civil Ház létesítése, működtetése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia, Új Roma Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Programok témájának meghatározása. (pl. irodalom, zene, tánc) 2. Előadók keresése (akár a lakosságból is), kapcsolatfelvétel. 3. Havonta legalább egy program szervezése a községben. 4. Az óvodában és iskolában a kisebbségi nevelés keretében előadások szervezése. 5. Civil Ház létesítése, működtetése közösségi szintér létrehozása.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: óvoda, roma nemzetiségi önkormányzat, civil szervezetek, önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Folyamatos: 2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A szervezett programokon, előadásokon a lakosság 40 %-a részt vesz. A gyermekek más kultúra iránti elfogadó készsége érzékelhetően növekszik.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai, pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot az érdekes programok garantálják.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

2/b. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	„Programok a szélesebb látókörért”
B	Feltárt probléma megnevezése	A 0-18 éves gyermekek körében magas a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél a kirekesztettség, elszigeteltség érzésének csökkentése, valamint a szociális hátrányok kompenzálása. Rövid távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek kulturális programokba (színház, mozi, kirándulás, beszélgetés) való bevonása. Középtávú cél: A folyamatosan szerveződő programokban való állandó részvételük. Hosszú távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek látókörének bővítése, továbbtanulási mutatóik javulása, kommunikációs készségük fejlődése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló önkormányzati rendelet
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Programok megszervezése, esetleges támogató felkutatásával (folyamatos pályázatfigyelés) 3. Programmegvalósítás. 4. Programok kiértékelése, további érdeklődési körökre tett javaslatok a gyermekek részéről.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat, óvoda, önkormányzat Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, óvoda
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Folyamatos 2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A szervezett programokon a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Fontos eredményességi mutató, az eredmények kiértékelésére szervezett beszélgetéseken a gyermekek élménybeszámolói és a további érdeklődési körök felvetése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati források biztosítása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot a hátrányos helyzetű gyermekekre fordított fokozott figyelem biztosítja.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

2/c. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élő gyermekek számáról.
B	Feltárt probléma megnevezése	Nem áll rendelkezésre pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél, hogy valós képet kapjunk a községben, mélyszegénységben élő gyermekek számáról. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása. Középtávú cél: Az adatok alapján intézkedések megfogalmazása, illetve meglévő intézkedés alá vonása a problémáknak. Hosszú távú cél: Az intézkedések végrehajtásával az életminőség javítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás, adatbázis létrehozása. 2. A megismert adatokra épülő intézkedések megfogalmazása. 3. Intézkedések és programok végrehajtása.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, gyermekvédelmi felelős, családgondozó, védőnő Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, gyermekvédelmi felelős, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Folyamatos 2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az elkészült adatbázis; a felmérésbe bevont családok száma; kidolgozott programok száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot az adatok folyamatos frissítése, aktualizálása biztosítja hosszú távon.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

2/d. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Hátrányok elleni küzdelem és tehetséggondozás az óvodában.
B	Feltárt probléma megnevezése	Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte, valamint a konkrét tehetséggondozó programok hiánya.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A hátrányok mérséklése érdekében nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés az óvodában. Rövid távú cél: Az óvodában kis létszámú csoportok kialakítása. Közép- és hosszú távú cél: A szocializációs, nyelvi és kommunikációs hátrányok kismértékű jelenléte, illetőleg teljes kiküszöbölése. Tehetséges gyermekek felkutatása és a jövőbeni orientáltság elősegítése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	önkormányzat adott évi költségvetési rendelete
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az óvodás gyermekek hátrányok szerinti besorolása. 2. Kis létszámú csoportok alakítása az óvodában. 3. Szükség esetén szakember jelenlétének biztosítása a hátrányok kezelésére vonatkozólag.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: óvoda, gyermekjóléti szolgálat Partnerek: óvoda, bölcsőde, gyermekjóléti szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az óvodás gyermekekkel, 4 éves kortól íratott DIFER mérés eredményének javulása, az előző évhez képest, a hátrányos helyzetű gyermekek arányát figyelembe véve.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás biztosítása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot az óvodában végzett fejlesztő tevékenység garantálja.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

2/e. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Bölcsődei férőhely bővítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Megnövekedett gyermeklétszám miatt jelzés a szülők részéről a bölcsődei férőhely bővítése kapcsán.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Fejlesztés lebonyolítása, a bölcsődei ellátás biztosítása, ezáltal a gyerekek és a nők esélyegyenlősége nő
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A bölcsődei férőhely fejlesztés megvalósul a tervezett ütemben
G	Az intézkedés felelőse	Csökmő nagyközség Önkormányzat Képviselő-testület, Kivitelező
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- bölcsődei férőhelyek száma nő - esélyegyenlőség javítása - az esélyegyenlőségi célcsoport életkörülményeinek javítása
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai erőforrások, pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az új épület hatékony kihasználásával
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	--

2/f. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Korai fejlesztés hiánya, hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztésének hiánya, mozgásszervi megbetegedésben élő gyermekek fejlesztésének hiánya.
B	Feltárt probléma megnevezése	Az óvodás és iskolás gyermekek esetében sok olyan gyermek van aki fejlesztésre szorul, egyre növekedő igény.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A hátrányok mérséklése érdekében a szakszolgálattal együttműködve a gyógypedagógia óraszámának növelése. Olyan gyógypedagógus alkalmazása, aki a mozgásszervi megbetegedésben élő gyermekek fejlesztését szakszerűen ellátja.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	önkormányzat adott évi költségvetési rendelete
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az óvodás és iskolás gyermekek hátrányok szerinti besorolása. 2. Kis létszámú csoportok alakítása az óvodában, iskolában. 3. Szükség esetén szakember jelenlétének folyamatos biztosítása a hátrányok kezelésére vonatkozólag.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: óvoda, iskola gyermekjóléti szolgálat Partnerek: óvoda, bölcsőde, iskola gyermekjóléti szolgálat, háziorvos, pedagógiai szakszolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024. december 31. folyamatos
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az óvoda és iskola részéről visszajelzés, hogy csökken a fejlesztésre szorulók gyermekek száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás biztosítása., pénzügyi forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot az óvodában és iskolában végzett fejlesztő tevékenység folyamatossága garantálja.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

3/a. A nők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	A szegénység kialakulási kockázatának csökkentése.
B	Feltárt probléma megnevezése	A gyermekét egyedül nevelő nők, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása. Rövid távú cél: Adatgyűjtés során az érintett személyek, családok számának megismerése. Közép- és hosszú távú cél: Célzott támogatások igénybevételével az életminőség romlásának megállítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Célzott ellátási formák kialakítása. 3. Ügyintézés elősegítése.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, családgondozó, önkormányzat Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat (szociális bizottság, képviselő-testület), családsegítő- és gyermekjóléti szolgála
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az érintett személyek és családok életminőségi romlásának megállítása.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntarthatóság az anyagi források rendelkezésre állásának függvényében alakul.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

3/b. A nők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	A nők ösztönzése a közéletben való részvételre.
B	Feltárt probléma megnevezése	A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A helyi közéletben a nők jelenlétének növelése. Rövid távú cél: Tájékoztató beszélgetés szervezésével a női döntéshozatal jelentőségének megértetése. Közép- és hosszú távú cél: A nőket érintő lényeges kérdésekről való döntésekben (pl. óvoda, bölcsőde nyitva tartás) állandó női jelenlét
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. A 18 év feletti nők tájékoztató beszélgetésre invitálása (szórólap eljuttatásával). 2. Beszélgetés megszervezése és megtartása. 3. Szemléletváltást segítő intézkedés kidolgozása. 4. A beszélgetések során felmerült – a község életét érintő – javaslatok, problémák összegzése és eljuttatása az illetékesekhez
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: civil szervezetek, lakosság
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A beszélgetésen az érintett személyek legalább 60 %-a részt vesz. A javaslattétel vonatkozásában az aktivitás erőssége. Hosszú távon a női közéleti szereplők számának növekedése a fontos mutató.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot a nők érdeklődésének fenntartása biztosítja.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

3/c. A nők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Munkaerőpiacon való elhelyezkedés elősegítése
B	Feltárt probléma megnevezése	GYES-ről, GYED-ről visszatérők munkába állásának nehézségei.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél a pontos adatbázis létrehozása, a problémával érintett témában. Rövid távú cél: Az adott intézmények megkeresésével pontos adatok álljanak rendelkezésre. Középtávú cél: Az adatok ismeretében intézkedési tervek megfogalmazása. Hosszú távú cél: A szükség szerinti képzés, átképzés szervezésével a munkaerő-piacon való elhelyezkedés elősegítése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a munkaügyi központ bevonásával. 2. Következtetések levonása. 3. Intézkedési tervek megfogalmazása, illetve a probléma már fennálló intézkedési terv alá vonása. 4. Szükség esetén képzés, átképzés megszervezése.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi központ, családsegítő szolgálat, munkáltatók képviselői
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Adatbázis létrejötte a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóság érdekében a naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

3/d. A nők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Nem vagy egyedül
B	Feltárt probléma megnevezése	Előfordulhat a magány, valamint a kiszolgáltatottság megjelenése.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Szemléletformáló programok, beszélgetések, a családgondozó, valamint a védőnő közreműködésével. Jelzőrendszer működtetése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2. Közreműködő szervezetekkel együttműködés
G	Az intézkedés felelőse	Polgármesteri Hivatal Munkaügyi Központ Védőnő Családgondozó
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Jelzőrendszer fenntartása, működtetése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

4/a. Az idősek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	„Programokat az idős korosztálynak!”
B	Feltárt probléma megnevezése	A községben nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél, az idősek fizikai és mentális állapotának fenntartása. Rövid távú cél: Személyre szóló meghívóval felkelteni az idősek érdeklődését a programokon való részvételre. Közép- és hosszú távú cél: Az időskor szebbé tételével az életminőség javítása, javulása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés a programok tartalmára vonatkozóan. 2. Programok kidolgozása, lehetséges pályázatok folyamatos figyelése. 3. Programok lebonyolítása a résztvevők és partnerek segítségével. 4. A programok végén kérdőívek kitöltése a további érdeklődési körökről.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: szociális társulás, civil szervezetek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Folyamatos 2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A megvalósított programok száma, valamint a programokon részt vevő idős személyek száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi és humán erőforrás, tárgyi feltételek biztosítása, pályázati forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot az érdeklődési körnek megfelelő programok biztosítják.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

4/b. Az idősek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Közelebb a szakorvosi ellátás!
B	Feltárt probléma megnevezése	Sok esetben nagy távolságot kell megtenni a szakorvosi ellátásokhoz.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Házi orvosoktól tájékoztatás Tárgyalás a szakintézményekkel Fenntartani a kapcsolatot Szűrőbuszok üzemeltetése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési rendelet
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	-
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Tárgyalás 2. Ellátás
G	Az intézkedés felelőse	Háziorvosok Önkormányzat Szakintézmények
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. december 31.folyamatos
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Jobb szakorvosi ellátás Vérvétel háznál
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Technikai
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A szakintézmény folyamatos működése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Több környékbeli település között Együttműködési megállapodás megkötése központi orvosi ügyelet fenntartásáról

4/c. Az idősek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Kapcsolatok szélesítése- Korosztályok közeledése egymáshoz
B	Feltárt probléma megnevezése	A fiatalok nem ismerik az idős emberek szokásait és életüket, az idősek nem fogadják el a fiatalabb korosztály életvitelét. Számítástechnikai ismeretek oktatása, adott helyiségek kialakítása esetén, a távol lévő családtagok, könnyebb elérése, érdekében.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kapcsolatok felmérése Közös programok szervezése Együttműködés a korosztályok között
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Megállapodás a középiskolákkal
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	-
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Lehetőségek megkeresése 2. Programok szervezése 3. 50 órás közösségi szolgálat az idősekért 4. Informatikai oktatás szervezése
G	Az intézkedés felelőse	Családsegítő Szolgálat Nyugdíjas Klub Önkormányzat Iskola Művelődési ház
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Empátia a két csoport között
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és technikai
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos kapcsolat
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

4/d. Az idősek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Biztonságban – még ha idősebb is vagyok!
B	Feltárt probléma megnevezése	Sok az egyedül élő idős ember, illetve azok az idősek, akik nem tudják magukat és otthonukat megvédeni.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Felmérni azokat az időseket, akiket érint ez a probléma. Felvilágosítás a lehetőségekről. A rendőrséggel és a helyi Polgárőr Egyesülettel együttműködve segíteni az idősek személyi és vagyoni védelmét.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális rendelet Közbiztonsági rendelet
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	-
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. A családokkal felvenni a kapcsolatot 2. Problémák összegyűjtése 3. Igény szerint jelzőrendszer kiépítése, telefon biztosítása 4. A rendőrség és polgárőrség segítségével enyhíteni a bajokat (pl.: személyes beszélgetés, esetleg fórumok szervezése)
G	Az intézkedés felelőse	Családsegítő Szolgálat Rendőrség Polgárőrség Önkormányzat Falugondnok
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	2 év alatt a felére csökkent a bűncselekmények száma Idősek személyi és vagyon védelme jobb helyzetbe kerül
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és technikai
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A probléma folyamatos kezelése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

4/e. Az idősek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Idősek Napja
B	Feltárt probléma megnevezése	Az idős korosztály munkássága, tevékenysége és tudása legyen megfelelően, értékén elismerve a közösségben. Minden évben október 1. az Idősek Napja, ünnepség az idősek tiszteletére.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A községben magas az egyedül élő idős személyek aránya, melyen belül főként a nők száma jelentős.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési rendelet
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	-
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. 70 éven felüliek névsorának összeállítása 2. Műsor megszervezése, fellépők felkérése 3. Meghívók kiküldése 4. Műsor lebonyolítása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármesteri Hivatal Művelődési ház Egyház, karitász
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Szépkorúak köszöntése Idősek elismerése, közérzetük javul
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Minden évben hagyományként megünnepelni az Idősek Napját
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

5/a. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Intézmények, létesítmények komplex akadálymentesítése.
B	Feltárt probléma megnevezése	A községben nem teljes körű, illetve az önkormányzat legtöbb intézménye, létesítménye esetében hiányzik a komplex akadálymentesítés.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél a fogyatékkal élők számára teljes esélyegyenlőség biztosítása az akadálymentessé tett intézmények, létesítmények elérése esetében. Közép- és hosszú távú cél: A község valamennyi intézménye és létesítménye teljes körűen akadálymentesített.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Településrendezési Terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosságügyi Program
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Felmérés, helyzetértékelés. 2. Folyamatos pályázatfigyelés a megvalósítás érdekében. 3. Sikeres pályázat esetén kivitelezés.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Folyamatos 2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Teljeskörűen akadálymentesített intézmények, létesítmények száma. A fenntarthatóságot az államegőrzés biztosítja
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot az államegőrzés biztosítja.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

5/b. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	A fogyatékkal élők foglalkoztatottságának növelése.
B	Feltárt probléma megnevezése	A községben alacsony a fogyatékkal élők foglalkoztatottsága.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél, a fogyatékkal élők munkához jutásának elősegítése. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása a munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyekről. Középtávú cél: Védett munkahelyek kialakításával a foglalkoztatás növelése. Hosszú távú cél: A munkához jutással járó hasznosságérzet erősödésével, javul a fogyatékkal élők életminősége.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosságügyi Program
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Képzési igények felmérése, képzés szervezése. 3. Védett munkahelyek létrehozása. 4. Eredmények értékelése
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztvevők: munkaügyi központ, szociális társulás, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozás 2023. december 1. – 2024. január 31. 2. Képzési igények felmérése, képzés szervezése 2024. február 1 – június 30. 3. Védett munkahelyek létrehozása 2025. január hónaptól
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyek legalább 25-30 %-a foglalkoztatottá válik
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot a fogyatékkal élők sajátos élethelyzetének figyelembevétele biztosítja.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
	0. Településszintű probléma											
1	Közúti és gyalogos közlekedés javítása	Rossz állapotú járdák a főút mentén és a mellékutakon	Akár babakocsival, akár mozgáskorlátozottként könnyebb legyen a közlekedés	Költségvetési koncepció	BM pályázat, Magyar Falu Program pályázat	Együttműködés a közútkezelővel	Önkormányzat	2024. december 31.	Biztonságos közlekedés	Humán, pénzügyi, technikai	A probléma folyamatos kezelése	-
2	Szabadidő hasznos eltöltés, generációk találkozása	Lehetőség szabadidős tevékenységek körének bővítésére	Ne a közösségi oldalak használata legyen az elsődleges szórakozási lehetőség	Költségvetési koncepció	Élhető települések pályázat	Olyan közösségi tér kialakítása, ahol a legkisebbektől a legnagyobbakig, mindenki megtalálja a számára kedvező elfoglaltságot	Önkormányzat, civil egyesületek, művelődési ház, iskola, óvoda	2024. december 31.	Mozgósítás bármelyik korosztályból	Pénzügyi	Folyamatos pályázatfigyelés és programszervezés	-
3	Egészségmegőrzés	A községben hiányoznak egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok és tárgyi feltételek.	Életminőség javítása, prevenció	Költségvetési koncepció	Pályázat	Új sportpálya építése, egészségmegőrző sport napok rendezése, előadások, szűrővizsgálatok szervezése.	Önkormányzat, civil egyesületek, művelődési ház, iskola, óvoda	2023. december 31.	A fenntarthatóságot minden korosztály megfelelő ösztönzése biztosítja, a programokon való részvétel tekintetében. Új sportpálya épül.	Humán, pénzügyi, technikai	Folyamatos kapcsolattartás	-
4	Egészségügy	Korszerű egészségügyi intézmény fenntartása, eszközfejlesztés	Komfortérzet, „betegbarát” környezet	Költségvetési koncepció	Pályázat eszközbeszerzésre	Sikeres pályázat esetén az egészségügyi intézmények a mai igényeknek megfelelően működhetnek.	Önkormányzat	2024. december 31.	Minőségibb szakorvosi ellátás, az ellátásra szorulók komfortérzete	Pénzügyi	Folyamatos pályázatfigyelés, kapcsolattartás	-
5	Szociális tűzifa támogatás	A téli tüzelővel nem rendelkező hátrányos helyzetűek száma magas a településen	A téli hideg enyhítése a rászorulók lakásaiban	Szociális rendelet	Szociális tűzifa pályázat	Kérelem benyújtása, bizottsági döntés szociális rászorultság alapján	Önkormányzat,	Folyamatos	Fűtött lakások gyermekeknek, időseknek, betegeknek, szociális biztonság erősödése	Humán, pénzügyi, technikai	Folyamatos	-
6.	Korszerű közintézmények működtetése	A Játéksziget Óvoda és Mini Bölcsőde által működtetett Konyha és Tálaló konyha nem megfelelő műszaki állapotban van. energetikai korszerűsítés Polgármesteri Hivatal épülete.	A konyha épület és a hozzá tartozó étkező helyiség felújítása megvalósul, vagy ezen funkciók új helyszínen történő biztosítása létrejön. Energetikai korszerűsítés megvalósul a Hivatal épülete esetében.	Helyi költségvetés, Település-fejlesztési Koncepció, Anti-szegregációs terv előirányzata, Integrált Település-fejlesztési Stratégia	Nem releváns	Pályázati forrás keresése, pályázat benyújtása, tervezés, kivitelezés.	Önkormányzat,	Sikeres pályázat esetén a támogatási szerződésben foglalt dátum szerint	Új tálaló konyha, étkező. Energetikai korszerűsítás Hivatal épülete.	Pályázati forrás, humánerőforrás biztosítása	Folyamatos karbantartás	
	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Munkanélküliség	Nem áll rendelkezésre adat arról, hányan vannak.	Adatgyűjtés, kapcsolat a Munkaügyi Központtal Adatok aktualizálása, valós kép kialakítása a munkanélküliekről Adatok naprakészen tartása, a regisztráláshoz segítségnyújtás Alkalmi és fekete munka visszaszorítása Közmunkaprogram	Nincs	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia.	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal. 2. 2. A munkáltatók (vállalkozók) ösztönzése, hogy pályázzanak a munkanélküliek felvételére. 3. 3. Hiányszakmák feltérképezése, szükség esetén átképzésre motiválás.	Felelős: polgármester Résztvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal Partnerek: roma nemzetiségi	2024. december 31.	A kezdeményezés foglalkoztatási programok hatására a tartós munkanélküliek 50 %-a talál munkát.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása	A fenntarthatóságot a munkaerő-piacon való tartós jelenlét biztosítja.	-

			A tartós munkanélküli személyek foglalkoztatásának biztosítása. Rövid és középtávú cél: Szükség esetén átképzési programban való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belepés.				önkormányzat, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői					
2	Adatgyűjtés a középfokú felnőttoktatásban részt vevők számáról	A településen nincs az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő program	Általános cél: Információszerzés a szakiskolai, középiskolai és gimnáziumi felnőttoktatásban részt vevők számáról. Rövid távú cél: A kapott adatok elemzése és következtetések levonása. Középtávú cél: A kapott eredmények alapján intézkedések megfogalmazása. Hosszú távú cél: Intézkedések végrehajtása.	Költségvetési koncepció	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia.	1. Adatgyűjtés, érintett oktatási intézmények megkeresése. 2. Adatok elemzése 3. Intézkedések megfogalmazása, illetve a beazonosított problémák már meglévő intézkedési terv alá vonása. 4. Intézkedések végrehajtása	Felelős: polgármester Résztvevők: önkormányzat, családsegítő szolgálat, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Partnerek: önkormányzat, családsegítő szolgálat, TEF	2023.09.01-2027.06.30.	Pontos adatokhoz jutás a középiskolai felnőttoktatásban részt vevők számáról.	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása	Az intézkedés eredményei akkor tarthatók fenn, ha az adatbázis frissítése biztosított.	-
3	Elégséges lakáskörülmények biztosítása	Rossz lakáskörülmények, szinte lakhatatlan házak. tisztázatlan tulajdonviszonyok, közműve sités hiánya.	Házak állapotának felmérése, számbavétele. Élhető otthonok kialakítása, az ott élők bevonásával. Rövidtávú cél: A lakások felújítása, a veszélyeztetettség megszüntetése. Középtávú cél: A folyamatos ellenőrzés melletti állagmegőrzés. Hosszú távú cél: Elégséges lakáskörülmények biztosítása mindenki számára.	Szociális rendelet, településrendezési terv	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	1. Az elégtelen lakhatású házak felmérése, összeírása. 2. Az elvégzendő feladatok összegzése 3. Szükséges alapanyagok beszerzése 4. Munkacsoportok kialakítása 5. Felújítások elvégzése	Felelős: polgármester Résztvevők: önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi önkormányzat, tulajdonosok Partnerek: önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi önkormányzat, tulajdonosok, esetleges támogató vállalkozók	2025. december 31.	Lakható házak, tiszta környezet	Pénzügyi, humán és technikai	Az ingatlanok tulajdonosai folyamatosan, egyre inkább törekednek az állagmegóvásra.	-
4	Iskolázatlanság felszámolása a roma lakosok körében.	Képesítés megszerzése, valamint az elméleti tudás és ismeretek bővítése az ősi roma tevékenységekre vonatkozóan. Rövid távú cél: Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők magas számának bevonása a képzésbe. Középtávú cél: A jelentkezők legalább 80%-a tartósan vegyen részt az oktatásban. Hosszú távú cél: A 15 éves és idősebb lekosság 40-50%-a rendelkezzen szakképzettséggel.	Felhívni a figyelmet a tanulás fontosságára. Kísérőt biztosítani az iskolások mellé, hogy eljussanak az oktatás kezdésére és a tanórák végén hazamenjenek. Tanulási nehézségek kiküszöbölése, akár korrepetálás megszervezése. Képzések szervezése a hiányszakmákra alapozva.	-	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	1. Adatgyűjtés, igényfelmérés (motiválás) 2. Oktatás megszervezése 3. Oktatás megkezdése	Felelős: polgármester Résztvevők: roma nemzetiségi általános iskola, családsegítő szolgálat Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat	2027. december 31.	Az oktatásra jelentkezők 80 %-a szerezzen szakképesítést	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása	Kapcsolattartás, ellenőrzés, meggyőzés. Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek részt vesznek a képzésen.	-
	II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	„Ismerd meg a roma kultúrát" – programok óvodásoknak, iskolások és felnőtteknek.	A lakosság számát vizsgálva nő a roma nemzetiségűek száma, szükség van sz együttélés minőségének fejlesztésére	Az identitás és az elfogadás érzésének erősítése a lakosság körében. Rövid távú cél: A szervezett programok népszerűek legyenek. Közép és hosszú távú cél: A kölcsönös tisztelet érzésének kialakulása már a gyermekkorban, valamint a község lakosai körében Civil Ház létrehozása, működtetése új közösségi tér kialakítása.	-	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia „ Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti stratégia	1. Programok témájának meghatározása (pl. irodalom, zene, tánc) 2. Előadók keresése (akár a lakosságból is), kapcsolatfelvétel. 3. Havonta legalább egy program szervezése a községben. 4. Az óvodában a kisebbségi nevelés keretében előadások szervezése. 5. Civil ház létrehozása, működtetése új közösségi tér kialakítása	Felelős: polgármester Résztvevők: óvoda, roma nemzetiségi önkormányzat, civil szervezetek, önkormányzat	Folyamatos 2027. december 31.	A szervezett programokon, előadásokon a lakosság 40 %-a részt vesz. A gyermekek más kultúra iránt elfogadó készségé érzékelhetően növekszik.	Humán, pénzügyi, technikai	A fenntarthatóságot az érdekes programok garantálják.	-

2	,, Programok a szélesebb látókörért”	A 0-18 éves gyermekek körében magas a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma.	Általános cél a kirekesztettség, elszigeteltség érzésének csökkentése, valamint a szociális hátrányok kompenzálása. Rövidtávú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek kulturális programokba (színház, mozi, kirándulás, beszélgetés) való bevonása. Középtávú cél: A folyamatosan szerveződő programokban való állandó részvételük. Hosszú távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek látókörének bővítése, továbbtanulási mutatóik javulása, kommunikációs készségük fejlődése.	gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló önkormányzati rendelet	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. ,, Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Programok megszervezése, esetleges támogató felkutatásával (folyamatos pályázatfigyelés) 3. Programmegvalósítás 4. Programok kiértékelése, további érdeklődési körökre tett javaslatok a gyermekek részéről.	Felelős: polgármester Résztvevők: óvoda, roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat, önkormányzat Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, óvoda	Folyamatos 2027. december 31	A szervezett programokon a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Fontos eredményességi mutató, az eredmények kiértékelésére szervezett beszélgetéseken a gyermekek élménybeszámolói és a további érdeklődési körök felvetése.	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati forrás biztosítása.	A fenntarthatóságot a hátrányos helyzetű gyermekekre fordított fokozott figyelem biztosítja.	-
3	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élő gyermekek számáról	Nem áll rendelkezésre pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.	Általános cél, hogy valós képet kapjunk a községben, mélyszegénységben élő gyermekek számáról. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása. Középtávú cél: Az adatok alapján intézkedés megfogalmazása, illetve meglévő intézkedés alá vonása a problémának. Hosszú távú cél: Az intézkedések végrehajtásával az életminőség javítása.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. ,, Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás, adatbázis létrehozása. 2. A megismert adatokra épülő intézkedések megfogalmazása 3. Intézkedések és programok végrehajtása.	Felelős: polgármester Résztvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, gyermekvédelmi felelős, családgondozó, védőnő Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, gyermekvédelmi felelős, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat.	Folyamatos 2027. december 31.	Az elkészült adatbázis; a felmérésbe bevont családok száma; kidolgozott programok száma	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása	A fenntarthatóságot az adatok folyamatos frissítése, aktualizálása biztosítja hosszú távon.	-
4	Hátrányok elleni küzdelem és tehetséggondozás az óvodában	Az óvodás korú gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte, valamint a konkrét tehetséggondozó programok hiánya.	A hátrányok mérséklése érdekében nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés az óvodában. Rövid távú cél: Az óvodában kis létszámú csoportok kialakítása. Közép- és hosszú távú cél: A szocializációs, nyelvi és kommunikációs hátrányok kismértékű jelenléte, illetőleg teljes kiküszöbölése. Tehetséges gyermekek felkutatása és a jövőbeni orientáltság elősegítése.	önkormányzat adott évi költségvetési rendelete	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. ,, Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	1. Az óvodás gyermekek hátrányok szerinti besorolása. 2. Kis létszámú csoportok alakítása az óvodában. 3. Szükség esetén szakember jelenlétének biztosítása a hátrányok kezelésére vonatkozólag.	Felelős: polgármester Résztvevők: óvoda, gyermekjóléti szolgálat Partnerek: óvoda, bölcsőde, gyermekjóléti szolgálat	2024. december 31.	Az óvodás gyermekekkel, 4 éves kortól DIFER mérés eredményének javulása, az előző évhez képest, a hátrányos helyzetű gyermekek arányát figyelembe véve.	Humán erőforrás biztosítása	A fenntarthatóságot az óvodában végzett fejlesztő tevékenység garantálja.	-
5	Bölcsődei férőhely bővítése	Megnövekedett gyermeklétszám miatt jelzés a szülők részéről a bölcsődei férőhely bővítése kapcsán.	Fejlesztés lebonyolítása, a bölcsődei ellátás biztosítása, ezáltal a gyerekek és a nők esélyegyenlősége nő	-	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	A bölcsődei férőhely fejlesztés megvalósul a tervezett ütemben	Csökmő nagyközség Önkormányzat Képviselő-testület, Kivitelező	2027. december 31.	- bölcsődei férőhelyek száma nő - esélyegyenlőség javítása az esélyegyenlőségi célcsoport életkörülményeinek javítása	Humán, pénzügyi, technikai erőforrások, pályázati forrás	Az új épület hatékony kihasználásával	-
6	Korai fejlesztés hiánya, hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztésének hiánya, mozgásszervi megbetegedésben élő gyermekek fejlesztésének hiánya.	Az óvodás és iskolás gyermekek esetében sok olyan gyermek van aki fejlesztésre szorul, egyre növekedő igény.	A hátrányok mérséklése érdekében a szakszolgálattal együttműködve a gyógypedagógia óraszámának növelése. Olyan gyógypedagógus alkalmazása, aki a mozgásszervi megbetegedésben élő gyermekek fejlesztését szakszerűen ellátja.	önkormányzat adott évi költségvetési rendelete	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	1. Az óvodás és iskolás gyermekek hátrányok szerinti besorolása. 2. Kis létszámú csoportok alakítása az óvodában, iskolában. 3. Szükség esetén szakember jelenlétének folyamatos biztosítása a hátrányok kezelésére vonatkozólag.	Felelős: polgármester Résztvevők: óvoda, iskola gyermekjóléti szolgálat Partnerek: óvoda, bölcsőde, iskola gyermekjóléti szolgálat, háziorvos, pedagógiai szakszolgálat	2024. december 31. folyamatos	Az óvoda és iskola részéről visszajelzés, hogy csökken a fejlesztésre szorulók gyermekek száma	Humán erőforrás biztosítása., pénzügyi forrás	A fenntarthatóságot az óvodában és iskolában végzett fejlesztő tevékenység folyamatossága garantálja	-

	III. A nők esélyegyenlősége											
1	A szegénység kialakulási kockázatának csökkentése	A gyermekét egyedül nevelő nő, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata	A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások célzott támogatások körének kialakítása. Rövid távú cél: Adatgyűjtés során az érintett személyek, családok számának megismerése. Közép- és hosszú távú cél: Célzott támogatások igénybevételével sz életminőség romlásának megállítása.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőséget Elősegítő Nemzeti Stratégia	1. Adatgyűjtés, adatbázis létrehozása 2. Célzott ellátási formák kialakítása 3. Ügyintézés elősegítése	Felelős: polgármester Résztvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, családgondozó, önkormányzat. Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat 8szociális bizottság-képviselő-testület), családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat	2024. december 31.	Az érintett személyek és családok életminőségi romlásának megállítása.	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés fenntarthatóság az anyagi források rendelkezésre állásának függvényében alakul.	
2	A nők ösztönzése a közéletben való részvételre.	A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben	A helyi közéletben a nők jelenlétének növelése. Rövid távú cél: Tájékoztató beszélgetés szervezésével a női döntéshozatal jelentőségének megértetése. Közép- és hosszú távú cél: A nőket érintő lényeges kérdésekről való döntésekben (pl. óvoda, bölcsőde nyitva tartás) állandó női jelenlét.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőséget Elősegítő Nemzeti Stratégia	1. a 18 év feletti nők tájékoztató beszélgetésre invitálása (szórólap eljuttatásával) 2. Beszélgetés megszervezése és megtartása 3. Szemléletváltást segítő intézkedések kidolgozása 4. A beszélgetések során felmerült- község életét érintő- javaslatok, problémák összegzése és eljuttatása az illetékesekhez.	Felelős: polgármester Résztvevők: civil szervezetek, lakosság	2025. december 31	A beszélgetésen az érintett személyek legalább 60 %-a részt vesz. A javaslattétel vonatkozásában az aktivitás erőssége. Hosszú távon a női közéleti szereplők számának növekedése a fontos mutató.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot a nők érdeklődésének fenntartása biztosítja.	
3	Munkaerőpiacon való elhelyezkedés elősegítése	GYES-ről, GYED-ről visszatérők munkába állásának nehézségei.	Általános cél a pontos adatbázis létrehozása, a problémával érinett témában. Rövid távú cél: Az adott intézmények megkeresésével pontos adatok álljanak rendelkezésre. Középtávú cél: Az adatok ismeretében intézkedési tervek megfogalmazása. Hosszú távú cél: A szükség szerinti képzés, átképzés szervezésével a munkaerőpiacon való elhelyezkedés elősegítése.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőséget Elősegítő Nemzeti Stratégia	1. Adatgyűjtés a munkaügyi központ bevonásával 2. Következtetések levonása 3. Intézkedési tervek megfogalmazása, illetve a probléma már fennálló intézkedési terv alá vonása. 4. Szükség esetén képzés, átképzés megszervezése	Felelős: polgármester Résztvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat, munkaügyi központ, családsegítő szolgálat, munkáltatók képviselői	2023. december 31.	Adatbázis létrejötte a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóság érdekében naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges.	
4	Nem vagy egyedül	Előfordulhat magány, valamint a kiszolgáltatottság megjelenése	Szemléletformáló programok, beszélgetések, a családgondozó, valamint a védőnő közreműködésével. Jelzőrendszer működtetése.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőséget Elősegítő Nemzeti Stratégia	1. Adatgyűjtés 2. Közreműködő szervezetekkel együttműködés	Polgármesteri Hivatal, Munkaügyi Központ, Védőnő, Családgondozó	2023. december 31.	-	Humán	Jelzőrendszer felállítása, működtetése	
	IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1	,, Programokat az idős korosztálynak”	A községben nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.	Általános cél: az idősek fizikai és mentális állapotának fenntartása. Rövid távú cél: Személyre szóló meghívóval felkelteni az idősek érdeklődését a programokon való részvételre. Közép- és hosszú távú cél: Az időskor szebbé tételével az életminőség javítása, javulása.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	1. Igényfelmérés a programok tartalmára vonatkozóan 2. Programok kidolgozása, lehetséges pályázatok folyamatos figyelése 3. Programok lebonyolítása a részvevők és partnerek segítségével 4. A programok végén kérdőívek kitöltése a további érdeklődési körökről	Felelős: polgármester Résztvevők: szociális társulás, civil szervezetek	Folyamatos 2027. december 31	A megvalósított programok száma, valamint a programokon részt vevő idős személyek száma	Pénzügyi és humán forrás, tárgyi feltételek biztosítása, pályázati forrás.	A fenntarthatóságot az érdeklődési körnek megfelelő programok biztosítják.	-
2	Közelebb a szakorvosi ellátás!	Sok esetben nagy távolságot kell megtenni a szakorvosi ellátásokhoz.	Házi orvosoktól tájékoztatás Tárgyalás a szakintézményekkel Fenntartani a kapcsolatot Szűrőbuszok üzemeltetése	Költségvetési rendelet	-	1. Tárgyalás 2. Ellátás	Háziorvosok Önkormányzat Szakintézmények	2023. december 31.	Jobb szakorvosi ellátás Vérvétel háznál	Technikai	A szakintézmény folyamatos működése	Több környékbeli település között Együttműködési megállapodás megkötése központi orvosi ügyelet fenntartásáról
3	Kapcsolatok szélesítése-Korosztályok közeledése egymáshoz	A fiatalok nem ismerik az idős emberek szokásait és életüket, az idősek nem fogadják el a fiatalabb korosztály életvitelét.	Kapcsolatok felmérése Közös programok szervezése Együttműködés a korosztályok között	Megállapodás a középiskolákkal	-	1. Lehetőségek megkeresése 2. Programok szervezése 3. 50 órás közösségi szolgálat az idősekért 4. Informatikai oktatás szervezése	Családsegítő Szolgálat Nyugdíjas Klub Önkormányzat Iskola Művelődési ház	2025. december 31.	Empátia a két csoport között	Humán és technikai	Folyamatos kapcsolat	-

		Számítástechnikai ismeretek oktatása, adott helyiségek kialakítása esetén, a távol lévő családtagok, könnyebb elérése, érdekében.										
4	Biztonságban – még ha idősebb is vagyok!	Sok az egyedül élő idős ember, illetve azok az idősek, akik nem tudják magukat és otthonukat megvédeni.	Felmérni azokat az időseket, akiket érint ez a probléma. Felvilágosítás a lehetőségekről. A rendőrséggel és a helyi Polgárőr Egyesülettel együttműködve segíteni az idősek személyi és vagyoni védelmét.	Szociális rendelet Közbiztonsági rendelet	-	1. A családokkal felvenni a kapcsolatot 2. Problémák összegyűjtése 3. Igény szerint jelzőrendszer kiépítése, telefon biztosítása 4. A rendőrség és polgárőrség segítségével enyhíteni a bajokat (pl.: személyes beszélgetés, esetleg fórumok szervezése)	Családsegítő Szolgálat Rendőrség Polgárőrség Önkormányzat Falugondnok	2025. december 31.	2 év alatt a felére csökkent a bűncselekmények száma Idősek személyi és vagyon védelme jobb helyzetbe kerül	Humán és technikai	A probléma folyamatos kezelése	-
5	Idősek Napja	Az idős korosztály munkássága, tevékenysége és tudása nincs megfelelően, értékén elismerve a közösségben. Minden évben október 1. az Idősek Napja, ünnepség az idősek tiszteletére.	Évente megszervezni a műsorral egybekötött ünnepséget és hagyományként folytatni	Költségvetési rendelet	-	1. 70 éven felüliek névsorának összeállítása 2. Műsor megszervezése, fellépők felkérése 3. Meghívók kiküldése 4. Műsor lebonyolítása	Polgármesteri Hivatal Művelődési ház Egyház, karitász	2023. december 31.	Szépkorúak köszöntése Idősek elismerése, közérzetük javul	Humán, technikai, pénzügyi	Minden évben hagyományként megünnepelni az Idősek Napját	-
	V. A fogyatékossággal élő személyek esélyegyenlősége											
1	Intézmények, létesítmények komplex akadálymentesítése	A községben nem teljes körű, illetve az önkormányzat legtöbb intézménye, létesítménye esetében hiányzik a komplex akadálymentesítés.	Általános cél a fogyatékkal élők számára tejes esélyegyenőség biztosítása az akadálymentessé tett intézmények, létesítmények elérése érdekében. Közép- és hosszú távú cél: A község valamennyi intézménye és létesítménye teljes körűen akadálymentesített.	Településrendezési terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia, Országos Fogyatékosságügyi Program	1. Felmérés, helyzetértékelés 2. Folyamatos pályázatfigyelés a megvalósítás érdekében 3. Sikeres pályázat esetén kivitelezés	Felelős: polgármester Résztvevők: önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa	Folyamatos 2027. december 31.	Teljes körűen akadálymentesített intézmények, létesítmények száma.	Pályázati forrás	A fenntarthatóságot az állagmegőrzés biztosítja.	-
2	A fogyatékkel élők foglalkoztatottságának növelése	A községben alacsony a fogyatékkal élők foglalkoztatottsága	Általános cél: a fogyatékkal élők munkához jutásának elősegítése. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása a munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyekről. Középtávú cél: Védett munkahelyek kialakításával a foglakoztatás növelése. Hosszú távú cél: A munkához jutással járó hasznosságérzet erősödésével, javul a fogyatékkal élők életminősége.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia, Országos Fogyatékosságügyi Program	1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozása 2. Képzési igények felmérése, képzés szervezése 3. Védett munkahelyek létrehozása 4. Eredmények értékelése	Felelős: polgármester Résztvevők: munkaügyi központ, szociális társulás, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság	1. Információ gyűjtés, adatbázis létrehozása 2023. december 1-2024. január 31. 2. Képzési igények felmérése, képzés szervezése 2024. február 1.-2024. június 30. 3. Védett munkahelyek létrehozása 2025. január hónaptól 4. Eredmények értékelése	a munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyek legalább 25-30%-a foglalkoztatottá válik	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása	A fenntarthatóságot a fogyatékkal élők sajátos élethelyzetének figyelembe vétele biztosítja.	-

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:
- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi

Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

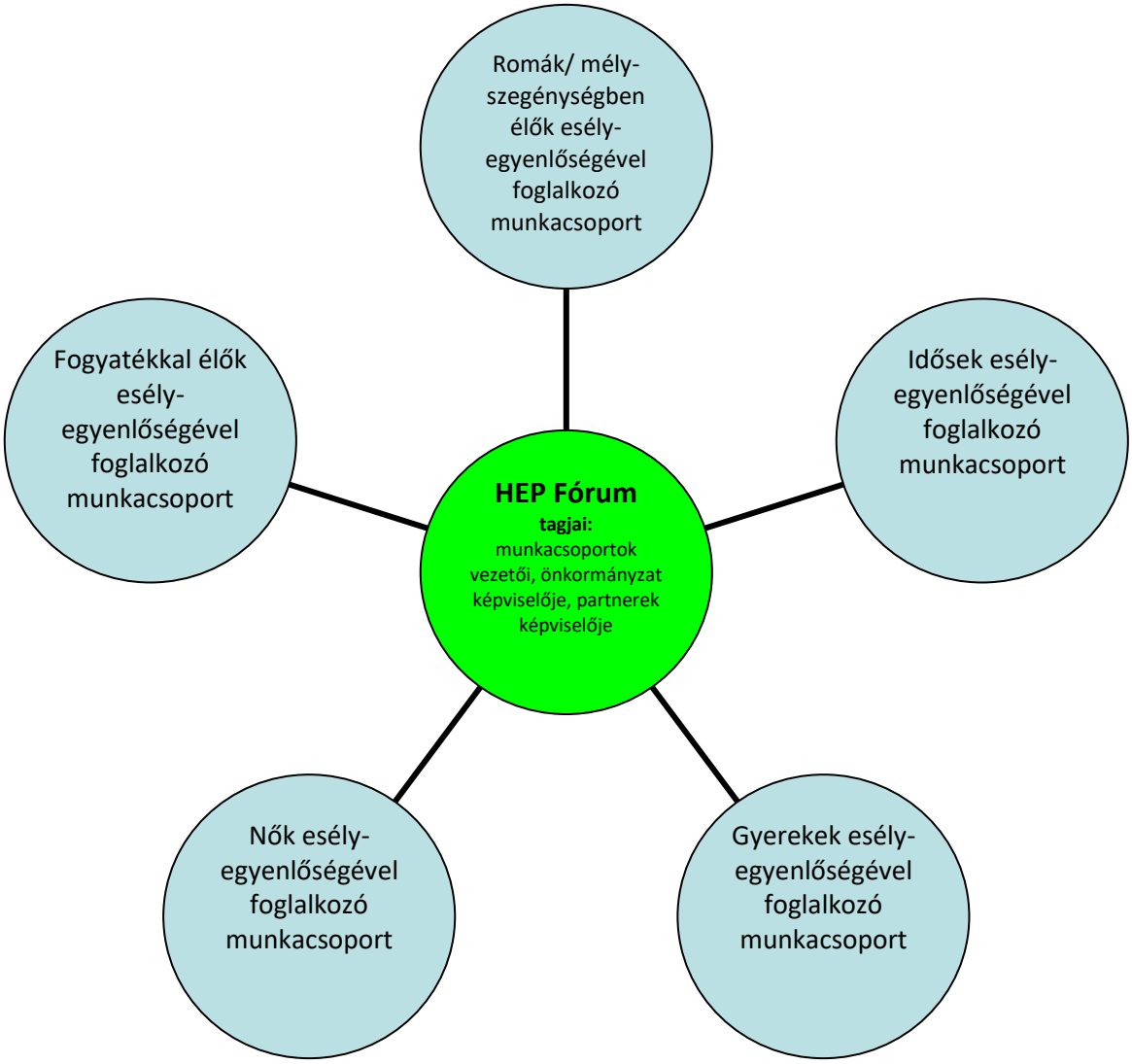

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.
Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.
Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A …. város/község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően …….. város/község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és …… számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum Aláírás

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA